

Forfatter: Bang, Herman

Titel: Værker i Mindeudgave

Citation: Bang, Herman: "Værker i Mindeudgave", i Bang, Herman: *Værker i Mindeudgave*, Gyldendal, 1920-1921, s. 110. Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: <https://tekster.kb.dk/text/adl-texts-bang03val-shoot-idm140687572848704.pdf> (tilgået 24. april 2024)

Anvendt udgave: Værker i Mindeudgave

ANDEN BOG

SÆDEN BLOMSTRER

I

WILLIAM syntes, at alt det forbigangne var saa længe siden, og dog havde han kun været en Maaned i Sorø. Men denne Maaned havde været som en Evighed. Dagene kom, og Dagene gik, og deres fredsommelige Ensformighed faldt over ham ligesom et mildt Snefog, der dækkede alt. Det var en Fred, som næsten lignede en Dvale.

Skolen gav ham ikke meget at bestille. I Begyndelsen - de første fjorten Dage - var han meget flittig, han gjorde sig Umage for at skrive smukt Dansk i sine Versioner, virkeligt Fransk i sine Stile, han læste Tacitus ekstra og gav to Gange en hel Roman op i kursorisk Tysk. Men lidt efter lidt syntes han, at disse Anstrengelser i Grunden var ørkesløse, han var jo den dygtigste i Klassen, blev let Nummer ét og vilde rimeligvis faa Udmærkelse til Artium: han havde en egen Evne til at kunne glimre med lidt og til at brillere med Indfald, og Lærerne, der snart saá, at han var mere udviklet end Kammeraterne, tog hans Melankoli for Dybde.

Hvad det gjaldt om, var først og fremmest at finde et Maal - og et stort Maal. Thi stort, ophøjet maatte det være, grænseløst som hans Ærgerrighed, der brændte hans Sjæl- som Ild. Ligesaa dybt som den var sunken, hans Slægt, ligesaa højt maatte den stige.

Mange Timer tilbragte han i Kirken.

111

Han var ikke gaaet derind den første Dag, han havde ikke turdet. Mens Onklen begravet bag "Dagstelegrafen" drak sin Kaffe paa "Haabet", sneg han sig sagte ud af Døren. Han havde ikke sagt, hvor han gik hen, saa vilde Onklen maaske have været med og - nej, han vilde helst være alene, han maatte være alene, han syntes ikke engang, han kunde have sagt, at han gik ned til Kirken; han var saa underlig beklemt, stivnet næsten under sin egen Forventning.

Han stred mod Stormen ned ad Gaden med dukkende Hoved, Frakken fløj ind mellem hans Ben, saa han næppe kunde trænge sig-frem. Saa faldt det ham pludselig ind, at Onkel Høg kunde se ham fra Vinduet, og han gik ind paa Fortovet, helt ind til Husene.

Han løb over Torvet, Hatten føg af, men han holdt den i Stormbaandet og skred videre. Langs Husene naaede han Klosterporten.

Han gik gennem Porten. Hvor Murene var stærke, dem havde de bygget, hans Forfædre ... Han følte paa Murene, udmaalte Hvælvingerne ligesom Tomme for Tomme, baade Højden og Bredden - saa gik han ud i Alléen. Vinden jog med de visne Blade og lod dem danse i svingende Kredse om de knudrede, fugtige Rødder - Sikke vældige Rødder! - hvor de Træer var gamle - de havde set hans Slægt ...

Det var som om hans Hjerte blev større, han aandede Luften stærkt, han fyldte sine Lunger. Han syntes, han kom til noget, som var hans, til noget, han tog i Besiddelse. Alle de Skygger, som Livet havde kastet ind over hans Drømme, blegnede og veg for én Følelse, den, at han her stod i Ly af sin Slægts Gerninger.

Og i dette nervøse Sind kom ogsaa denne Følelse altbeherskende til ham. Han slyngede alt, hvad han havde lidt, alle Ydmygelser, alle Skygger over paa de store Dødes Skuldre, og de kunde bære dem.

Dette var deres, hans, Slægtens. Her kunde han aldrig blive ene, for de var her.

Paa én Gang raabte alle hans berømmelige Slægts 112 Bedrifter til ham, han var kommen til dens Hjem, hvor Minderne lurede i hver Krog, og hans Tanke havde i et eneste Nu gennemløbet hele Slægtens lange Saga.

De store berømte Navne, de lysende Bedrifter, de store Skikkelser - han saá det alt. Og saá ned gennem

de mørke Aarhundreder, hvor alt forsvandt og blev borte. Han vidste ikke, han havde aldrig kendt den besynderlige Følelse af afmægtig Vrede, som betog ham - det gled ud, bort, ud i intet - -

Excellencen dukkede frem. - Moderens Fortællinger - - Faderens Skikkelse - - -

Ja, det var igen ved at glide ud, bort, være forbi - han følte det - - -

Han så sig rundt, tankeløst. Saa fæstedes hans Blik paa den kolosagtige Kagekone, henne i Klosterporten, hun sad og tørrede Honningkagerne af med Bagen af sin Haand.

Han holdt Skue over Slægten - hvem var der? Onklerne - de var Undermaalere og de havde ingen Børn, Nina - hun var Kvinde - han, han - -

Men Sikkerheden fra før var borte, Lyset var slukket, Slægtslyset over hans Liv.

Han knyttede Hænderne i Lommen og kneb Læberne sammen. Han syntes, det var en legemlig Kraftprøve, han skulde til. Og som en kold mørk Skygge lagde der sig noget inde i hans Tanke, han følte halvt ubevidst noget nærme sig, en Frygt, noget, han vilde skyde fra sig; han maatte kunne: naar man vilde, kunde man.

Han gik op ad Trappen til Kirken - Døren stod aaben, der var nogen derinde, som spillede paa Orgelet. Nu skulde han da altsaa staa Ansigt til Ansigt med sin Slægts Storhed. Alt stormede ind paa ham, hans Drømme, der havde befolket denne Kirke, hans Længsel, alle de Tanker, han havde skænket dette Rum. Og med et Ryk vendte han sig - idag vilde han ikke gaa derind ... han vilde vente, han kunde ligefrem ikke, han maatte have Ro, han maatte blive længe derinde, og idag ventede Onkel Høg. Nej, han gik.

113

Et Par Dage efter drev William med sine Bøger under Armen hjem fra Skole over Kirkepladsen. Da han kom forbi Kirken, så han den store Indgangsdør var aaben, og han gik op ad Trappen ind i Forhallen hen til den brede Midterdør, som han tog i for at lukke den op. Den var laaset; men Nøglen sad i, William drejede den om og lukkede op.

Han standsede paa Trinnet og så op i Kirken. Saa stod han da Ansigt til Ansigt med sin Slægts Berømmelse.

Han vidste ikke, om han havde tænkt sig Buerne højere, Pillerækken mere uendelig, Rummet lysere. Egentlig havde han vel aldrig bygget andet Rum over sine Fædres Grave end en stor Hal, hvori hans Blik tabte sig, som han aldrig gav Form, men hvor selv hans Fantasi ikke stødte mod nogen Væg.

Men han bøjede sig i Ærefrygt, han modtog uden at spørge, om det var dette, han havde ventet, eller om han var blevet skuffet nu, da han stod her. Han betragtede den lange, spraglede Række af Slægtens Skjolde og Vaaben - langs Midtergangens Sider over de høje Buer var de malet, Skjold ved Skjold, Vaaben ved Vaaben.

Han begyndte at læse, Navne og Valgsprog, skrevet med snirklet Munkeskrift, Bibelsprog og Skjolde med Halvmaanen, Bjælken og Lillien. Han kendte intet af disse Navne, og kun deres Dødsaar var skrevet under Skjoldene, men han så, at Navnene gik ned gennem Aarhundreder, og hans Slægt syntes ham rigere for hvert Aarstal, han så; han havde jo ikke drømt, naar han befolkede alle Tider med sin Slægts Berømthed.

Han gik langsomt op ad Gulvet, mens han læste Navn paa Navn; han søgte Kongemorderens, men saa så han over den øverste Pille Stamfaderens Vaaben - her laa han, her var det. Og ved Siden af hans eget Skjold hans Søns og Sønnesønners. Lidt større syntes han de Navne var skrevet, der stod over denne Pille, men det var intet Under - de var jo Kæmperne, der havde tømret Danmarks Trone, Tronen, Valdemarernes Trone, Valdemarernes, Kongerne, Slægt med hans Slægt.

114

Beständig - bestandig, saa længe Danmark mindedes, vilde de leve, Støtterne, der havde baaret en berømmelig Tid. Hans Hjerte bankede, han følte Blodet med Svulmen strømme gennem sine Aarer, han bemægtigede sig sin Slægts Storhed. Der, der fandt han Kongemorderens Navn! - - Men her forstod han, her undredes han ikke.

Han stirrede sig blind paa dette Navn. Han havde elsket Ætten, den store Slægt, der havde bygget Tronen, tømret Kongesædet, udspændt Baldakinen over Drotten - han havde haft det store Mod, den kriblende Lyst til at omstyrte, hvad de andre havde rejst. Lige mægtig skulde Slægten være baade til at skabe og til at omstyrte..

Det bruste igennem ham, Tanker, vanvittig Stolthed, der selv tog Kongemorderens Vaaben i sin Haand. Han stirrede og blev ikke mæt af at sluge dette Navn: Snigløberen blev til en Helgen i hans Tanke.

Saa rev han sig løs og gik langsomt op om Altret. Han gik med bøjet Hoved i dybe Tanker - han snublede og vaagnede. Det var en Ligsten, over hvilken han var snublet, og han gav sig til at læse: "Hans!" Han så paa det udhugne Billede: udslidt laa Prælaten udhugget i Stenen med Bispestaven i sin højre Haand. William tænkte ikke; uden at vide, hvad han gjorde, uden at gøre Regnskab sank han ned paa Stenen med Hænderne knuget mod sit Bryst og Overkroppen bøjet.

Han bad ikke, men noget ubeskriveligt, som en tyngende Haand, tvang ham ned paa denne Sten, og hans hele Væsen gled ud i en bedøvende Andagt -

Han vidste ikke, hvor længe han havde ligget saaledes; da han vaagnede, følte han sig opslugt af den samme Tomhed, som han havde følt en Gang, da han af Smerte var besvimet hos Tandlægen, en svimmel Tomhed, der nu veg; han bøjede sig ned imod Stenen og kyssede den.

Han tog sig til Hovedet for at besinde sig, og hørte nogle enkelte afbrudte Akkorder paa Orgelet. Han rejste-

115

sig og gik ned. Himlen var blevet overtrukket, og der, var halvmørkt i Rummet. Der var kommen en ejendommelig Følelse af mild Ærbødighed over ham, noget vist ydmygt, hans Stemning opløste sig i en Blidhed, som grænsede nær til Taarer - - Orgelklangen lød dæmpet ned over ham.

Han satte sig i en af Kirkestolene: hans Tanker trængte til at hvile og gled ud i Tonerne.

Saa rejste han sig og gik ned mod Døren. Man havde hørt op at spille, og han hørte nogen komme ned ad Trappen fra Orgelet. Han vendte sig og så en Dame staa paa det nederste Trin.

Han vidste ikke, hvorfor han blev rød, men han følte Rødmen stige sig helt op under Haaret, og han trak hurtigt Øjnene til sig. Hun tog langsomt en Lorgnet op og så et Øjeblik paa ham, inden hun gik ud ad Døren.

William så hendes Nakke bag den sorte Knipling, der stod op om Halsen, Haaret var skrabet helt op.

Siden tilbragte han mange Timer i Kirken. Dens Minder var blevet hans vigtigste Selskab. Han sluttede sig ikke synderlig varmt til nogen af sine Kammerater. Hans Ejendommelighed tiltrak derimod snart dem, og han blev hurtigt det forgudede Væsen, som er de fleste helt unge Verdensborgere nødvendigt til at opforylde med deres Idealitetstro og deres Fuldkommenhedsteorier.

Men om et frugtbart Venskabsforhold var der ikke Tale: William modtog intet ligesaa lidt som han egentlig gav Kammeraterne andet end rent ydre Ting af sig selv. Sit dybeste Liv levede han alene, og selv hans største Beundrere så Kløften, der bestod mellem ham og dem - og respekterede den.

De kom til ham, talte med ham, naar han ikke laasede sig inde, talte om ham, naar han ikke vilde lade dem komme ind, de beundrede ham tidlig og silde - men alene vedblev William at leve.

Naar saa Kammeraternes Samtale havde trættet ham i Timevis, kunde han hen paa Eftermiddagen gaa over f 116 Kirken og sidde dér ved Stamfaderens Pille, længe, hensunken i Tanker.

De Dage, hvor Frøken Falk spillede paa Orgelet, svigtede William aldrig. Musikken mildnede hans Drømme, dæmpede den Uro, der bestandig gik som en Understrøm gennem hans Ørkesløshed.

Han havde snart opdaget, hvilke Dage Frøken Falk kom til Byen, og naar han Klokkeren tolv, naar han drejede om Hjørnet, så den kendte Vogn holde nede i Alléen ved Klosterporten, gik han altid noget hurtigere over Kirkegaarden ind i Kirken. Han satte sig i sin sædvanlige Krog og lyttede, men naar han tænkte, det snart var forbi, rejste han sig og gik frem, saa han kunde se Damen, naar hun gik ned ad Trappen.

Det faldt ham ikke ind, at han egentlig lurede, og hver Gang så Frøken Falk lidt smilende paa ham, og hver Gang hilste han og blev rød under hendes Smil. Andet foregik der ikke: han stod ved den nederste Pille, hun kom ned ad Trappen, smilede, han hilste - saaledes gik nogen Tid. Naar William paa de bestemte Dage drejede om Hjørnet og ikke så Vognen, blev han pludselig meget varm i Kinderne, og i hele sidste Time de Formiddage havde han jo nok været lidt febrilsk og vagt urolig, en Uro, der ikke kunde finde sig til Rette med sig selv. Han gik saa over og satte sig paa en Bænk under Træerne og ventede, og kom hun ikke, var han nedslaaet.

Hvem hun var, spurgte han ikke om og søgte ikke at faa det at vide. De havde aldrig vekslet et Ord, og han var i en Alder, hvor Nærheden skræmmer.

Desuden var William jo ogsaa for længe siden færdig med noget saa livskraftigt som at være forelsket. Han gik kun over i Kirken hver eneste Fredag og Onsdag, og han var glørd, naar han hilste paa Damen. Undertiden kunde det da hænde, at hans Rødme smittede.

En Dag sagde en af Williams Kammerater i Frikvarteret til ham: "Holder Du meget af at høre min Kusine spille?" -

117

"Din Kusine?"

"Ja, Du render jo over i Kirken hver Onsdag."

William blev rød og sænkede Øjnene ned over "Bohr" : "Ja," sagde han.

"Kusine har lagt Mærke til Dig - ja, hun har forbandet gode Øjne."

"Jeg vidste ikke, det var din Kusine," sagde William og rejste sig. De talte ikke videre om den Ting. De første Par Dage var det William ubehageligt, at den ubekendte Dame rykkede ham saaledes ind paa Livet, han vidste ikke selv hvorfor, men han var ikke mere ene om sin Hemmelighed nu, og det havde været saa rart. Nu var hun Gersons Kusine, og Gerson vidste det, og der skulde naturligvis snakkes om det i Klassen - og det hele var kedsommeligt. Nu var det slet ikke hans eget mere, Kirken heller ikke.

William var rasende, og han gik ikke ind i Kirken en hel Uge, men den næste Fredag var han kommen til det Resultat, at det dog var altfor latterligt at lade sig skræmme. Gerson havde naturligvis talt med Kusinen, og hun lo vel, naar han saa let lod sig jage bort. Nej, han maatte netop komme der, nogle Gange i det mindste - og saa rent blive borte. Det var det klogeste.

Spillede hun smukkere den Dag? Hun havde siddet ved Orgelet, da han kom, men saa havde han i Kejtethed tabt sin Bogbunke paa Fliserne, og hun havde rejst sig og set ned over Balustraden mod det Sted, hvor han stod.

Hun spillede dejligt. Højt brusende kunde det lyde som Folkeskarers jublende Tilbedelse, der hæver sig i tusindstemmet Lovsang; dæmpet kunde det dø, som den sagtteste Hvisken, Aandepust af Rummets Skygger. William satte sig ved Pillen, og han tvang sine Tanker den vante Vej. Men de gled hele Tiden bort fra Forældrene, strejfede om uden noget bestemt Maal, uden nogen tydelig Genstand; han hørte Musikken, og hans Tanker svøbte sig ind i Tonerne, søgte intet andet Indhold end hendes Musik.

118

For første Gang blev Musikken ham noget selvstændigt, før havde den kun været Ledsagelse for noget fremmed. Egentlig var det første Gang, han hørte Musikken. Og han reves med deraf, Tonerne var kun Toner - og hun spillede dejligt.

Tonerne fortalte ikke mere om Kongemorderers Stolthed og Slægtens Storhed, de sang en dæmrende Sang,, han ikke selv forstod, men kvægende var den for hans Tanke.

Hun holdt op at spille, slog sine Noder sammen, han. rejste sig og gik ned. Hun gik idag lige forbi ham, og da han hilste, smilede hun, saa hun viste nogle smaa, hvide Tænder, og sagde "Goddag".

Om Eftermiddagen spurgte William Gerson, om han. ikke vilde besøge ham om Aftenen. Aldrig havde det. været William saa svært at føre en Samtale som den. Aften, og alt, hvad han sagde, kredsede rundt om ét Spørgsmaal. Men saa pludselig sagde Gerson:

"Naa, Du var nok ovre i Kirken idag."

Det var skrækkeligt, saa lang Tid det tog at finde den. Digtsamling paa Reolen, der stod henne i Krogen i Mørket, og William svarede ikke, før han kom hen til Lyset med Bogen i Haanden.

"Her er de," sagde han, det var Aarestrups Digte. Og lidt hurtigere, ganske ligegyldigt, som om han nær havde glemt, hvad den anden havde sagt: "Ja, jeg saá. din Kusine idag."

"Hun sagde det," sagde Gerson, "hun tror, Du holder Andagt i Kirken." Han lo.

William blev meget rød.

"Hun siger, Du gaar derover for at besøge dine Forfædre - men Du er da ikke gal."

Det gav et Sæt i William, og han gav sig til at le. "Kamilla er da kønnere end som saa, skønt hun er en gammel Pige." Gerson lo stadig og kneb Øjnene missende sammen.

"Ja, hun spiller dejligt."

Saa gav Gerson sig til at fortælle. Falds boede en 119 JVülsvej herfra, Tanten var død, og Etatsraaden, hans Moders Broder, var en sær Tørv, men Godset var dejligt, og Kusinen var en brillant Pige. "Hun holder

sgu meget af at sidde lidt tæt op ad En i Vognen - men hun snakker løs og lader sig ikke mærke med det."

Han fortalte løst og fast, og uden at behøve at spørge havde William snart Rede paa alle Forhold paa Veilgaard.

Blandt Williams "Beundrere" satte det noget ondt Blod, at Gerson paa den senere Tid var blevet saa intim

med ham, skønt han altid havde stillet sig lidt fjendtlig til "Afgudsdyrkelsen", saaledes kaldte Oppositionen den blinde Beundring, som blev William til Del fra hans Omgangskreds: en Gang paa et æstetisk Møde havde Gerson ladet falde en Ytring om "Slaveejere og Slaver", som umuligt kunde misforstaas. Nu var han alligevel baade Pot og Pande, og de ældre i Flokken anklagede Gerson for "Forræderi".

Mellem Frøken Falk og William udviklede der sig langsomt en større Forstaaelse. For William ejede hendes altid gentagne Hilsen tusinde Nuancer, og hendes Smil, der for alle andre vilde have syntes det samme og altid paa samme Maade viste hendes smaa, spidse Tænder, nedsænkede ham den ene Dag i Fortvivlelse og gav ham den næste stormende Haab, eftersom det syntes ham lidt mer eller mindre straalende, mer eller mindre venligt.

Men selv alle de skiftende Sindsbevægelser, denne Forelskelse skænkede ham, vilde han ikke tilstaa for sig selv. Han stred imod denne Venden tilbage til Livets Sol, Vanen kæmpede imod den Lykke, han følte.

.... En Dag, da hun gik ned ad Trappen, tabte Frøken Falk sin Muffe, hun havde jo baade Handsker og

-Noder i Haanden og kunde ikke holde paa det altsammen, saa ogsaa Parasollen faldt - lige for Fødderne af Høg, der just vilde gaa ud ad den lille Dør. Han tog den op og rakte hende den, men Hjertet sad ham i Halsen, saa han ikke "kunde sige noget. Hun takkede, og inden han vidste hvordan, var de ude i Alléen, han bærende 120 hendes Noder, hun smilende og talende med leende Øjne, der ofte i Forbigliden søgte hans, saa han blev endnu rødere og havde Hjertebanken, saa han troede, Brystet skulde sprænges paa ham.

Hun begyndte at tale om Musik. Om han holdt meget af Orgel? Hun havde en dyb Altstemme, der ligesom bar Ordene længe og gav dem en ejendommelig Vægt, selv om det var ganske ligegyldige Ting, hun sagde. Hun gik med Hovedet bøjet og Armene i Muffen trykket fast ind mod sit Bryst.

"Aa, han var ikke musikalsk, men nu her i Sorø hørte han aldrig Musik - det var ogsaa derfor, han havde været saa uforskammet at gaa over i Kirken ..."

Hun fandt det saa naturligt - han havde dog maaske haft lidt mere Fornøjelse af hendes Spil end Væggene og - Deres Forfædres Ben.

William følte, han blev hed helt op under Haaret. "De tager virkelig fejl," sagde han.

"Hvori," spurgte hun og så lige paa ham.

"Det er slet ikke derfor .."

"Hvorfor?"

Nej, han kunde ikke udholde det Blik - han tav og så ned. "Det med Forfædrene/" sagde han saa dæmpet.

"Da vilde jeg kun finde det naturligt," sagde hun, og Betoningen var meget alvorlig, ejendommelig dyb.

"Vilde De?" det kom hurtigt, og han så hen paa hende.

Hun så smilende op: "Saa havde jeg jo dog Ret."

Vognen var ikke kommen, hun så hen mod Porten, rystede lidt misfornøjet paa Hovedet og drejede saa ind ad en Sideallé ved Søen. William fulgte efter.

"Jeg har jo ikke anden Slægt," sagde han lidt efter.

"Deres Søstre."

"Ja - mine Søstre," han talte langsomt og blev ved, som om han talte hen i Luften: "Men derfor kan man godt føle sig alene."

De gik atter nogle Skridt. "Det kan 'jeg forstaa," sagde hun.

"Og saa er det, jeg har dem." William gik videre.

"Jeg forstaar det saa godt," hun drog Haanden ud af Muffen og glattede dens sorte Skind med sin Handske: "det maa være meget lettere at blive til noget, naar man saadan har Aarhundreders Forfædre, som ser ned paa En."

William svarede ikke, Frøken Falk blev ved at glatte paa Muffen, saa saá hun paa skraa ud paa ham og sagde: "Og De er jo den sidste af Familien?"

"Ja - Slægten er død."

"Naa, Weltschmerz," henkastede Frøken Falk og dukkede med Hovedet, de gik lige om et Hjørne. "Hvor gammel er De?"

William blev rød. "Seksten Aar." Han søgte at gøre Tonen ironisk, men opgav det, og Stemmen blev helt borte paa det sidste Ord.

"Og er allerede bitter mod Verden - ja det begynder man jo med nutildags." Hun holdt inde, standsede lidt og sagde noget hurtigere: "Siden finder man et vægtigt Argument for at forsone sig med Verden."

"Mange rinder det ..."

"Aa" - hun lo igen - "nej de allerfleste. Man forsoner sig med sin Skæbne ganske simpelt, fordi det ikke er morsomt at surmule."

"Jeg surmuler ikke"

"Nej - det er ikke Ordet. De er naturligvis ulykkelig." Hun satte sig i lidt stærkere Trit: "Men - Spøg til Side - jeg véd, De har oplevet en Del ... men - at opleve meget er ikke at leve meget. Naa - men hvad forstaar De Dem paa det?"

William svarede ikke. Inde i en ny eller vendt tilbage til en gammel Tankegang sagde han: "Men det er slet ikke Weltschmerz. Vor Familie er færdig ..."

"Færdig, ja, hvis De ikke vil begynde igen. For at begynde maa man da sige, hvis man ikke vil være dum nok til at mene, at man kan være færdig uden at have begyndt -"

"Og hvad skulde jeg saa udrette?"

122

Hun standsede og gav sig til at le: "Undskyld, jeg siger det, Hr. Høg" - en lille bitte Streg under Hr. - "men først kunde De se at faa Udmærkelse til Eksamen. De er jo et godt Hoved ..."

William bed sig i Læben, og da hun saá paa ham og smilende tilføjede: "De er da ikke vred?" gav det et Ryk i ham, som vilde han vende om.

Han gik og ludede ved Siden af hende og syntes endnu mindre, end han var. Hun smilede stille, men blev saa igen alvorlig: "Forresten forstaar jeg det godt," sagde hun.

Han saá op. "At De er ble ven Darwinist," sagde hun som Svar paa hans stumme Spørgsmaal.

De blev atter tavse, hver gled ud i sine Tanker. Hun talte først og spurgte:

"Og hvad saa, naar De er ble ven Student?"

"Saa skal jeg vel se at blive Kandidat."

"Herre Gud - kan man da ikke søge et Maal?"

"Jo, hvis man havde et ..."

"Nu snakker De," hun talte utaalmodigt, "naar man havde, behøvede man ikke at søge. Og De søger vist ogsaa - det vil sige, De lader Fantasien løbe ..."

Hun holdt inde, William blev ved at gaa med bøjet Hoved saa meget som et halvt Skridt foran hende. Da han talte, var hans Tonefald mere dæmpet, ligesom glattet ud: "Og hvor skal man da søge?" spurgte han.

"For Eksempel i Deres Barndom - hele Liv - i Deres Tilbøjeligheder ... opsøg de Forudsætninger, Livet har givet Dem ..."

William blev staaende, Frøken Falk saá, at hendes Ord havde gjort Indtryk, og mens hun skjulte et svagt Smil med Muffen, sagde hun: "De har virkelig et stort Fortrin i overhovedet at kunne søge. Vi Damer kan kun vente ..."

"Hvordan mener De, Frøken?"

"Jo, vi Damer sidder vort halve Liv og venter paa at blive "lykkelige", og det andet halve sidder vi i en Krog og sørger over, at vi ikke er blevet det."

123

De drejede ned i Søgangen. Frøken Falk nynnede sagte, William var besynderlig betaget. Han havde paa én Gang saameget at sige - naar han blot vidste hvordan.

Saa satte han lige med ét i et Spring ind paa at tale om sin Moder. Frøken Falk talte ikke meget - et enkelt Ord eller kun Nik og korte Blik, som bad ham blive ved med sin hurtige Fortælling.

Han vidste ikke selv, hvad han havde sagt ... han drog Vejret dybt og blev pludselig forlegen. Men da han saá hen paa hende for ligesom tavst at bede om Undskyldning, mødte han i hendes Øjne et langt, forskende Blik, der fik ham til at rødme og som var - nej ikke venligt og heller ikke mildt, men varmende, saa han huskede det længe.

Frøken Falk tog Uhret frem under Kaaben: "Fire," raabte hun, "men Jens maa jo tro, jeg er blevet gal."

De gik hurtigt til op igennem Haven og vekslede kun faa Ord, men de gik meget tæt ved hinanden, og hvad de sagde, faldt ittvungent som Udraab mellem gamle Bekendte. Saa kom de op til Porten.

Jens arriverede i samme Nu.

Frøkenen spurgte heftigt, hvor han havde været, og da Jens sagde, at hun havde sagt, han først skulde hente hende Klokken fire, blev hun ganske lidt rød under Sløret.

William stod med Muffen, mens hun steg ind. "Farvel - kørsaa!"

"Deres Muffe," raabte William.

"Aa - ja, den glemmer jeg." Hun lænede sig ud ad Vinduet og greb Muffen. Hun mødte Williams Øjne og kastede sig, mens hun glattede sin Skindkaabes Ærme med sin Haand, med et stille Smil tilbage i Vognen.

Efter den Dag var de meget sammen. Undertiden gik han ned paa "Haabet" for at hente hende, undertiden mødtes de først i Kirken. Han bar hendes Noder, hendes Sjal og hendes Pakker, hun havde en egen Evne til

124

at faa ham til at bære for sig og hente hende og blive sat Stævne for at vente paa hende.

"Saa," sagde Præstens Frue ind i Stuen til sin Datter, da William en Dag gik forbi med Frøken Falk, "nu har hun da faaet et nyt Menneske."

Frøken Kristine fo'r til Vinduet. "Men nu er han sytten Aar," sagde hun spidst, mens hun besvarede Venindens Hilsen og saá efter dem. "Til sidst maa Kamilla vist lære sine Trældyr at tale rent."

"Fylder hun nu ikke ni og tyve?" spurgte Moderen og slubrede en Mundfuld i sig af Kaffen.

"Jo, det er akkurat fire Aar siden hun havde Fødselsdag - og da fyldte hun fem og tyve." Frøkenen gik tilbage til sin Kniplepude.

"Falks kunde gerne sendt os lidt Frugt" - Fruen havde taget Briller paa og sad og stoppede paa en af Velærværdighedens Uldrøjer, "de véd dog, at din Fa'r holder saa meget af en god Pære."

"Kære Mo'r - hvordan kunde Du dog tænke? De Mennesker bryder sig saamæn ikke meget om Guds Ord."

Saa stoppede og kniplede Velærværdighedens Familie videre i Tavshed.

Det var nu langt fra hver Dag, Kamilla spillede. Undertiden erklærede hun, hun var ikke oplagt, de gik saa lange Ture i Alléerne om Søen. Som oftest var det ham, der talte - han fortalte hende alt.

Og mens han saaledes fortalte, var det, som om han oplevede alt igen, men paa en ny besynderlig Maade, der endnu mer end før skød det uvæsentlige bort og samlede sig om visse Hovedpunkter, til hvilke hans strejfende Fortællinger stadig vendte tilbage.

Saaledes gik det i Begyndelsen og længe, men senere vendte hans Fortælling sjældnere tilbage til Fortiden. Han oplevede intet, men dog havde han saa meget at fortælle hende. I den broget-forvirrede Samtale, som hun styrede med et Ord, ledede med et Smil, vekslede det med Udbrud, Afbrydelser og lange Taler, Ung-

125

dommens vidtstvævende Deklamationer, hvori der skyldes op tusinde besynderlige Brudstykker af ufødte Længsler, Drømme, Attraa, tidlig Træthed, hele det taagede Kaos af Tanker og Fornemmelser, Begæringer og Anelser, der i den første Ungdom fylder vort Hjerter og vor Hjerne med deres Taager.

Hun tav og modtog. Med bøjet Hoved, smilende, saa man saá de spidse Tænder bag de lidt bøjede Læber, gik hun stadig lyttende. Men standsede han, kunde hun ved et Ord atter faa ham til at tale. Og hun hørte gerne paa ham: hvad han sagde, mens de saaledes gik Time efter Time, var saa ejendommeligt, saa fremmed, noget nyt for hende, og hun havde dog levet en Del og oplevet meget.

Kamilla Falk var meget omtalt: hendes Veninder afskyede hende, Mændene betragtede hende med Mistro.

Hun havde en Gang været forlovet, det var nu snart længe siden, og Forlovelsen var pludselig gaaet overstyr, og hun var rejst bort. Der hvilede nok et Slør over et og andet den Gang, ialfald sagde man det. Hvorom alting er, man hviskede baade om et og om et andet, og vist er det, at der havde været en Maler i Besøg hos Falks det Aar; han havde malet Frøkenens Portræt, og hun blev paa sin Rejse borte over et Aar.

Egentlig var hun blevet smukkere paa den Rejse. Hendes høje Figur var blevet svært junonisk og som for at knuse Sladderer under sine Hæle traadte hun fastere end før. Hendes Øjne var blevet dybere, med et ejendommeligt glimtende Blik, Munden var stærkere kruset. Maaske var det ogsaa, fordi det ikke lignede mere, at hun kort efter sin Hjemkomst brændte sit Portræt, hvor hun var i hvid Kjole og stod, smilende, med en Rose i Haanden.

Siden da var der gaaet adskillig Tid, og trods sin Skønhed og Faderens Rigdom blev Kamilla siddende paa Veilgaard.

Det var vel næppe altid morsomt derhjemme, men hun forstod at opleve den landlige Tilværelse. De første 126 Vintre havde Faderen og hun tilbragt i København, og saa havde de om Sommeren haft fuldt op af Fremmede, de Bekendtskaber, de havde dyrket inde i Byen om Vinteren. Lidt hurtig skiftende var de jo, de Bekendtskaber - det ene Aar var det nogle Kunstnere, en ældre Skuespiller og to Malere, det næste det halve diplomatiske Korps, der dannede Kernetrapperne ved Frøken Kamillas Hof, hvor altid én blev udmærket for i to-tre Maanedere i Forening med den skønne Dame at udhule indtil et Spindelvævs Tyndhed den Mur, som adskiller et Lefleri, der leger med Ild og brænder sine Fingerspidser, fra en Lidenskab, der giver sig hen og leder til "utilladelige Forhold".

Saaledes gik en fire-fem Aar. Kamillas Træk blev skarpere, Øjnernes Udtryk koldere, strengere sagde nogle - hun blev ikke mindre smuk, men man saá dog, at den første Ungdom var forbi. Maaske var imidlertid hendes Følelser mere ældede end hendes Træk.

Der var kommet et Tidspunkt, hvor denne evige Leflen med og Befølen af Lidenskab, hvori hun hendrev sit Liv, havde virket paa hendes Sind som en Drik Saltvand, der kun vækker Tørst og gør Læberne tørre. Hendes Sind var ligesom udtørret, og hun søgte altid paany de samme Sindsbevægelser, der bestandig paany skærpede Sjæletørsten.

Men langsomt slukkedes denne en Tid lang blussende Attraa, som døde uden at være tilfredsstillt. Hvad der i hendes Sjæl traadte frem, var en tom Blasérthed; hendes Attraa var træt af at flagre omkring og bestandig støde mod Væggene i Formernes Bur, og den var gaaet til Ro og døsede. Men ved Siden af denne Blasérthed dvælede der dog en altid vaagen Bitterhed, som var født af Utilfredsstillelsen og den tiltvungne Resignation.

Paa denne Tid blev Fætrene Gerson Gymnasiaster i Sorø og, som rimeligt var, tilbragte de Søndage og Smaaferier hos Onkelen paa Veilgaard. Kamilla behandlede Fætrene som Dreng - hun var jo ogsaa ti Aar ældre end de - men nogle af de Kammerater, som altid fulgte 127 med dem, syntes hun dog at skænke en betydeligere Opmærksomhed.

Og efterhaanden fandt hun Fætrene Kammerater "morsommere" og "morsommere". Som hun havde taget Tag i William, havde hun handlet med adskillige, og denne Leg med unge Mænds første længselsfulde Hjertebanken var blevet Frøken Kamilla en ren Sport.

Hun drog dem til sig med sin Skønheds og sin Erfarings hele Tilløkkelse, hendes afblegede, noget strenge Skønhed maatte gøre Indtryk paa det syttenaarige Hjerter, og hun gjorde deres tøvende Skyhed dristig. Hun trak dem til sig for at lytte til det første, uroligt sitrende Hjerteslag i et ungt Bryst, for at kvæges

ved det første Lidenskabens Aandepust, der fødes som et Suk af Sjælens uvante Beklemthed. Hendes Bliks og Hænders Kærtegn vakte hos de unge Venner denne frygtsomme Kærlighed, der rødmer over sin egen Uformuenhed, mens den i Tankerne besidder alt. Og denne Leg var saa lidet farlig: der blev intet givet uden et Haandtryk; maaske et Kys paa en ung Pande, som brændte, paa nogle bløde Lokker, hendes Hænder længe havde kærtegnet.

William var forelsket. Men hans Forelskelse var af en ejendommelig Art.

Undertiden, naar de gik sammen langs Søen, og han talte til hende i strømmende Ord, der kunde lyde som halvdigtede Kærlighedssange, frygtsomme Hymner af en Yngling, der endnu ikke har vovet at løse Elskovsgudindens Bælte, men anelsesfuld synger om hendes Skønhed, kunde 'han pludselig se paa hende med et Blik, der forvirrede hende, gjorde hende forlegen, saa hun slog Øjnene ned; til andre Tider kunde han længe være tavs, ordknap, og saa tilsidst brød han ud i en Bitterhed, som afblomstrede hele Livet og viste en Træthed, intet kunde friste.

Tingen var, at den første Ungdoms Forelskelse kæmpede med den ved Læsning erhvervede Erfaring i Williams Sjæl, og hans medtagne Nerver, hans allerede 128 stærkt rystede og derfor slappede Sind trættedes ofte af de evige Bevægelser, hvori denne Forelskelse førte ham ind, og som hans Erfaring gav en dybere Betydning. Undertiden var han helt Barnet, undertiden gjorde hans Theorier ham til den erfarne Mand, som formaar at faa næsten de samme Nydelser ud af en ufrugtbar Forelskelse som af et virkeligt Kærlighedsforhold; undertiden blev han atter overfalden af en vis Ubændighed, der vilde opnaa alt, hvad han vidste, Kærligheden kunde skænke; undertiden var han kun træt og syntes, han var færdig med det ogsaa.

Det var disse sammensatte Følelser, Kamilla ikke ret forstod, og som hun bestandig ivrigere søgte at forstaa.

Naar hun nu spillede, sad han altid ved Siden af hende paa en høj Straaskammel, Organisten lagde Noder fra sig paa om Søndagen. Undertiden fantaserede hun, saa sad de og talte sammen, mens hun spillede, halvt hviskende, som om de satte dæmpede Ord til Musikken. - -

I de sidste Dage var det gaaet op for hende, at hun maatte gaa lige til Bunden af den Gaade, der hed William Høg, hun maatte besejre dette Væv af Modstand og Træthed, maatte overvinde den besynderlige Følelsernes Blasérthed, der tilslørede denne Drengs Lidenskab.

De var i Kirken. Hun spillede dæmpet, indsmigrende vemodigt. De havde næsten ikke talt sammen, da hun kom. Hun havde straks sat sig til Orgelet, havde i Tavshed ordnet Registret, og nu spillede hun. William saå hende fra Siden: hun sad meget rank paa Stolen med Ansigtet lidt opadvendt og Øjnene næsten lukkede.

Det var en Adagio.

William sad ganske stille med Hovedet i sine Hænder, Albuerne paa sine Knæ og saå paa hende. Han talte slet ikke.

"Har De været vred de sidste Dage," spurgte hun og blev ved at spille.

"Hvorfor skulde jeg være vred?"

129

"Jeg véd det ikke" - hun gled hurtigt helt op i de dybe Toner - "men jeg har været bedrøvet over det."

Han svarede ikke. Han blev ved at se paa hende, hun spillede.

"De véd jo dog, jeg er Deres Veninde," sagde hun og vendte Hovedet halvt. Tonen greb ham, han følte sit Hjerte slaa hurtigere og rejste sig fra Skammelen.

"Vær saa ogsaa lidt god imod mig," hviskede hun, han kunde næppe høre det, skønt hun spillede ganske sagte, "jeg trænger til Venskab/'

Han vidste ikke, hvad han skulde svare; han stod bagved hende, og uden at han vidste hvorfor, fik han pludselig Taarer i Øjnene.

Det var vel det smeltende Spil - det lød næsten som Suk, de lette Slag paa de mellemste Taster.

"Tror De, jeg er lykkelig," sagde hun lidt efter, dæmpet.

"Hvem er lykkelig?" Hans Kind rørte ved hendes Haar. Saa fo'r han lidt tilbage, nede i Kirken klaprede Sidedøren.

Ogsaa hun fo'r sammen, men hun blev ved at spille. Han stod og saá paa hendes hvide Nakke bag Pibekraven, hans Aande strejfede den.

"Og nu til Sommer rejser De bort for at glemme mig ..."

Han kunde ikke tale. Han krammede om Stoleryggen, hvor hun sad, saa han kom til at røre hendes Kaabe.

"Saaledes gaar det bestandig ... bestandig ..." Hun lod Tonerne langsomt henhviskes i Rummet, "bestandig".

Saa traadte han et Skridt frem. Hun 'saá op og slap Tasterne, han var meget bleg og havde Taarer i Øjnene.

Orgelpiberne hvinede, inden de tav.

"Hvorfor vil De gøre Nar af mig," sagde han. Ordene kom som et halvkvalt Udraab, man hørte Genklangen dø oppe i Koret ... det er Synd, Synd af Dem ..."

Hun undertrykte et flygtigt Smil, og mens hun bøjede sig frem mod Orgelet, sagde hun mildt: 130 "Jeg gør ikke Nar, Høg, jeg holder - - af Dem." Hun saá paa ham nedefra.

Han greb et Øjeblik haardt om hendes Haandled, hun rev Haanden løs: "Det gør ondt," sagde hun.

"Hvorfor er De da saadan imod mig?" spurgte han ganske sagte.

Hun smilede vagt og rystede paa Hovedet. Derpaa gav hun sig til at spille igen.

Han satte sig helt henne hos hende med Hovedet i sine Hænder ligesom før. Naar hun drejede Hovedet, mødte hun hans Blik, det badede hendes Ansigt med Ild.

Saaledes sad de længe, Tonerne gled over hans Hoved ud i Kirken og døde fremme under Hvælvingen.

Hun rørte sig ikke. Hun havde en Følelse af, at hun maatte sidde rank, hun vidste ikke selv hvorfor. Hun sagde ogsaa til sig selv, hun vilde holde op med at spille, at det var bedst at holde op, men hun blev alligevel ved - det var, som om Fingrene holdt ved Tasterne.

Hans Hænder faldt slapt ned - han hørte Tonerne gennem en brusende fjern Larm, og han lukkede Øjnene.

Pludselig var hun holdt op med at spille. Han vaagnede ved, at Tonerne døde hen, og saá hende sidde bøjet med Panden støttet mod Tasterne.

"Hvorfor spiller De ikke mere," spurgte han.

Hun rystede paa Hovedet uden at løfte det. Han syntes, hun græd.

Det stormede i ham. Han skubbede Skamlen tilbage, faldt ned paa Knæ og lagde Hovedet i hendes Skød. Hun løftede det med et halvkvalt Skrig.

"Hvorfor er De ulykkelig?" spurgte han og saá op i hendes Ansigt, der var vaadt af Taarer.

Hun glattede hans Haar og bøjede sit Ansigt ned mod hans. Det var, som fælles Tørst drev deres Læber sammen.

Ingen af dem talte. Hele Kirken laa i stille Ro, de hørte kun hinandens Aandedræt, der lød hurtigt og gis-

131

pende. Fra hans Haar gav hun sig til at klappe hans Kinder.

Hun sad og smilede svagt, og Smilet smittede. Men saa skød hun ham hurtigt bort, rejste sig og sagde :

"Vi ses vel igen paa Fredag." Bælgetræderen var kommen frem bag Orgelet. Tonen var helt forandret, hun talte ganske med sin sædvanlige Stemme, men hun blev ved at smile, og deres Øjne hvilede i hinanden.

De blev ved at se paa hinanden, mens hun trak Handskerne paa og satte sin Hat fast med Hattenaalen, alt meget langsomt, og de gik ned ad Trappen ved Siden af hinanden, skønt Trappen var meget snæver. Da de kom ud i Alléen, gik han et Skridt bagefter, han fulgte enhver af hendes Bevægelser med Øjnene, og pludselig blev han meget rød. Han havde søgt og søgt om en Erindring, der saa at sige laa ham paa Tungen og nu, nu da han saá hende gaa saaledes - - - det var den Aften, han var i Theatret, og de dansede.

"Hvorfor gaar De bagefter?" spurgte hun og vendte sig. Han svarede ikke, deres Blikke mødtes atter med et Smil.

"Jeg faldt i Tanker," sagde han.

Om Fredagen fik William et Brev, inden han gik i Skole. Udskriften var skrevet med Damehaand. Det var fra Kamilla.

"Jeg kommer ikke til Byen imorgen," skrev hun, "Fader er ikke rigtig rask, og jeg finder det rimeligst at blive hjemme. Derimod tør jeg vel som en gammel Veninde spørge Dem paa Ære og Samvittighed, om De ikke vilde kede Dem altfor gyseligt, hvis vi bad Dem om at tage herud med Fætter paa Tirsdag og blive her hos os i Paasken. Tror De, De vilde kunne holde Livet ud herude, saa kom og tag tiltakke. Meget vilde Deres Komme glæde en gammel Veninde.

Kamilla Falk.

132

Om Tirsdagen tog William med Gerson ud til Veilgaard.

De kom der Klokken fem til Middag, og efter at have gjort sig lidt i Stand gik de ned i Spisesalen. Hr. Falk, en gammel rundrygget Herre, gik med Hænderne paa Ryggen op og ned ad Gulvet. Tjeneren stod henne ved Buffet'en og ventede.

Det var ligestraks William, som om noget hjemligt slog ham i Møde fra den lyse Sal, som om han havde været her før.

Hr. Falk hilste skødesløst: Hans Datter kom straks, sagde han, og blev ved at gaa rundt om Bordet.

Sidedøren blev lukket op, og Kamilla kom ind. Hun rakte William Haanden og ønskede ham velkommen, bad dem saa gaa til Bords og konverserede ivrigt sin Fader. Paa William saá hun næsten ikke. Han søgte at gribe hendes Blik, men forgæves.

Senere døde Samtalen hen. Gerson fortalte nogle Skolehistorier. De havde kastet med Papirskugler paa den engelske Lærer, saa de massevis havde hængt i hans Haar.

William holdt ikke af de Historier, han var irriteret paa Gerson og sagde heftigt:

"Saadan noget fortæller man ikke." ...

"Hvorfor ikke," spurgte Gerson, "Du er jo selv den værste?"

»Og jeg, som troede, Hr. Høg var Melankoliker," sagde Kamilla. William bed sig i Læben.

"Gud, det er han osse," raabte Gerson, "Du skulde bare høre, sikket Digt han læste højt i Klassen igaar."

"Gerson," fo'r det ud af William.

"Saa Hr. Høg skriver Digte - og om hvad?" Frøkenen lo.

"Pyt," Gerson slubrede Kompotsaucen op med en Ske, "naturligvis om Kærlighed."

"Ulykkelig ?" Hun saá lige paa Høg, og deres Øjne mødtes for første Gang. Saa gled hendes bort.

"Gud, han skyder sig," slubrede Gerson.

133

William var rød helt ud paa Ørene og sad og filede unødigt længe i sin Oksefilet.

"Det er vist et daarligt Stykke, De har faaet," sagde Kamilla deltagende og saá over til ham. Hun drejede Hovedet hen til Tjeneren: "Aa Petersen, giv Hr.-" - smilede derpaa - "naa, De vil ikke ha'e?"

"Forresten er det det første Digt, han har skrevet," sagde Gerson og saá leende op fra Tallerkenen, "han maa først nylig have faaet en Muse."

Kamilla lo ustandseligt. Tjeneren bød Frugten om.

"Gi'er Onkel ingen Sherry/" sagde Gerson. "Det er første Gang, Du har en Høg i Huset."

Efter Bordet spillede Hr. Falk og Gerson Pique i Dagligstuen. Kamilla og William var alene i et Slags Galleri, der stødte op til Spisesalen, og som var omdannet til en Vinterhave med en Mængde Bregner,

Palmer og store Laurbærtræer. Henne i det ene Hjørne af Salen havde man arrangeret et Lysthus af Gitterværk med Epheu og udenom det store Laurbærtræer, der dækkede det hele.

"Lad os sætte os ind i Hytten," sagde Kamilla.

Hun gik ind iforvejen; der var helt mørkt derinde, saa han næppe kunde have kendt hende, som hun sad der paa Græsbænken.

"Er det Heliotroper/* spurgte han og aandede stærkt.

"Ja hele Trappen her bag ved er fuld af Heliotroper. Det er min Yndlingsblomst." Hun rykkede lidt til Side: "Men sæt Dem," sagde hun. "Her er da Plads nok."

Han satte sig uden at tale. Det lille Springvand ovre i det andet Hjørne plaskede ganske sagte.

"Dette er Hytten," sagde hun.

"Jeg havde ogsaa en Hytte hjemme, med røde Gardiner, oppe paa Loftet," sagde han for dog at sige noget, han frygtede instinktmæssig Tavsheden.

Hun svarede ikke. Hun havde plukket en Heliotrop, og han saá hende i Skumringen holde Blomsten ind i Munden, mens hun aandede stærkt.

134

"Det er saa dejligt," sagde hun, "saa smager man Blomsterne."

Han plukkede mekanisk en Blomst. "Ja," sagde han og aandede, "det er dejligt." Saa blev der igen Tavshed.

Kamilla bøjede Hovedet og foldede Hænderne over sine Knæ.

"Vi var nogle store Børn i Onsdags," sagde hun.

"Ja," svarede han.

"Og De har skrevet Digte om det."

"Hvorfor lo De før?" - han bøjede sig lidt frem imod hende, sagde derpaa sagtere: "De vidste jo godt."

Hun gav sig til at nynne. "Kan jeg ikke faa det Digt at læse," spurgte hun.

"For at le af det?"

"Nej - Høg." Hun drog Aanden dybt, og da hun tav, syntes han, Tavsheden var endnu tungere end før.

Han flyttede sig uroligt: "Her er tung Luft," sagde han.

Hun havde lagt Hovedet tilbage mod Væggen og lukket Øjnene.

"Det er Heliotroperne," sagde hun.

Der blev igen stille. Hun laa stadig tilbage med Øjnene lukkede. Saa smilede hun. Han følte som en Tyngsel paa sit Bryst, som om han skulde kvæles.

"Nej," han rejste sig med et Ryk og kastede Hovedet tilbage, "her er for lummert," sagde han.

Hun fo'r op. "Men vi gaar jo straks." Han satte sig igen.

"Kan De ikke fortælle en Historie," hun lagde sig tilbage, "det er saa dejligt her i Skumringen."

"Jeg kan ingen." Og saa pludseligt hurtigt og afgørende: "Hvorfor skal vi ikke gaa?"

"Saa deklamér noget," sagde hun, uden at høre.

Han saá paa hende. Hun laa atter i den forrige Stilling, næsten halvt udstrakt med den ene Arm om Hovedet.

"Der er kun ét, jeg kan," sagde han sagte.

"Hvad er det?"

"Ninon."

135

"Aa, Chevalieren - men det er jo dejligt." William sad bøjet, med Hovedet frem. "Det er kun Monologen," sagde han. Begyndte saa:

Der glimre de paa Himlen, hine Kloder, Der uophørligt efter faste Love I deres Bane vandre, og der alt fra Umindelige Tider gik som nu

Han maatte tvinge hver Linje frem med Magt. Men efterhaanden blev Stemmen blødere, ligesom en mumlende Strøm lød de melodiske Ord, præget af et smerteligt Tungsind.

Hun aabnede Øjnene og saá paa ham, lukkede dem saa igen og bevægede Læberne sagte.

Saa rejste han sig lidt. Og som om den undertrykte Bevægelses Bølger arbejdede sig frem i hans Bryst, som om Understrømmen af Smerte steg og gav hans Stemme Graadklang, hviskede han Ordene:

Afmaalt? nej, afmaalt kan du ikke slaa, Du, mit urolige, mit varme Hjerte! Som Stjernekorset tændes ej og slukkes I, mine flyvende, beruste Tanker!

Det lød som vaandefuld Klage, og med hvert Ord betonet i den stigende Hvisken, næsten skreg han:

"Hvad vil jeg nu? jeg véd min Haand er løftet - -

Han havde siddet ubevægelig. Nu pressede han Haanden mod sin Pande, som om han vilde sprede Hjernens Taager -

Og om mit Hjerte ruller der et Hav,

En oprørt Strøm af Ønskers dunkle Bølger -

Og Stemmer raabe - -

Han bøjede sig dybere ned og med et pludseligt Slag som for at standse det ubetvingelige Skrig stoppede han Fingrene halvt ind mellem de aabnede Læber.

Han tav, og uden at tale bøjede hun sig atter tilbage mod Væggen med korslagte Arme.

136

Og som i Tanker begyndte han paany Hun hørte intet. Hans Stemme lød ind til hendes Sjæl kun som en fjern Musik, glidende Bølger af Toner, til hvilke hun selv satte Ord.

Men hun vidste dog, det var om Kærlighed, han hviskede.

Springvandet plaskede stille, fra Bænken hørte hun en sagte Hulken. Saa bøjede hun sig ned, og mens hun løftede hans Hoved op med begge Hænder, hviskede hun ømt:

"Har Du lidt saa meget?"

- - - Og deres Læber mødtes i et langt Kys ...

William kunde ikke sove den Nat. Gerson pludrede i ét væk om Aftenen, da de klædte sig af, og William sagde "Ja" og "Nej" uden at høre et Ord af, hvad han sagde. Han gik rundt i Værelset og traliede og nynnede og kunde ikke finde Ro.

Han havde Lyst til at skringe af Glæde, af Stolthed, af Triumf, idetmindste Lyst til at tale, fortælle det, befri sig for noget af al den Jubel, som fyldte hans Bryst, saa han næppe kunde aande - -

"Det er en Satans Trallen," sagde Gerson og slukkede det ene Lys, "naar er Du kommen til Operaen?"

William klædte sig af og gik i Seng. Han svøbte sig helt ind i Sengetæppet, Hovedet ogsaa, og laa og hviskede med sig selv og syntes, at alting sang baade i ham og om ham.

Saa hørte han Gerson snorke. Han satte sig op i Sengen og saá rundt i Værelset, og med Hænderne foldet over sine Knæ under Tæppet begyndte han at deklamere Chevalierens Monolog.

Ud paa Morgenen faldt han i Søvn.

Denne pludselige Lykke holdt sig de næste Dage, det var, som om den Handling, der ved denne Kærlighed var kommen ind i hans Liv, havde drevet de unge Drømmerier paa Flugt, og som om han i denne

tidlige Krise var vaagnet af en Dvale.

Kamilla havde givet sig hen. Hun havde, bestandig hidset frem mod Løsningen af den Gaade, hun havde 137 digtet ind i Williams Væsen, tilsidst fremtvunget denne Løsning. Og hun var nu i Begyndelsen beruset af denne Time for Time voksende Lidenskab; den ejede jo baade al Ungdommens første Smidighed og al den Sindets Erfaring, som Williams Overmodenhed gav den.

Fætter Gerson anede intet ligesaa lidt som Hr. Falk eller de andre. Kamilla udmærkede bestandig en enkelt af sine Gæster - den unge Læge fra Terslev, en ung, blond Mand med lyseblaa Øjne og en hængende Knebelsbart, kaldte uforskammet disse Lykkelige for Frøkenens Ofre - og man var for længe siden hørt op med at kontrollere, hvad hun selv spøgende kaldte sin Opdragelse, og med at holde Øje med Nuancer i de skiftende Forhold til de Syttenaarige fra Sorø. Kamilla opdrog William, og William sværmede for Kamilla. Det var Fætter Gerson vant til: hver Gang han bragte et nyt Menneske med til Veilgaard, fik Kusinen et * nyt Sværmeri, og han sagde med uforstyrrelig Sindsro, at det var en uforanderlig Skæbne, han skulde være femte Hjul til Kusinens Vogn.

Han tog det, som det var, og drev om hele Dagen i Staldene, paa Markerne - det første Foraar begyndte jo at gry - og i Landsbyen, hvor han holdt sig skadesløs med at kure til Præstens femtenaarige Datter, hvis jomfruelige Blik under Kindernes Rødmen glædede sig over hans Overlæbes fine, skyggende Dun.

Saaledes blev de elskende alene.

De tilbragte hele Formiddagen sammen. Undertiden spadserede de i Haven, nede i den store Poppelallé ud mod Mosen, hvor ingen kom, og hvor de kunde være helt uforstyrrede og usete. Kamilla tog hans Arm og bøjede tæt ind imod hinanden, vandrede de frem og tilbage i Gangen Time efter Time.

Forunderligt nok talte de næsten bestandig om Fremtiden. Kamilla fandt i denne Forelskelse en Opgave, hun troede paa William og vilde skabe noget af ham. Under deres Samtaler berusedes de begge ved Tanken om denne store Slægt, hvis sidste Skud skulde redde saa meget 138 og bære over saa megen Elendighed; og den enes Ekstase hævede den andens, saa at man i bestandig Vekselvirkning tilsidst slog Panden mod Himlen i Planer og Haab. Kamilla syntes, hun var født for at genoprette denne stolte Slægt, og naar hun, mens de gik sammen, i pludselig Kærlighedstørst slyngede sine Arme om hans Hals og trykkede den skælvende William op til sig med hede Løfter og ømme Kærtegn, forekom det hende, som om hun indviede en Ridder til Livets Kamp, hvor han gik ud til et helligt Værk.

Og denne ægte kvindelige Begejstring for en Fremtid, for denne Ungdom, som voldsomt sitrede i hendes Arme, lod hende glemme, at hun selv stod tilbage paa Bredden, medens William bestandig ene i Baaden, blomstersmykket, stævnede over Fremtidens Hav mod Morgenrøden og Lykken. Og heller ikke han syntes at tænke derpaa: ingen af dem saá, at der bestandig var Tale om at drage ud, aldrig om at vende tilbage.

Men den Fremtid, som de nu tømrede for William og Høgerne, var af en solidere Art: de drømte nok, men de gjorde i det mindste Virkeligheden til Skueplads for deres Drømme. Kamilla var ældre, og hun havde set for meget af Livet til endog i sine Elskovsdrømme helt at kunne glemme det; hvad William angik, havde denne til fuldt Blomster udviklede og levende Kærlighed pludselig givet ham et helt andet Begreb om Livet: der var dog noget, som hed at leve: for anden Gang blev Livet pludselig for ham befolket med Virkeligheder, man kunde nyde, og som man maatte kæmpe med. Og der holdtes han saa oppe af Kamillas Virkelighedssans, der bestandig aarvaagen søgte et Maal i Livet for den, hun elskede.

. Undertiden tilbragte de hele Dagen i Vinterhavens Lysthus. Dette Sted var sammenvokset med deres Kærlighed; Heliotropernes Duft, Græsbenken, paa hvilken de havde siddet, de høje Planter, til hvilke de havde lænet sig -, alt fortalte dem om Hengivelsens utrolige Øjeblik, hvis Berusning gemmer al Kærlighedsforhol-

139

dets Lykke som Frøkornet Planten. Her talte de altid dæmpet og hviskende, her sad de ofte Arm i Arm og betragtede hinanden med tavse Smil, der paa samme Tid var et Minde og et Løfte; fra dette Sted stængte de Verden ude for at tale om Fortiden, i hvis mindste Minder de svælgede med alle Forelskedes Glæde, der gennem Minder fra den første, frygtende og tvivlende Forelskelses Tid vil trylle den første Hengivelse tilbage ved hver Time paa Dagen at gøre Mindet om den første Hjertebanken til Indledning for deres fornyede Kærlighed.

Han talte om den første Gang, hun hilste paa ham i Kirken. Hun havde smilet saa besynderligt.

Om hun da allerede den Gang var begyndt at elske ham?

Hun svarede ikke, men hun smilede paany og kyssede ham. Det første, han havde set, var hendes Nakke - han saá den skinne bag den sorte Pibekrave. Og det første, hun havde set hos ham, var hans Øjne. Hun havde tænkt, det var besynderligt at sætte trediveaarige Øjne ind i et sekstenaarigt Ansigt.... Saa havde

hun forresten let af hans Gang.

Saaledes dvælede de ved de tusind Minder fra Forelskelsens første Dage.

Han var en Dag gaaet bag ved hende ud af Kirken og var blevet ved at følge et Skridt bagefter. Det havde været hende ubehageligt, hun havde kunnet mærke hans Blik hvile paa sig. Hvad havde han tænkt paa den Gang?

Han huskede det ikke.

Men hun saá paa ham og sagde: "Man glemmer aldrig saadan noget - sig mig det."

Han gav sig til at le, og Latteren smittede. De lo begge en Stund, indtil Latteren blev til stumme Smil, og han bøjede sig over imod hende.

Og hun rødmede og holdt ham for Munden, mens han hviskede til hende, halvt liggende i hendes Skød.

Til andre Tider læste de højt.

140

En Dag havde de faaet fat i "Tartuffe". William og Kamilla havde været oppe at skændes om, hvordan Tartuffe skulde spilles, og nu skulde Striden afgøres ved, at han læste Komедien højt.

William læste kun Optrinene med Elmire.

Og Luften i dette Rum, Minderne, der befolkede det, Stemmerne, der talte til ham om alle Nydelserne i denne duftsvangre Hytte - alt farvede denne elskovssyge Hykler, saa Billedet blev berusende for Kamilla, som hørte en vidunderlig Elskovshymne i Digterens Ord.

Han tav og lukkede Bogen. Hun tog Hænderne op for Øjnene for at holde Billedet fast.

Saa løsnede hun Hænderne bort fra Øjnene, og mens hun tog Bogen og studerede Guldsnirklerne paa dens Ryg, sagde hun simpelt:

"Hvorfor vil Du ikke være Skuespiller?"

Han rørte sig ikke, han saá kun stift paa hende, saa rødmede han.

Hun gav sig til at blade i Bogen, og der blev ikke talt mere derom. Men Resten af Dagen var de begge adspredte, og næste Morgen rejste Vennerne - Gerson og William - tilbage til Sorø.

Et Par Dage efter kaldte Rektor øverste Klasse sammen efter Skoletidens Ophør. Man ransagede Samvittighederne uden at finde særlig sorte Pletter, og var Kl. 12, da man samledes i Lærerværelset, meget spændt paa, hvad Rektor kunde have at meddele.

"Det er ikke noget slemt," sagde han, da han kom ind og med Hænderne foldede over Maven smilende saá fra den ene til den anden. "I har vel været ængstelige for, at der skulde være hændet en Ulykke. Hva', Høg?"

"Nej, det just ikke - men ..."

"Jo, for det er tværtimod" - Rektor talte meget langsomt og lod Tommelfingrene velbehageligt glide forbi hinanden, mens han stak den lidt rødlige Næse ind i Williams Ansigt - "tværtimod noget - - meget, særdeles glædeligt."

141

Kort og godt en berømt Professor fra København vilde give en Velgørenhedsforestilling paa Theatret og udbad sig til alle Birollerne Assistance af øverste Klasses Elever.

Der blev en pludselig Summen, alle talte i Munden paa hinanden, raabte paa Stykket, paa Rollerne, om der var nok til dem alle. De glemte i deres Rus aldeles Rektor, som stod og smilede fornøjet midt i denne Bisværme og hvert Minut sagde:

"Jeg tænkte det jo nok, tænkte det jo nok." William var blevet tavs og helt bleg.

Pludselig hævede Rektor Stemmen og sagde alvorligt:

"Men hvis jeg nu havde sagt nej -"

Man trængte sammen om ham, raabte, bad. William stod lige ved ham.

"Det kunde De ikke," sagde han.

"Saa?" - Rektor pudsede sine Brilller - "hvorfor ikke, Hr. Høg?"

William blev forvirret og stammede: "Jeg mener - det vilde Professoren ikke."

"Naa" - han smilede igen - "det var en anden Sag - nej, desværre, han kommer saamæn, for det tager jo en gyselig Tid, og Eksamen har vi, inden vi aner det."

Fem Minutter efter vidste den halve By, at "Professoren" kom dertil for at spille en af sine Glansroller, at øverste Klasse skulde assistere ham, og at William Høg skulde give den næst vigtigste Rolle. Det var længe siden, der havde været en saadan Bevægelse i Sorø.

Gymnasiasterne var som ude af sig selv de næste otte Dage.

I Frikvartererne raabte man, og i Timerne hviskede man. Den danske Lærer indgav et spydigt Andragende om ligesaa gerne helt at give Ferie, og man blev tvunget til foreløbig at indstille de latinske Versioner. Om Aftenen holdt man Prøve.

William var den eneste rolige i hele Sværmen.

142

Men om Søndagen tog Fætter Gerson alene til Veilgaard.

II

Han stod og støttede sig til Kulissen, og en Gang imellem holdt han sig for Øjnene: han syntes, det hele dansede rundt med ham.

"Professoren" var der. Den instruerende Adjunkt læste hans Rolle op, han skulde først se, hvordan det gik. De andre havde sagt, han sad dernede med Rektor, selv havde William ikke set ham. Han havde staaet henne ved den første Kulisse hele Tiden og blev ved at sige sin Rolle frem mekanisk, men med skiftende Tonefald. Greb sig saa i at sige den forkert og begyndte forfra med nervøs Hast, der lod de mumlende Ord snuble over hinanden.

De talte inde paa Scenen - han fornam det som et forvirret Skænderi, hvis Ord han ikke fattede, en Gang imellem hørte han en Lyd nede fra Gulvet, og han fo'r sammen og greb ved Kulissen for at holde sig fast.

Hans Hænder var fugtige.

Saa anstrengte han sig pludselig for at høre. Det var Gerson, der talte ... Men han kunde ikke holde fast paa sine Tanker, han kom lige med ét til at tænke paa Kamilla, og paa Lysthuset, saa igen paa Professoren. Men intet var ham klart...

Han vidste ikke, hvordan han var kommen til at staa der, Gulvet var gaaet ned i en Dal og op i en Bølge, og han syntes, han satte til, ligesom naar han skulde springe over "den store Hest" - og han havde taget et langt, umaadeligt Spring, og saa stod han der.

Gerson gav ham Replikken. Han hørte den som raabt gennem en stærk Larm, han virrede med Hovedet, saá frem ud i et stort Mørke, syntes, han maatte rive de første Ord frem fra sin Gane, saa tør, sammensnærpet var den.

143

Men lige med ét saá han nederst i Salen "Professoren" gaa frem af Rummets Mørke - - han stirrede et Nu paa hans Ansigt, knugede Armen mod sit Bryst, og med en forfærdelig Kraftanstrengelse hævede han Stemmen. Han syntes, han raabte de første Ord, men saa pludselig hørte han Lyden af sin Stemme, høj, klar og - dens Skønhed slog ham. Som Lynet fyldte i samme Nu en jublende Sejr hans hele Væsen, og han greb et Sekund frem for sig som en drukken Mand.

Saa saá han Professorens Ansigt. Han havde rejst sig, og hver Gang han talte paany, gik han længere frem, og William saá ikke andet end Smilet paa hans Ansigt, og at han stadig gik længere frem, længere og længere, ligesom han ledte ham med sin Stemme - -

Og sine egne Ord hørte han langt borte dø som en fjern Velklang, der berusede hans Øre ... og pludselig syntes han, han maatte tale i Vildelse, saa uklart var det altsammen. Men Stemmen hørte han ...

Og Professoren kom stadig nærmere og nærmere. Han lo og saá glad ud, og tilsidst syntes William, at hele Rummet var ét Ansigt, og det var Professoren, som lo - -

Han stod i Kulissen igen. Kammeraterne summede om ham, men han forstod ikke, hvad de sagde. Han holdt begge Hænder ind mod Brystet og kæmpede med en stærk Stakaandethed, som rent tog Vejret fra ham.

Han vidste kun ét, at nu havde han et Maal, og at han havde sejret.

Saa skubbede han de pludrende til Side, aabnede Døren og løb ud, ned gennem Salen. Han hverken saá eller tænkte, han vilde ud i Luften, her var ikke frit nok for hans Jubel. Han maatte have mer Luft.

Han løb over Gulvet, lige i Armene paa "Professoren" ... han saá op, sagde "undskyld" og blev rød i Hovedet.

Professoren tog ham i Armen: "Stop lidt," sagde han, "De har svær Hast."

William stammede. Professoren førte ham ved Armen hen til Vinduet, stillede ham op lige mod Lyset, saá paa ham, drejede ham, betragtede ham igen.

144

"Godt," sagde han og slap ham.

William blev staaende.

"Ja, De skal naturligvis være Skuespiller," sagde saa Professoren.

William rendte op og ned som en besat nede i Søgangen. Han traliede, jubede og sang. Han talte ud i Stormen, som lod hans Raab fyge væk, han deklamerede og raabte. Hans Jubel trængte til Ord - usammenhængende, stormende Ord, Raab, uarticulerede Lyde - men raabe maatte han.

Sejr - Sejr - han havde sejret. Alt, hvad han havde oplevet, stormede ind paa ham og raabte til ham, og alt syntes han, det maatte føre ham til dette Maal. Alt, hvad han havde levet, var jo Vejen til dette. Og han havde været blind, at han ikke havde set det ...

Han havde leget Konge hjemme i den store Gaard, og Flaget havde været hans Kongekaabe; han havde læst og læst om de store Bedrifter, nu skulde han gøre dem efter; han havde drømt om at erobre en Verden, nu skulde han betvinge den. Hvordan kunde han have været saa blind?

Alt havde ledet ham hen mod det, som nu var kommet.

Forholdet til Kamilla? Det laa saa fjernt, saa langt borte. Han syntes, det var Evigheder siden, han mindedes det næppe mere, han hørte kun de Ord, hun havde sagt, da han læste "Tartuffe": "Hvorfor vil Du ikke være Skuespiller?" Han hørte Betoningen, hun sagde det helt simpelt, ligefrem: hvorfor vil Du ikke være Skuespiller?

Jo, ogsaa Kamilla havde været med at vise Vej.

Han var blevet saa besynderlig betaget ved hendes Spørgsmaal. Han havde skudt det fra sig, slet ikke villet tage det op. Men inde i hans Sjæl havde det ligget og spiret, og det havde opslugt alle hans Tanker, uden at han vidste det. Egentlig var han gaaet omkring ligesom i Dvale alle disse Dage siden da, og nu var han vaagnet 145 af en tung Søvn, og nu vidste han, hvad han vilde - hvordan han skulde sejre.

Nej, der var ikke Luft nok for hans Lunger, ikke Plads for hans Glædes Ustyrlighed, ikke Rum for hans Sejr.

Han løb ud paa en lille Baadebro og svingede aldeles meningsløst med sin Hat, raabte saa højt han kunde, knappede Frakken op, saa Stormen kunde slaa ind paa hans Bryst - han var fortumlet, beruset og ellevild.

William rendte i Søgangen længe efter, at det var blevet mørkt.

Dagene gik. Forestillingen var forlængst givet, Professoren havde bedt William besøge sig, naar han kom til København, og man havde i Byen talt meget om al den Virak, den store Kunstner havde skænket den unge Høg. Saa gik det hele i Glemmebogen, og man fik andet at tale om: i Byen en Skandale med Frøken Falk, som kort efter "Professoren" s Forestilling, hvor hun havde været til Stede og vakt almindelig

Opmærksomhed ved sin blændende Skønhed, var løbet bort med Kammertjeneren, et ungt, mørkøjet Menneske med Zigeunerblod i Aarerne; i Skolen om Eksamen, der stod for Døren med sin Spænding og sine vigtige Afgørelser.

Kun William glemte intet. Hans Kammerater kendte ham næppe igen. Der var kommet en Ro over ham, en Beherskelse, som slog dem. Han saá rask ud, holdt sig rank, den Hinde af Tungsind, som før havde ligget over hans Øjne, var ligesom bristet, hans Ansigtifarve blev friskere. Han tog private Timer i Gymnastik, han traliede fra Morgen til Aften.

"Det er Satans, saa Du træder fast i paa den sidste Tid," sagde Gerson, "Du ser ud, som om Du vil slaa os alle paa Snuden, om galt skulde være."4

William lo, men fast i traadte han. "Slægten" bekymrede ham ikke mere, hver havde sin Vej, og med Forfædrene skulde han gøre op, naar han havde naaet frem. Bedre var det da at blive noget end slet ingenting.

Kamilla havde skrevet ham til straks efter Profes- 146 sorens Forestilling, men han havde ikke svaret paa Brevet, hun havde været i Byen for at træffe ham, og han var ikke gaaet til Mødet. Saa kom hun en Aften op til ham. Han blev først forskrækket, saa han kom til at ryste: hun var saa bleg og saá saa lidende ud.

"Ja, Du bli'er angst," sagde hun, "Du havde vel troet, at vi var færdige? - hvad? - havde Du?"

Hun gik lige hen og tog ham i Armen.

"Ikke sandt," gentog hun og kneb ham, saa det gjorde ondt, "nu var det forbi - nu, da Du véd Vejen og ikke mere behøver nogen Vejviser?"

Hendes Læber skælvede, hun slap Williams Arm og støttede sig til en Stol.

"Hvorfor er De kommet," spurgte han.

Hun svarede ikke, men stod og saá paa ham med glansløse Øjne, ubevægelig. Han trykkedes af Tavsheden og vendte sig.

"For De mente vel ikke, vi skulde gifte os," sagde han.

Kamilla lo. "Og det er din Undskyldning," sagde hun haardt. Hun greb ham igen i Armen, William rev sig løs. "Slip mig," raabte han.

"Og det var den Fremtid, vi skulde bygge, det var det Haab, vi levede for" - hun havde talt tonløst, og hendes Legeme faldt sammen; men saa rejste hun sig med pludselig Kraft, og mens hun maalte ham fra Isse til Fodsaal, raabte hun "Dreng!"

William aabnede Læberne for at tale, men kunde ikke, han var bleg som et Lig, og han støttede sig op til Væggen ...

Hun saá det, og med et kort, afskaaret Skrig kastede hun sig paa Gulvet, omfattede hans Knæ, løftede Ansigtet imod ham, gjorde Forsøg paa at tale - men skønt Læberne bevægede sig, hørte man ingen Lyd - -

Saa fik han Mælet igen, og raat raabte han, mens han slyngede hende tilbage næsten med et Spark med Foden:

147

"Tror Du maaske, jeg takker Dig, fordi Du har fo rført mig?"

William var stolt af sig selv. Han havde elsket hende og opgivet hende, han havde ofret sin Lykke for sit Livs Maal. For han havde elsket hende, det var, som hans Hjerte skulde høre op at slaa, da den Dør var faldet i efter hende - men det maatte ske. Det var hans Kunst, hans Maal, hans Fremtid. For den maatte alle Ofre bringes.

Og han traadte fast i hen over Resterne af sin første Kærlighed - som han troede, han bragte et Offer.

Men forresten havde han ikke Stunder til at tænke paa Fortiden, Dagene gik saa hurtigt. Om Morgenen øvede han sig i Gymnastiksalen og sprang over Hesten og fægtede med Gerson, hvem "Fanden skulde ta'e, om han fattede den Fornøjelse". Og efter Skoletid læste han Roller, eller han laante Nøglen af Ejeren og sneg sig ind paa Byens Theater for at øve sig og deklamere.

Hvor der var mørkt! Han gik og faldt over Tov og Sætstykker, inden han fik taget et Par Skodder fra og lukket Lys ind. Men i Salen blev der ved at være mørkt, han saá de forreste Bænke og den hvide Rand af

Balkonen som en graalig Stribe inde i Mørket, der laa ligesom et stort, sort Dyb og dækkede over Tavsheden. William kunde blive helt forskrækket, han følte sig uhyggelig ; og han kunde stirre paa Mørket, til han fik Lyst til at løbe, og det var, som om noget bandt hans Tunge, naar han begyndte at tale ...

Men saa gav han sig til at gaa frem og tilbage paa Scenen, gik ud og ind ad Dørene, betragtede Kulisserne, stillede sig op og bukkede, maalte Scenen og talte Skridtene, kom ind for at bukke, gik ud - maalte den Verden, han tog i Besiddelse.

William læste meget, og helst læste han Aladdin. Det var næsten et Tilfælde, at den var falden ham i Haanden. Den havde staaet med Støv paa Guldsnittet siden hans Konfirmation, og saa havde han en Aften ta- 148 get den ind for at læse paa Sengen. Men han sov ikke den Nat, han laa og læste og læste og deklamerede, og Sommernatten var forbi, og det blev Morgen, mens han endnu sad oprejst i Sengen med Bogen.

Saa saá han sig om og besindede sig og lagde det røde Bind hen paa Bordet. Men lidt efter tog han det igen og slog op paa de første Sider. Scenen med Drengene paa Gaden:

Selim.

Dér er Aladdin, saa nu kan vor Leg Begynde ret.

Aladdin. God Morgen, Kammerater.

Selim. Hvor blev Du af saa længe?

Aladdin.

Ser Du vel,

Der var Begravelse her uden Byen Paa Kirkegaarden ved Moskéen hist. Det maatte jeg først se. Det er saa morsomt, At høre Sangen, og at se dem gaa Saa langsomt gravitetisk hen med Liget.

Selim.

Hvi har Du ikke sagt mig det, saa var Jeg gaaet med. Hvem blev idag begravet?

Aladdin

(ganske ligegyldig).

Min Fader.

Selim. Hvad? din Fader? er han død?

Aladdin. I Forgaars Aftes døde han.

149

Selim.

Og derom Har Du ej talt et Ord?

Aladdin.

Saa har jeg glemt det.

Selim. Og sørger ej ?

Aladdin. Nu, har jeg Raad til det!

Selim. Jeg mener ej med Klæder, men med Sjælen.

Aladdin.

Ej hvad? den, som vil sørge over Alting, Fik nok at sørge over. Han var gammel.

Sindbad.

Naa, kom nu! kom! Den rige Købmand hist Paa Hjørnet vil idag igen udkaste Tre Pomeranser her i Gramsetag.

Aladdin. Ja, jeg er med.

Sindbad.

Er Du? det tror jeg nok. Der kommer alt den ene. Varsko, Dreng!

(En Pommerans bliver kastet ud af et Vindu, Aladdin griber den).

Selim. Du er nu altid lykkelig.

Drengene. Fler! fler!

(En Pommerans kastes atter ud, som Aladdin atter griber).

Aladdin. Det var den anden. Nu har jeg alt to.

150

Sindbad.

Aladdin maa ej være længer med, Den tredje maa han ikke gramse efter; Han har alt faaet nok. Hold paa ham, Dreng!

(De holder paa Aladdin. Den tredje Pommerans kastes ud, den falder i hans Turban).

Bogen faldt ud af hans Haand, og han sad længe med bøjet Hoved.

Fra den Dag var Aladdin hans Yndlingsrolle, og han deklamerede den atter og atter.

Undertiden deklamerede han slet ikke Roller, men holdt lange Taler, som han selv lavede, hvor han snart lod Stemmen stige til Larm og snart synke til Hvisken; og undertiden, midt som han stod, kunde han pludselig glemme, hvad han selv sagde, og stod blot og lyttede til sin Stemmes Klang, naar Ekkoet svandt hen og døde ligesom et Suk ude i Mørket, og han blev ved at lytte til og nyde denne Klang, og hans Bryst blev saa stort, syntes han, og han fik Hjertebanken af Lykke. Saa kunde han pludselig give sig til at tralle, og han kunde standse midt i en Replik for at synge og raabe højt, og naar han havde sagt en lang Replik, raabte han Bravo og applauderede sig selv og kom ind og takkede for sine egne Hænders Bifald - -

Jo, naar man havde et Maal, var det en Leg, enhver var Aladdin, naar han blot troede.

Han indviede ikke nogen i sine Planer. Repetitionstiden var nu begyndt, Kammeraterne var optaget af Eksamen, og egentlig kun Gerson havde i den almindelige Travlhed nogen Anelse om hvad William tog sig til, naar han var borte halve Dage eller paa Gymnasiet lukkede sig inde i Timevis.

"Hvor meget har Du faaet repeteret," spurgte han en Dag, da de sad nede under Træerne lige overfor Kirken.

"Aa, ikke meget."

"Det tænkte jeg nok," Gerson sad og lavede Navnetræk i Sandet - "men saa synes jeg snart, det var paa Tiden."

151

"Jeg har jo læst noget."

"At Du hørte op med at rende dér paa Theatret og skraale Dig hæs."

"Paa Theatret? Hvorfra véd Du det?"

"Aa - Kamilla siger, at Du er blevet komediegal."

William blev blussende rød, rejste sig fra Bænken og gik.

Om Eftermiddagen laa Gerson nede i Haven paa en Græsplæne, udstrakt paa Maven lige saa lang han var, og læste. Han saá nok, William drev frem og tilbage ude i Gangen, men han lod, som om han ikke mærkede det, og tænkte, at h a n kunde sige det første Ord. Men han laa og skulede over Bogen gennem de udspilede Fingre - han støttede Hovedet til begge Armene - hen til Høg, der gik og gned sig opad Plænekanten.

Saa slog William en stor Bue ind over Græsset, han var meget optaget af paa kunstfærdig Maade at nedtræde nogle Tusindfryd med sine Hæle.

Gerson fik Medlidenhed og pustede: "Den er lummer," sagde han.

William gik hurtigt hen til Buskettet, hvor Gerson laa. "Man kan slet ikke læse i denne Hede," sagde han hurtigt. Han stod et Øjeblik og pillede ved nogle Blade, saa lod han sig falde ned paa Græsset lidt fra Vennen.

"Hvor langt er Du," spurgte han.

"Aa ikke ret langt" - Gerson vendte sig, saa han laa lige ud og saá op i Luften - "ved Direktoratet"

"Skal jeg ikke høre Dig," spurgte William.

"Ellers Tak, men det ærgrer s'gu bare En, naar man ser, man ikke kan noget af det Skidt." ...

De sagde ikke mere, men laa længe ved Siden af hinanden. Saa sagde William:

"Du talte i Formiddags noget om din Kusine" - Solen stak ham i Øjnene og han holdt Straahatten helt for.

Gerson lo.

De laa lidt: "Hun er da arriveret hjem igen," sagde Gerson. "Men hun er slemt afrakket ... han stjal og løb fra hende" ...

152

William syntes ikke at høre, han gjorde et Ophold, som om han ledte efter Ord, derpaa sagde han ilfærdigt:

"Vil Du høre det?" og rejste sig.

"Naa, spørger Du mig endelig om det," sagde Gerson sindigt, lukkede Bogen og stod op. De gik henad Gangen uden at tale videre og ned ad Alléen.

"Jeg har ikke holdt af, at nogen skulde vide det," sagde William, da de kom ud af Klosterporten. Gerson gryntede. Ellers blev der intet sagt, lige til de kom til Theatret.

Gerson havde sat sig nede paa en af de midterste Bænke, og William kunde ikke se ham ude i Mørket, men han vidste, at han var der, og nu, da Mørket gemte over to Øjne, syntes han, det var endnu forfærdeligere end før. Han stod og faldt i Staver oppe ved Baggrundsøren, og han syntes slet ikke, han kunde huske det allermindste.

"Naa, bliver det til noget," spurgte Gerson nedefra.

William fo'r sammen. "Du skal s'gu ikke genere Dig for mig," sagde den anden.

William gik ned. "Nej, men det er saa - sært," sagde han. Men pludselig syntes han selv, det var for latterligt at være bange, han vidste jo dog saa godt, at han kunde, og det var dumt at krybe i Skjul.

"Det er dér i Skoven," sagde han saa og flyttede en Pakkasse frem foran Lamperækken. "Du véd, hvor Aladdin vaagner."

Gerson havde læst de første Sider af Aladdin, da han var tolv Aar, og var aldrig kommet til, hvor Aladdin vaagner, men han sagde "Ja-a" for ikke at forstyrre.

William lagde sig ned paa Pakkassen, som om han sov, saa rejste han sig og deklamerede.

William havde helt glemt Gerson. Lige da han begyndte, havde han løftet Stemmen noget højere for at vise den, men han havde straks sænket den igen - det var ligesom noget sprang i den, og han blev helt forskrækket.

Knælende laa han, med oprejst Pande og Hænderne 153 foldede ind imod sit Bryst. Øjnene lyste, og Stemmen bar Ordene som en inderlig Lovsang.

Gerson syntes, han var ligefrem køn, og kunde "s'gu ikke forstaa 'et".

Tak Allah! for din store Godhed mod mig, Se mine Taarer! jeg kan ikke tale. Her synker jeg paa Knæ i Ensomhed.

Han laa nogle Øjeblikke i samme Stilling med opvendt Ansigt. Saa rejste han sig og sagde i en anden Tone, der endnu bævede af den forrige Bevægelse: "Saa kommer Vagten!" Han gik lidt slingrende og noget flov op mod Baggrunden, han ventede, Gerson skulde sige noget. Men, da han blev ved at sidde stille, spurgte han højt: "Naa?"

"Det havde jeg skam ikke troet," sagde Gerson og entrede over Bænkene hen til Prosceniet.

William blev rød ved Rosen. "Jeg kunde meget bedre," sagde han.

Gerson svarede ikke paa det, han stod lænet til første Bænk og fløjtede: "Er der ikke mere," spurgte han.

"Nej, jeg vilde ikke sige andet." - "Det var noget lidt," mente Gerson, og da de havde rodet noget omkring, og Gerson havde været inde i Sufflørhullet, gik de hjem.

"Jeg kunde s'gu knap kende Dig tilsidst," sagde Gerson, "men din Stemme sprak i Begyndelsen."

"Ja" - William talte stakaandet - "jeg véd det nok, - jeg var lidt hæs, det kom allerede igaar - og -"

Men han havde slet ikke været hæs, da de gik hjemme fra, og egentlig forstod han ikke, hvordan det var gaaet til. De følgende Dage deklamerede han hver Dag, men hæs var han, og naar han vilde tale højt, slog Stemmen over. Han talte sig til Taals med, at den var i Overgang, men ligesom vi altid pirrer ved en daarlig Tand for bestandig at forvise os om, at den endnu gør ondt, prøvede han, naar han deklamerede, uafbrudt at lade den til at knække for saa, naar den knækkede, at lide derved.

Tilsidst glemte han det næsten, og han vænnede sig til at anvende det tilslørede, der i et mindre Rum klang saa smukt, og som dækkede Stemmebristet for ham selv.

Desuden kom nu Eksamen.

Det sidste Fag var Historie. William havde først været oppe i Graccherne, og bagefter fik han Bernadotte. Han fortalte hurtigt, noget springende, en Del om Manden, men standsede pludseligt.

Læreren vilde hjælpe ham paa Gled og have ham ind paa de mere almindelige Forhold den Gang; efter at have lirket noget sagde han: "Men hvordan gik det egentlig til, at - - - Hvad skyldtes det væsentlig - hans Held - - -?"

William sad og saá ned paa det grønne Tæppe og lavede Cirkler med Fingrene. Derpaa løftede han Hovedet og krammede lidt om Bordkanten:

"Hele Hemmeligheden var, at han vilde."

Professoren gav sig til at le, men da Læreren vilde gaa videre, sagde han: "Aa nej, det kan være nok, Hr. Høg har jo givet hele Forklaringen."⁴

Saaledes fik William udmærket godt i Bernadottes Historie.

Det var om Aftenen den Dag, de var blevet Studenter. De unge Studenter var samlede med Lærerne og nogle af de ældste i Skolen til Sold paa Gymnasiet. Et Par store Værelser var omdannet til Festsal, hvor alle Vægge var beklædt med Bøgegrene ligesom en Skov.

Det var hen i Maaltidet. Bøgenes Duft, der blandedes med Heden og med Vinens Dunster, gjorde Luften tung. Ind ad de aabnede Vinduer trængte Sommeraftensens Mildhed, mættet af Alléernes Linde med Blomstringens Sødme.

I Salen, hvor Unge og Gamle sad Side om Side, vekslede Sang med Tale. Rektor havde talt for Studenterne, Høg som Duks for Rektor, saa var Skaal fulgt paa Skaal.

155

Nu sad man med glinsende Øjne og Pletter paa Kinderne, med et Stykke Kransekrage paa sin Tallerken og slugte store Portioner af Isvand og dyppede Lommetørklæderne i Glassene for at holde det fugtige mod Tindingerne.

Det var blevet noget svært for Talerne at skaffe sig Ørenlyd, man sad alle og snakkede løs, mest saadan halvhøje Fortroligheder, udvekslet med Sidemanden, hvem man tog om Halsen, mens man talte, eller hvis Haand man bemægtigede sig med stærke Tryk.

William sad ved Siden af Rektor, som var rødblisset og stoppede en halv Kransekage ned i Kjolelommerne, mens han uafbrudt talte Græsk og citerede Homer. William havde ikke talt godt, han havde staaet og stammet i det, og han havde glemt Pointen i Skaalen. Uheldet havde forceret ham op, og han havde drukket mer, end han plejede. Dertil Heden, selve Stemningen, den blandede Luft - - Han blev distraet, han sad og rev en Rose i Stykker og hørte paa Rektors Citater med et halvt Smil, der var langt borte.

Saa pludselig uden Overgang slog han paa sit Glas.

"Det er Høg," raabte man, "det er Høg" - og der blev saa nogenledes stille.

William stod midt for Hesteskobordet, rettet i sin fulde og slanke Højde. Det Atlaskes Slips var gaaet op og hang halvt opløst ned over Skjorten, Rosen dinglede i Knaphullet. Af Haaret faldt en Manke ned over Panden, og under Manken lyste de store Øjne frem under de tunge Laag. Han aabnede Munden, og de dybt krusede og fulde Læber hvilede i et Smil, inden han begyndte ...

"Det er dog Satans, saa Høg ser østerlandsk ud," sagde Historielæreren, der sad ved Siden af Gerson.

"Ja, den er s'gu lige højhælet nok," sagde Gerson, der saá paa Vennen med opspilede Øjne. "Men dejlig er han."

Saa talte han. Stemmen var blød; alt blev sagt i lutter Mellemtoner, der gjorde det hele dybt og kun lod ane Flammen:

156

"Det er om Minderne, jeg vil tale, alt, hvad der igaar var Nutid, og som nu idag er blevet Fortid for os. Minderne om Hjemmet vi forlader, Hjemmet, som saá vore første Drømme fødes og vore Længsler vaagne til Liv. Denne stille Sø, som lod os drømme saa smukt i sin Stilhed, Skovene om den, som et Bælte, der værner mod Stormene, Himlen, der spejler sig i den; Minderne om en lykkelig Tid, da vor Horisont var en Kirke, hvor en Fortid sover, og en Bøgeskov, fredsommelig som Kirken - - -"

Nogle havde rejst sig; med Glassene i Haanden stimlede de sammen i Rummet mellem Bordene; Williamændrede Tonefaldet lidt og vedblev:

"Alt dette var til idag vort Liv, og nu er det blevet Minder, som vi, nu da vi gaar, tager med. Thi Afskeden er kommen, og er det end sandt, at vi kun skilles fra alt her med Sorg, saa var det dog nødvendigt at skilles: thi her kunde vi ikke blive. Spurv eller Ørn, ud fra Reden maa de flyve, naar Vingernes Fjer er vokset, og ud til en anden Scene maa vi, hvor Horisonten er større, Himlen mere vid, hvor selv Drømmene kan flyve højere og hvor Livet, vi drømte, kan blive til et Liv, vi lever ..."

Der var noget tiltvunget over dette dæmpede; man gik paa hel Jord og Jorden gyngede - -

"Men, det tror jeg, derude, hvor vi maa hen, i Livet, som vi ikke kan unddrage os, hvor Scenen er større, alting rigere, fuldere end her, dér er ogsaa Kampene smerteligere. Her kom Stormene til os som en Kastevind, der kruser Søen, her hørte vi Larmen som en Brusen oppe i Stammerne; men Kastevindene og Stormene og Larmen kom os ikke nær. Men nu skal vi ud imod Stormen og kæmpe i Larmen, og det véd vi, at den, som ikke gaar imod Livet, han har dødsdømt sig selv. Ind i Fremtiden! Indskrevne i Fremtidens store Legion, hvis Rækker tyndes og fyldes som de Udødeliges Slagorden, indskrevne i de Kæmpendes Kohorte, der gaar frem, fordi den tror, og selv om den falder "

157

aldrig opgiver at haabe. Thi Ungdommen er bestandig ung, fordi den altid fødes paany, og naar vi falder, gaar andre frem til Sejre. Men endnu kan Sejren blive vor, naar vi vil, thi at ville er Hemmeligheden og Nøglen

Han tog Glasset og holdt et Øjeblik den anden Haand mod sin Pande.

"Men det koster at ville, og naar Kampene har slaaet deres Saar, da er det, vi vil tage disse Minder frem, Minder om vore første Forhaabninger, om vore første Drømme, om vor første Længsel og vore første Suk. Og disse Minder vil dvæle ved en stille Sø, der slumrer i en Sommernat som denne, ved en rosenduftende Kirkegaard, hvor Danmarks gamle Storhed drømmer i tusinde Kroge og Hvidernes evige Berømmelse lever hos deres Slægtninge, Valdemarernes; som kvidrende Fugle vil Minderne synge om os, naar vi, Fremtidens Sønner, gaar bort fra vor første Ungdoms Hjem, hvor Fortiden blunder.

Minderne - Minderne leve!"

Han havde givet sig hen. Hans Ansigt lyste; og, med Hovedet bøjet lidt tilbage, stod han nu med løftet Glas mod Salen.

Man havde efter Talen samlet sig et kort Minut, inden man raabte. Saa hørtes en pludselig Summen. Hurra blev der ikke raabt.

Lidt efter brød man op, man skulde slutte Festen paa den anden Side Søen, og man gik ned gennem Haven til Baadebroen. Langt om længe kom man i Baadene.

Man blev uvilkaarlig stille, mens man gled hen over Søen. Himlen var lys, Nattens Skumring laa kun som et dæmrende Slør over Dagen; man hørte Aarernes Plasken, nu og da en enkelt Sætning fra en af de andre i Baaden, der faldt ud i Stilheden; et Raab fra den forreste Baad. Ellers Tavshed og Sommernatsfred.

Nina var træt af at tale imod, hun var nær ved at opgive alt. Den første Dag, da William fortalte hende sin Plan at ville være Skuespiller, troede hun ham ikke: hun så paa ham med store Øjne og gav sig til at le: "Du!" raabte hun og løb ind til Sofie: "Han vil være Skuespiller," sagde hun, "William er forstyrret!" Men da det blev Alvor, vedblev hun længe at vægre sig ved at tro det; hun kunde ikke tænke sig det, hun vilde ikke forstaa det.

Paa Williams Hoved havde hun lagt alle sine Forhaabninger, i ham og kun i ham havde de to Søstre levet de to Aar i Præstegaarden: han var deres Alt. Nina havde altid vidst, han var ikke som andre, men netop derfor haabede hun desto mere; hun forguede ham, hun læste hans Breve atter og atter, hun skrev dem af og gemte dem i sin Dagbog. Broderen var hendes hele Liv.

Hvad han skulde være, havde hun egentlig aldrig tænkt, men noget mere end andre maatte det blive. Som Mængden var han ikke, og hun kendte ingen, der maatte kunne drive det saa vidt som han.

Nina havde aldrig været forelsket. Den første Ungdoms flagrende Ømhed, som fylder unge Kvinders Sjæl ligesom med sværmende Sommerfugle, havde hendes hærgede Sind, der var blevet mørkt ved de tidlige Skygger, aldrig kendt. Hvad hendes Liv havde udviklet, var en urokkelig Kærlighed til "sine", en noget snæver Følelse, der var præget af selve den Tunghed og Kulde, hvormed Prøvelser saa tidlig havde mærket hende; og af denne Kærlighed havde hun én Gang for alle skænket William største Parten, den Part, som indesluttede hendes bedste Haab og al hendes varmeste Ømhed.

Saa havde hun mødt ham nu, da de kom til Byen for at bo sammen, og den første Dag, de var rigtig alene, havde han talt alvorlig til hende om sin Livsplan. Derpaa gik der nogen Tid, hvor hun tog det for hans Spøg, 159 hun kæmpede hovedsagelig mod ham med Latter, fandt det saa aldeles urimeligt. Men siden så hun jo, det var og blev hans Alvor, og hendes Vaaben blev Taarer.

I Begyndelsen var det alt det ydre, Livet, som stødte hende tilbage, hele Kulissetilværelsen, som hendes Naturel saa lidt forstod; hun tænkte paa hensvirede Nætter, paa fordrukne Eksistenser, maledede alle de Skræmmebilleder, en Kvinde, opdraget og udviklet som hun, sætter imod denne Stand.

"Hvorfor vil Du dog saadan udstille Dig selv," sagde hun ofte.

Hun blev bitter; og jo mere hendes Tanker kredsede om Broderens Fremtid, des mere fortvivlet blev hun. Hun så, at denne Tanke var hans Liv, at han ind paa dette ene satte al den nervøse Anspændelse, som hos ham erstattede Sundheden, at han kun levede og var lykkelig i dette Haab. Jo mere hun var sammen med ham, jo klarere så hun, at dette Selvbedrag, som hun kaldte det, var vokset, saa det nu omspændte hele hans Eksistens, og der kom en Tid, hvor hun bad til, at han maatte blive Skuespiller, bad, tvang sig til at bede, at han maatte blive det.

Hendes Frygt for, at William skulde blive Skuespiller, blev efterhaanden, som Samlivet med ham lod hende lære, hvor dybe Rødder den ulyksalige Idé havde slaaet i hans Liv, til en - med ubevidst Glæde blandet - Frygt, for at han ikke skulde blive det. Og hun vidste næppe mere at finde sig selv til Rette i alt dette.

Hun var ulykkelig i alle Fald.

Et var vist: hun kunde ikke tro paa ham.

Og saa sagde hun atter og atter: "Hvorfor er det dog netop det, Du vil?" Og mens hun så Idéen gnave sig dybere og dybere fast,- blev hun mere og mere betaget af sin Angst.

"Om Du nu tog fejl," sagde hun.

"Saadan ta'er man ikke fejl," svarede han.

"Du er saa opskruet, William, og man skal ikke gøre en Leg til Alvor."

"Nej, Nina, men det maa være Talent, hvordan skal vi ellers maale det, hvorpaa skal vi ellers kende det? Det vilde dog være for uretfærdigt. Jeg forsikrer Dig, jeg har ikke plejet det, det er kommet, og saa saá jeg, at hele mit Liv, Moder og Fader og - Ka - -" han vilde have sagt Kamilla - "og alting var Indledning til det, og nu, nu tænker jeg slet ikke andet" ...

"Men Du kunde tvinge Dig til at tænke det" ...

"Det kan ikke nytte, Nina. Hvis jeg bliver Skuespiller, bliver jeg maaske til noget, skønt Moder var brystsyg og Fader gal - -"

"William!"

. "Ja, det faar ikke hjælpe, vi kan ligesaa gerne sige det. Jeg ser Syner om Natten og Du hoster, og det er i det hele en dejlig Familie ... men bliver jeg Skuespiller, saa vil jeg kunne tvinge mig selv. Jeg véd det, jeg kan blive ved med at arbejde og anstrenge mig og arbejde igen, det er mig ligemeget, hvor længe det varer, inden jeg bliver til noget, om jeg skulde danse i fem Aar og gøre Gymnastik i ti for at blive det. Men gaar det galt, er det ikke sandt, hvad jeg føler, saa - nej jeg kan slet ikke tænke det."

Efter en saadan Samtale var Nina endnu mere nedslaaet og endnu mere ængstet end før.

Det var noget hen paa Vinteren. De havde flyttet det runde Bord hen til Kakkellovnen, og dér sad de nu - Nina og Sofie - og arbejdede, mens William læste højt. Det var flere Uger siden, han havde læst for dem, og han læste godt, Nina hørte det. Da de var færdige med anden Akt - Komedien var "de Nygifte" - sagde hun roligt, uden at se op:

"laften kan jeg lide det."

"Ikke sandt?" fo'r det ud af William. Det var, som gik der Lys hen over hans Ansigt. Der blev en Pause.

"Det er ikke Forfængelighed," sagde han saa sagte, "men jeg blev saa glad."

Baade Stykket og Oplæsningen rørte Nina, hun havde Lømmetørklædet i Skødet og sad hvert Øjeblik og 161 pudsede Næse med en betænkelig fugtig Lyd. Sofie græd hele Tiden ned paa det Kannevas Broderi.

Da Stykket var forbi, rejste William sig og gik hen i en Krog i Mørket. Det varede noget, inden nogen af dem talte, Nina sad med Hovedet støttet paa Armen og bed i sin Hæklenaals Elfenbejsskaft. Hun sukkede et Par Gange, begyndte atter at hækle, men faldt igen i Tanker.

William holdt Øje med hende fra Krogen, og da hun saá op, mødtes deres Blik.

"Men Høg kan Du da ikke blive ved at hedde," sagde hun tonløst som halvt til sig selv.

"Hvorfor ikke?" han røg op fra Stolen. "Høg - - ikke blive ved - -"

"Man kan ikke skrive Høg paa en Plakat," Tonefaldet var ganske ligefrem.

Og lidt efter: "Hvad vilde Fader have sagt?"

William var blevet blussende rød, han saá et Øjeblik stift paa Nina, med stirrende Øjne, som om han havde faaet Øje paa en Afgrund - saa gav han sig til at le. -

"Er det de Høgers Ære?" Han blev ved at le.

"Ja, netop - og Du er den sidste!"

"Netop derfor gør jeg det," sagde han sagtere, "I kan være rolige."

"Og Du synes, at Faders Navn har sin Plads paa en Theaterplakat?" Ninas Stemme rystede.

"Faders Navn - ja for den Sags Skyld - -" han snublede over Ordene, og vendte sig om.

Nina rejste sig heftigt, Stemmen dirrede: "Fader var syg ... det er ingen Skam, men ..."

Han trykkede Hænderne ind mod sit Bryst, betvang sig voldsomt:

"Ja," sagde han og bed sig i Læben, "vist saa - men det er heller ingen Skam at virke det eneste, man kan."

Han støttede sig til Klaveret, han kom pludselig til at ryste, saa han ikke kunde staa, og blev hurtig bleg, saa atter rød. "Gør jeg Navnet Skam/' Tænderne klaprede imod hinanden, "saa skal jeg nok lægge det af."

Han rev sit Lommetørklæde frem, førte det hurtigt op til sit Ansigt og hulkede.

Saa gik han.

Da Nina vilde ind og sige "God Nat", var Døren til Værelset laaset. Hun ruskede i den: "William," raabte hun, "det er mig." Ingen svarede. Og hun gentog igen og højere: "William, William." Hun hørte ham rejse sig fra Sofaen og gaa tungt hen over Gulvet. Værelset var mørkt, der var intet Lys i Sprækken.

"Hvad er der?" spurgte han.

"Luk mig ind," sagde hun, "jeg vil tale med Dig."

"Det kan ikke nytte," sagde han inde fra. "God Nat." Saa gik han igen bort fra Døren.

William sov ikke den Nat.

- - - I den første Berusning, hvormed den unge Tanke havde fyldt ham, var han kommet saa let over alt, alle Betæneligheder havde været smaa, selv hvor Tvivlen stak sit Hoved frem, blev den hurtig overmandet. Det nyttede desuden slet ikke at tage alle disse Hensyn: der var blevet kaldt paa ham, og han fulgte. Det var den simpleste Ting af Verden, ganske simpelt, fordi det ikke kunde være anderledes.

Han havde kastet sin Bagage fra sig og var gaaet efter - Bagagen af Fortid, Fordomme og Slægtsstolthed. Der havde slet ikke været Plads til nogen Tvivl.

Men nu - nu, iaften var det anderledes.

Han tændte ikke Lys, da han kom ind. Han lagde sig hen paa Chaiselonguen og svøbte sig ind i sit Rejsetæppe, han frøs, saa Tænderne klappede i Munden, og han hyllede sig helt ind i Tæppet, ligesom for at gemme sig. Han følte sig tung i alle Lemmer, blytung og sløv, ligesom bedøvet af det Slag, han havde modtaget. Han tænkte ikke; hans Tanker, der søgte at arbejde, forsvandt ud i en grødet Sløvhed, der opslugte alt, og hans Hjerne laa under for dette pludselige Kølleslag.

Det var som en aandelig Besvimelse.

Men lidt efter lidt vaagnede Tankerne og skreg op i hans Hoved paa én Gang, saa det hamrede i hans Tindinger. 163 For første Gang gennemtænkte han i disse Timer under forfærdelig Kamp sin Livsplan.

"Men Du kan da ikke blive ved at hedde Høg."

Først slog han sig med Magt til Taals med den gamle Sætning, han den Gang havde modtaget, at hver maatte gaa sine egne Veje, søge sit Maal, og Storheden var én, Berømmelsen én, kun Vejene var det, som var forskellige. Men han kunde ikke blive staaende ved det iaften. Man havde jo dog Lov til at gaa sin egen Vej, man maatte gaa den, hvorledes den end var, for at redde det bedste i sig, og denne Vej var saa god, som den Kunst, han viede sig, var stor. Og dog var han urolig ...

Thi andre dømte ikke som han. Nu Nina for Eksempel - hvordan kunde hun sige det saa simpelt, som noget, der fulgte af sig selv, hvormeget det end kostede hende: "Men Du kan da ikke blive ved at hedde Høg?" Hvorfor sagde hun det? Hvordan kunde det gaa til? Hun elskede Navnet, det vidste han. Og hun elskede ham som den sidste af Slægten, den der skulde genføde Ætten og gøre den berømt over nye Tider.

Og for hende stod det dog som noget selvfølgeligt, at maatte han gaa sin egen Vej, kunde det ikke være andet - ja, saa maatte han opgive Navnet, saa var Slægten uddød. Men hendes Kærlighed var stærk nok til at ofre hendes Forhaabninger - -

Han rejste sig fra Sofaen og gik i Mørket rundt omkring i Værelset, han stødte paa Møblerne uden at mærke det, væltede Stolene og rejste dem igen mekanisk.

Men det var Overdrivelser, Nina overdrev.

Men hvorfor troede hun ikke paa ham - hun elskede ham ... og troede ikke ...

Tankerne begyndte igen.

Han gik jo imod dem alle, imod Strømmen, imod alle Ønsker ... Men Strømmen var Fordomme, Bornérthed, Taager ... Vist saa, vist saa, han havde bestandig Ret, bestandig, hvordan man saa saá det ... Han saá nok, det var et Ansvar, han var selv opdraget i den samme Fordom, men ... Storhed var Storhed, og stor vilde han 164 jo blive, maatte han blive - ellers - naa, han skulde nok bære "Høg" over, ad sin egen Vej,

de vilde spotte, le, men tilsidst vilde de bøje sig ... og Navnet vilde sejre ad hans Vej.

Det brændte ham og sved ham som Ild i Sjælen. Op igen, hvileløs rundt, det var forfærdeligt at kæmpe saaledes ...

Thi hvorfor var der dog ingen, som troede paa ham? Hvorfor troede Nina ikke, eller Sofie, eller Gerson, eller alle Beundrerne! Hvorfor troede de ikke? Nu trængte han til deres Tro - nu, da han gik alene, ensom, og bar hele Fremtiden over den stride Strøm ... aa, nu da det stormede ind over ham - nu skulde de komme til ham og tro paa ham ...

I Talentet mandede det ud. Havde han ikke det, vidste han ikke det, urykkeligt klippefast - nej - saa kunde han ikke, saa maatte han ikke gaa - - det var Ansvar. Om Talentet drejede det sig, om Talentet - - alt ... men det havde han jo - -

For havde han det ikke? -

Han var lige ved at skribe, da Tanken kom igen.

Men han havde det, han vidste det, det idetmindste var sikkert. Hvordan skulde man ellers maale det, hvad skulde man tro paa, naar dette ikke var sandt? en hel Aabenbaring var det jo for ham, et tydeligt Kald at holde sig til - -

At tro paa sig selv. Han vidste, han var udvalgt, saadan noget vidstes ... men hvorfor kunde de andre da ikke tro? hvorfor stod han alene? hvorfor var de vantro, de, som dog stod ham nærmest? Hvorfor troede ingen, slet ingen? han var saa alene med sit Haab. De maatte tro, han længtes saa ubeskriveligt, han tørstede saa forfærdeligt efter at blive troet - - -

Som i legemlig Smerte rejste han sig i Sædet og rokkede klagende frem og tilbage ...

Ja, mislykkedes det, d e t kunde han se, saa var Slægten død - død - ude - - -

Men det kunde ikke mislykkes, det maatte lykkes. 165 Og for tusinde Gang hamrede de samme Tanker som Udhamre i hans Hjerne ...

Det var jo en Aabenbaring, det var jo det, som havde givet Lys i Mørket; var jo det, som havde vækket ham og givet Liv af Død. Alle hans Drømme, alle hans Tanker, alt ... Aa nej, aa nej ... tag det ikke fra mig!

Han følte en Tomhed, fordi han ikke kunde bede, og han hviskede nogle Bønner til det store Rum - -

Han rejste sig, han gik op og ned, han pressede Hænderne mod de feberhede Tindinger - -

Det var Lyset, var Flammen i hans Liv, det kunde ikke være anderledes. Og han klamrede sig til Lyset, han klamrede sig til sin Tro som i legemlig Dødsqual. Udenfor dette laa kun Angst og Opløsning og Mørke og en Fortvivlelse, som ikke vidste Raad - nej, nej, han maatte blive her, maatte blive paa fast Grund, han kunde ikke gaa ud i al den Elendighed, - - denne Nat uden Stjerner, al denne Kulde, som vilde isne ham.

Saa kom han pludselig til at tænke paa Jakob, som kæmpede med Gud ...

Det var svært at kæmpe, og fast maatte man staa.

Han trykkede sit hede Hoved ned mod Skrivebordets Kant og satte sig et Øjeblik paa Stolen. Saa lod han sig langsomt glide ned paa Tæppet og laa og krammede om Sofaens Ben.

Han syntes, han slugte Skrigene, Dødsangsten ophobede i hans Bryst.

Og hvis han nu opgav det, hvor skulde han saa gaa hen? hvis han nu ikke turde? hvis han kastede Byrden fra sig?

Han sprang op med et Sæt, satte i at gaa stærkt, virrede uafbrudt med Hovedet som i Legemssmerter, gned sine Hænder, saa det gjorde ondt - -

Men nej - fremad maatte han gaa, slippe kunde han ikke ... Man løj aldrig saadan for sig selv.

Og der var jo ogsaa dem, der troede. Kamilla og Professoren, de troede begge, og de saá klart. Og pludselig overfaldtes han af en fortærende Længsel efter Kamilla, 166 hele hans Smerte, al hans Sjæls Oprørthed higede imod hende, den blev til en legemlig Længsel, en Attraa efter at suge sine Læber mod hendes, aande med hende; ind til hendes Bryst, at græde, klistre sin Mund mod hendes for at dæmpe sine Skrige ved hendes Elskovssuk - - aa, det at hvile hos en anden, gaa op i en anden, som troede.

Han var træt, hans Tanker gled atter ud, og han faldt sammen paa Sofaen og halvdøse.

Saa var det, Nina raabte, han hørte det først utydeligt, saa naaede hans Navn til Hjernen som en Smerte. Han rejste sig tungt og gik hen over Gulvet, svarede hende og gik tilbage.

Men Tankerne var vakte igen, og han begyndte forfra. Men han var blevet roligere. Han tog det paa en anden Maade, det var, som han samlede sig, samlede Resterne fra denne Kamp. Han troede endnu, andet kunde han ikke, tro maatte han; at han havde Talent, det gik han ud fra. Store Himmel - hvor skulde han ellers staa ?

Men for første Gang gav han sig til at m a a l e det, han vejede sin Styrke og han undersøgte sine Midler. Han sagde ikke, han vilde være Skuespiller, han spurgte sig selv, hvad han da vilde være som Skuespiller og hvad han kunde naa. Han gik alene, han maatte tage Byrden alene, men saa maatte han ogsaa prøve sine Skuldre, selv om han skulde segne.

Han gav sig til at betragte sig selv. Og han løj mindre, end man skulde tro. Nu var han én Gang inde paa Kampen, og i denne Nat, hvor han ikke havde Mod til at flygte, fik han idetmindste Mod til at veje. Han tændte Lys, og han betragtede sig selv, sine Træk, sit Ansigt. Før havde han egentlig kun tænkt paa Stemmen, nu skulde der tænkes paa alt, og han undersøgte, prøvede, saá atter og atter i Spejlet - -

Kom pludselig til at tænke paa en Gang, han stod og spejlede sig i Sorø, hvor Gerson kom ind og saá det: "Du skulde spejle din Ryg," havde han sagt - - Og han huskede, det var ham ligesom et Stik den Gang ...
167

Nu tog han Sidespejlet op, rettede sig, stod rank ... saá sig selv ... Nej, Helt kunde han ikke være ... hvor den Ryg var krum, altfor krum ...

Og han slap Spejlet næsten med et Skrig ...

Saa faldt han sammen foran Konsollen, ramt som af tusinde Slag, han syntes, han saá ind i et Mørke, hvor alt var slukket, et koldt, ubeskrivelig dybt Mørke - - Saa ubeskrivelig ræd, saa ubeskrivelig træet stirrede han ind i Svælget, og han syntes, at dér begyndte det forfærdelige Intet. Han løftede Hovedet og saá ind i Spejlet, mødte sit eget Ansigt, det var graat, furet, slappet, han skreg og slog sig for Munden for at dæmpe sit eget Skrig - -

Begyndte paany, mens Lampen, han havde skruet højt op for bedre at se, osede paa Konsollen, sin hvileløse, jagende Vandring.

Tankerne jog hinanden, hans Hjerne sønderledes, hans Sind martredes, han vidste ikke, hvorhen han skulde gaa i denne Prøvelsens Nat. Aladdins Kongekaabe faldt ned fra hans Lemmer som Pjalter, og han kunde ikke holde dem fast... Nej, Aladdin var han ikke.

Men havde han ogsaa Ret til at fordre det? Var det det lykkeligste? Æblet i sin Turban, det var let - men det var ikke det eneste.

Og han flygtede til Arbejdet, det maatte jo magte noget, det maatte jo dog kunne dække der, hvor Midlerne svigtede, dér, hvor hans Evner blev svage. I Sjæleangst klamrede han sig pludseligt til Arbejdet. "Chevalieren", "Aladdin", "Olaf" - det kunde han ikke, men rigtige Mennesker, som ikke var smukke, som ikke var skønnere end de fleste - som talte om Livet, simpelt, ligefrem - - det maatte han kunne: han følte jo mere end de fleste, han havde jo lidt mere, og alt, hvad han havde levet, skulde han kun fortælle igen.

Aa, Ryggen kunde jo dog blive lige, ligesaa lige som de flestes, og Stemmen var ligesaa stærk - -

Han kæmpede, kæmpede Tomme for Tomme, veg 168 hjertesaaet for hvert Minut i denne Kamp, hvor Aladdinsdrømmene svandt ud i Taage.

Som Legemskvaler martrede det ham, saa han bed sin Læbe til Blods og var glad ved den fysiske Lidelse.

Han flygtede ræd og angstfuld til Arbejdet - -

Alt, alt kunde de tage fra ham - men Lyset var dog kommet fra denne Tanke, det maatte dog være sandt, selv om han kun var en Nouredin ... selv nu troede han paa "Tanken" ... han maatte gaa den Vej, selv om de stolte Forfædre skulde vende sig i deres store Grave ...

Han mærkede Lampeosen, skruede Lampen ned. Saa strøg han en Svovlstik og tændte et Lys. Han gik over Spisestuen ind i Ninas Værelse. Hun vaagnede ved, at Døren knirkede, og holdt sig for Øjnene mod Lyset.

"Hvem er det?" sagde hun hurtigt, "hvem er det?"

"Mig ..."

Hun rejste sig op, saá et Øjeblik paa ham, lagde sig ned igen og sagde mat:

"Er Du ikke gaaet i Seng endnu ?"

"Jeg kan ikke sove," sagde han og stillede Lyset fra sig paa Bordet.

"Og jeg har lige drømt saa ækelt/" sagde hun.

Han sad paa Sengekanten og pillede ved Lyset. "Jeg har tænkt meget inat" - -

Hun sukkede. Han blev ved, stadig dæmpet:

"Men nu - dette er sandt, m a a være sandt, jeg havde ikke Kraft ellers."

Nina saá paa ham, hun havde aldrig set ham saa bleg. Hun tog hans Haand. "Det var mig, der havde Uret," sagde hun.

Hans Ansigt blev pludseligt lyst, saa atter mørkere: "Tror Du da" ... spurgte han sagte, næsten angst.

"Jeg mente med Navnet," sagde Nina.

William rejste sig. "Tak," sagde han tonløst.

"Og ellers maa Du jo bedst vide det," det var sagtere ...

169

Han satte sig igen. "Man maa arbejde," sagde han mekanisk.

Nina saá atter op. Hun kendte ham ikke igen: "Jeg har gjort Dig ondt," sagde hun.

"Nej," det lød haardt, "det var kun nødvendigt." Han tog Lyset, stod et Øjeblik med Stagen i Haanden: "Nej" - han kæmpede lidt med Graaden.

"God Nat," sagde han hende fra Døren.

Den næste Dag gik han ud til Professoren. Egentlig var han slet ikke bange. Han havde set Sandheden under Øjnene, syntes han, han havde løftet sin Fremtid som en Byrde, og nu kunde der ikke staa meget mer tilbage ... Han havde faaet Byrden op paa Skulderen og var paa Marsch - det værste var gjort.

Professoren var i Udlandet, det stod skrevet paa et Blad Papir, der var klæbet paa Døren. William blev lidt bleg, men han syntes ikke, det undrede ham. Han sagde til sig selv, det maaske var det bedste, saa vilde han gaa til en anden. Til Instruktøren var det rimeligste, han vidste tilfældig, han var hjemme paa denne Tid.

Der var noget ilsomt ved hans Gang og hele Væsen, næsten ligesom naar man gaar til Tandlægen og skynder sig, naar man én Gang har bestemt sig.

"Tredje Sal," sagde Portneren.

Han vidste ikke selv, men han syntes, han gik halvt i Søvn og maatte tage et Tag i sig selv for at vaagne. Hvad han vilde sige, havde han slet ikke tænkt over, og læse for ham vilde han ikke, det vidste han. Men tale med nogen maatte han, derfor var han kommet. Der hang et Spejl paa Trappegangen paa første Sal - han saá sig i det og rettede sig, han saá mat ud af Øjnene, og han lo for at faa mere Glans i dem.

Nedenfor den sidste Afsats standsede han - han pressede Hænderne ind mod Brystet, han var pludselig blevet saa stakaandet ... Saa naaede han i tre Spring op og ringede.

En Dame lukkede op. Hun saá lidt paa Høg, mens 170 hun blev ved at holde Døren paa Klem, ligesom hun var bange for at lade ham komme ind.

Saa sagde hun noget kort:

"Der er nogen hos Instruktøren."

William tog sit Kort frem. "Jeg kan vente," sagde han og gav hende det.

Damen tog det, saá paa Kronen og maalte atter William. "Vil De vente her," sagde hun og aabnede Døren til Dagligstuen.

William takkede og gik hen og satte sig ved Bordet, han var ikke angst, kun sløv. Han vidste, der kunde ikke hænde noget, som han ikke havde ventet, han var forberedt, men han syntes pludselig, at det var saa overflødig, han var her.

Inde fra den anden Stue hørte han nogle Børn le, Pigen skændte. Han gik hen og saá ind i Bogskabet, læste paa alle Ryggene, fandt, at Bøgerne var underligt blandede, gav sig til at gaa op og ned ad Gulvet og talte Felterne i Gulvtæppet - der var seksten Firkanter paa langs.

Saa hørte han pludselig Instruktørens Stemme fra Gangen og fo'r sammen ved Lyden. Han tog sig til Hovedet og gik henimod Døren. Og pludselig sagde han til sig selv, at han maatte finde paa et Paaskud, give en anden Grund, han kunde ikke sige, hvorfor han var kommen, umuligt, han vilde ikke sige det ...

Børnene lo inde i Spisestuen, han hørte Instruktørens Skridt, tog paa Laasen. - - Han vilde løbe bort. ... Han havde kun en Tanke, at han maatte undfly. - -

Det var jo Vanvid, umuligt - - endnu kunde han ikke sige, at han - at han kom for at blive Skuespiller. Og han spurgte sig selv, hvordan han dog kunde være gaaet herhen efter denne Nat - - - men hvad skulde han dog - skulde han dog finde paa?

Men saa stod Instruktøren midt i Stuen. William slap Laasen med et Ryk, gik lidt frem.

Instruktøren havde travlt. "Hr. Høg?" spurgte han noget højt.

171

William pillede ved sine Knapper, saá op, søgte om Vejret, vilde svare. Saa mødte han Mandens Blik. Han havde aldrig set, at Instruktørens Øjne var saa kolde - - graa - mærkelig glasagtige.

Instruktøren blev ved at se koldt paa ham, saa sagde han, abrupt, uden Indledning:

"Naa, De vil være Skuespiller?" -

Tonen var kort, noget haard. William saá ham lige ind i Ansigtet, hentede Aanden dybt: "Ja," sagde han.

Og han blev ved at se paa dette kolde Ansigt, hvor et Smil lurede i Mundviggen, med et Blik som et saaret Dyrs.

Instruktøren stod ubevægelig, stadig med det samme halvdulgte Smil og Haanden gemt under Vesten.

"Og De vil naturligvis spille straks?" William rettede sig.

Sveden sprang frem paa hans Pande, og mens han blev ved at stirre, stum, gispende, maalte han Haanen i disse forfærdelige Øjne.

Saa rejste han sig helt.

Og pludselig brødes under hans Nervers vanvittige Anspændelse, som ved et Under, Seglet for hans stivnende Tavshed, og uroligt, i Feber, fortalte han. alt.

Han fortalte om hele sit Liv, om sin Barndom, om sin Slægt, der døde ud, om sin Mission, om Vejen, han maatte gaa, om det eneste Haab, om Aladdin-Drømmene, han havde mistet, om Nouredin - vidste han det selv.

Det var forvirret, vildt; en Sjæls Forpinthed, der klamrede sig til et Halmstraa, en Ulykkelig, der kæmpede mod Dødens Angst. Han syntes, han maatte røre Sten, mens han talte.

Og paa samme Tid følte han sig paa én Gang saa besynderlig glad, han syntes, han var reddet, nu, da han begyndte at tale, var frelst - han følte, at latterlig var han ikke, bedre værd end til at haane. Og pludselig standsede han og saá paa Manden.

172

Der blev en Pause, William ventede, stirrede paa Ansigtet.

"Naa - ja, det er jo lovende."

Tonen var aldeles ligegyldig, maaske med et Stænk af overlegen Forbavselse. William følte, han havde talt til en Blok.

Han blev meget bleg, gik et Skridt tilbage, han syntes et Øjeblik, at Felterne i Gulvtæppet gav sig til at danse rundt.

Med en mægtig Viljeanstrengelse betvang han sig, søgte at tale og stammede tilsidst: "Jeg opholder Dem." Vendte sig og gik. ...

William Høg var ikke fortvivlet. Han havde maaske slet ikke ventet andet, og han følte sig næsten vokse under den Haan, han havde lidt.

Arbejdets Aar var kommet, det saá han. Og saa vidste han, da denne Dør faldt i, at han, saalænge han aandede, uforanderligt vilde hade denne Mand.

IV

"Altsaa Kotillon?" William rakte med et Buk Frøken Blom det vifteformige Balkort. Han løftede Hovedet igen og stod nogle Øjeblikke, saa saá hun flygtigt hen over hans Ansigt, og som om Rødmen smittede, blev de begge røde paa én Gang. Det var nu saadan blevet en Vane, at Margrete Blom og William Høg rødmede, hver Gang de saá paa hinanden.

Saa gik han. Det var svært at komme frem, han gled ud og ind mellem Klyngerne, han kom til at støde til en rund Albu, han maatte skubbe til et Silkeslæb med Foden ... Damerne stod eller sad under Lysekronen med Hovederne tæt sammen. Vifterne gled frem og tilbage, dækkede og blottede, blottede og dækkede Skuldres Hvidhed og Halses Skønhed.

William standsede. En gul Dame bøjede sig helt til 173 Siden og lo, mens han trykkede sig tæt forbi; han traadte paa et Slæb og mærkede Køling fra et Par Vifter. Hans Læber næsten strejfede en Nakke, som lænedes pludseligt tilbage. Saa slap han ud og gik hen over Gulvet til en Klynge af Herrer. De stod og slingrede sømandsmæssigt paa Benene, bredte sig i deres hvide Skjorter og trak i de stramme Handsker, mens de holdt Øje med deres Skilninger i Hjørnespejlene. En og anden viftede sig med sin Chapeau-bas, mens han vuggede lidt i Hofterne.

En Gang imellem trænger en af Herrerne sig udenfor Klumpen og vover sig lidt frem paa Gulvet, standser og trækker nervøst i sin Vest; sætter saa med et halvvejs Spring ilfærdigt hen mod Damernes Kreds, der aabner og lukker sig igen om den sorte Kjole, som forvilder sig mellem alle de skinnende Blottelser og Farver ligesom en Flue, der fortunles og forsvinder i en Blomsterkalk.

Mer sikre Herrer med Haaret sat meget fast med glinsende Stangpomade og med Roser i det venstre Knaphul, lader, som om de i Distraktion kommer nærmere Kredsen under Lysekronen. De taler sammen, to og to, og lidt efter lidt naár de, ved en hurtig Drejning eller ved et Par Skridt til Siden, hen over Gulvtæppet. Tilsidst bliver det uartig ikke at drage den nærmeste Dame ind i deres Samtale. Men er Damen vundet, gaar den ene af Herrerne paa nyt Rov.

Andre Herrer blev staaende inde i Krogene. Der var nogle, som ikke var visse paa, om deres Slips sad rigtigt; de søgte at komme i Nærheden af Spejlet og spurgte ti Gange deres Nabo, om ikke deres Flip var for vid; nogle bad om at blive børstede af, og var generte, fordi deres Skjorte krøb op, eller de vidste, Undervesten ikke var rigtig ren; nogle havde ogsaa Hemmeligheder, "unge" Mennesker, som brød sig Pokker om Ballet, og som stod og fortalte Historier fra inat: de havde sat Laura Stævne hos Mohr, naar de kørte hjem. De er stumme over for Damerne; men under Dansen eller ved 174 Bordet smiler de ofte til hinanden, de fløjter "Kanapévisen" og nynner "Lindenau", lader saa, som om de griber sig selv i det og siger "om Forladelse", mens de ler Damen lige op i Ansigtet. Nogle tør ikke gaa frem, de er kommet ind med et Buk paa skraa og glorøde Kinder; har taget Handsken af den højre Haand for at række den behandskede Værtinde en klam Lab: de beklager, at Fruen ikke var hjemme, da de var for at gøre Visit. Saa redder de sig med et Ryk væk og gemmer sig i et Hjørne, hvor de nu staar og kigger frem, saa det ser ud, som om de stod paa Tæerne, og hvor de vilde blive staaende klemte til Væggen, som de var klistrede til Tapeterne, lige til man gaar til Bords.

William stod og saá over paa Gerson, hvis blonde Hoved dukkede op og ned inde i Sirenekredsen, han stod nu tæt ved Frøken Blom. Gerson tog hendes Balbog og gav den tilbage med Haanden paa Hjertet, mens Damerne lo.

"Tilgiv". William fik et let Slag paa Skulderen og vendte sig, "men var det ikke Dem, som talte for Arbejdet i Foreningen?"

William saá lidt paa Mennesket, en meget friseret, mørkhaaret Fremtoning med store Øjne.

"Jo, det ..." Resten gled ud i et Buk.

"Undskyld - men mit Navn er Hoff."

William bukkede igen. "Jeg skal sige Dem, Naiveteten morede mig ..." En Herre rykkede Hr. Hoff i Kjolen ... "Kommer, kommer," sagde han saa og lo. "Ja vi skal senere gøre Bekendtskab" ... Saa vendte han sig og blev forestillet for en høj, blond Dame, William kun saá paa Ryggen.

Hr. Hoff var Aftenens Helt, og han havde ikke Tid til at være længe paa ét Sted. Man trækker af med ham for at præsentere ham for Damer, for at hilse paa Herrer, for at være morsom i det ene Hjørne og ondsksfuld i det andet.

Hr. Hoff var moderne. Han var dukket op pludselig, og lige med ét havde man truffet Navnet "Bernhard 175 Hoff" overalt, paa Theaterplakater, paa Bøger, i alle Blade. Og ogsaa i Livet traf man ham allevegne og kunde ikke undgaa at se ham. Man mødte denne spinkle Figur med det blege, graa Ansigt overalt: paa Gaden, paa Langelinje, i Theatrene. Som oftest kørte han: han sad henslængt i en Droske, undertiden alene, sammenfalden og klemmt op i det ene Hjørne. Saa saá han ud som Døden fra Lybeck, som om han vilde blive borte i sin polske Skindpels; men undertiden kørte han med en Ven, et Menneske, som havde det moralske Mod at vise sig sammen med ham, skønt han var ligesaa bagtalt privat som offentlig. Naar han var sammen med nogen, var han altid nervøst livlig og meget snaksom.

Man nævnede hans Navn sammen med en bekendt Skuespillerindes, og han havde altid Lommen fuld af rosenrøde Billetter.

Hans Ødselhed var endnu større end hans Indtægter, og han brugte i den ene Maaned ligesaa meget til Parfume, som han alt i alt maatte leve for i den næste. Hans Pengeaffærers Vanvid gav Folk endnu mere at snakke om end hans Erobring.

Hvad der havde gjort ham saa fejret i Dameverdenen - thi Herrerne satte ingen Pris paa denne moderne Udgave af en forfejlet "Heliogabal", som en af hans Modstandere en Gang havde kaldt ham - var dels hans Ungdom: han var kun tre og tyve Aar, og han syntes selv at sætte saa megen Pris paa dette Fortrin, at han paa alle Maader forsøgte at fængsle og fastholde det noget raffineret barnlige, østerlandsk drengede, der havde forskaffet ham det ovenfor nævnte Tilnavn; dels hans ejendommelige Ydre, som det besynderlige Menneske akcentuerede stærkt ved sort Pelsværk og Toiletke, og hvis noget hede Kolorit stemmede saa godt med det aldrig svigtende Skær af Sensualitet, som syntes at klæbe ved alt, hvad han skrev som Forfatter.

William havde ofte set ham rundt omkring, og Hoff havde interesseret ham. I Begyndelsen havde han ligesom de fleste andre været irriteret paa Hoff; han blev

176

ægget ved al den Støj, som bestandig fulgte ham i Hælene, og som selv hans Venner var tilbøjelig til at kalde Reklame. Og det samme, som William saá i Hoff's personlige Optræden, stødte ham stadig tilbage i hans Forfatterskab, som han under Spektakel spredte til alle Sider i smaa Stumper med Glimt og Blink af Begavelse, men uden Ro og uden at tage sig sammen til noget helt.

Men saa havde han en Dag set ham i et Forlystelseslokale. William selv sad paa Gulvet, men saá Hoff komme ind i en Loge. Han lo, smilede til Opvarteren, lod den ene trække Pelsen af og den anden holde Huen. Han kunde ikke finde Pengene til Kontrolløren, og han fyldte hele Logen med sin Person og dens Støj.

Saa kom han frem ved Balustraden og satte sig med Kikkerten i Haanden; lorgnettede et Par Damer; studerede Programmet; købte et Vittighedsblad.

Men lidt efter lidt faldt han sammen. Han satte Kikkerten fra sig paa Bordet og sad med Hovedet støttet paa Armen bøjet ud over Balustraden. Trækkene blev fuldstændig slappe og askegraa; Figuren sank sammen under en Byrde af Træthed. Der var noget uddødt over den hele Fremtoning.

Lidt efter blev han vækket af et Par Venner, og William saá dem Kl. 12 køre bort med to Damer.

Fra det Øjeblik tog William Hoff's Parti.

Hoff var kommet midt ind i Damekredsen, som trængtes sammen om ham, mens han stod og koketterede med en rød Vifte, han havde røvet fra en svær Blondine, og hvis Farve stod brillant til hans Haar. William ønskede, han vilde skabe sig lidt mindre.

Saa blev der klappet op.

Herrerne trængte sig frem mod Kredsen, og det blev en pludselig Tummel, mens alle gav sig til at tale paa én Gang, og Musikken fra Balsalen, hvis Dør blev lukket op, lød stærkt i Marschtakt. Den opførende

Herre raabte ivrigt uden at blive hørt; man trængte illsomt frem mod Fløjdøren, Par ved Par, medens Damerne fik travlt med at glatte Haar og kaste Blik paa Blomstergarniturerne 177 ved deres Bryst. Nogle tog op i Slæbene og gik noget bøjede, mens de bar det.

William skyndte sig hen til Nina, som han skulde have til første Dans, men hun slap forbi med en anden, mens hun demonstrerede og slog ud med den sorte Vifte. Saa havde William ingen Dame.

De ældre rejste sig langsomt fra Krogene, hvor de havde gemt sig med deres Thekop, og fulgte efter Toget, der begyndte at ordne sig inde i Balsalen, hvor Luften var behagelig kølig. Parrene placerede sig langs Væggene, meget stift, som om de sad paa Parade.

Det var en rund Stue, Orkestret var slaaet over i en Polka og de første Par dansede allerede midt ude paa Gulvet som paa en Tallerken.

De ældre strømmede sammen i Dørene, det ene Hoved ved det andet; William blev trykket helt op mod Dørkarmen af en svær Dame, som traadte ham paa Foden og gav sig til at vifte sig meget stærkt og klagede over Varmen. Hun saá ogsaa meget echaufferet ud med kobberrøde Kinder og strittende Strudsfjer.

Nina dansede ud med sin Herre. Hun dansede ejendommelig roligt med bøjet Hoved og talte ikke under Dansen; man lagde meget Mærke til hende, sortklædt som hun var, midt imellem alt det lyse. Saa fik William Øje paa Hoff, han "havde" Margrete; han sad overskrævs paa en Taburet og holdt Ansigtet meget nær hen til hende. William vidste ikke, hvorfor han fandt det ubehageligt, at Frøken Blom dansede med Hr. Hoff . .

Men Forfatteren sad saa tæt op ad hende, og saa danse første Dans med ham - det var uforsigtigt.

Nu dansede de ud. Hoff holdt hende meget fast, saa det næsten saá ud, som om hun støttede sit bøjede Hoved til hans Bryst. Han saá ned og hviskede ...

Den tykke Dame vedblev at vifte sig meget stærkt.

"Her er forfærdelig Trængsel," sagde hun, mens hun trykkede sig endnu tættere op ad William, der fik en ubehagelig Svedlugt i Næsen.

178

"Hvem er den unge Jøde?" spurgte hun.

"Jøde, Frue?"

"Ja, der danser saa intimt med den unge Blom?"

William blev rød. "Hr. Hoff," sagde han, "han er ikke Jøde ..."

"Naa ikke - nej, han er nok blot Ateist. Jeg vil dog be'e min Datter, at hun siger "Nej" til den Herre.*"

Parret var nu lige ud for, men ingen af dem saá William ...

"Og De synes virkelig, det er upassende?" sagde Hoff, idet de dansede forbi, han førte Ansigtet tæt ned mod hendes for at høre Svaret.

William vilde helst ikke se paa det og gik ind.

Han satte sig paa en Hjørnesofa i den inderste Stue og bladede i et Album. Han vilde dog sige til Margrete, at man ikke gjorde Ret i at danse med alle og enhver, og at man helst skulde sige Nej til Hoff ... Han vilde ligestraks efter første Dans trække Nina til Side og sige det, saa kunde hun ... Margrete kendte naturligvis ikke Hoff, og saa var det dog virkelig rigtigt - det var jo ligefrem hans Pligt, naar Margrete kom saa meget hos dem, at sige det og sørge for, at hun ikke dansede med et Menneske, som - nej, som man ikke dansede med.

"Saa kender De mig altsaa slet ikke igen," sagde en Damestemme lige ved ham. Han saá op og rejste sig hurtigt.

"Jo - nu, Fru Grevinde," han var forvirret som alle Folk, der vækkes, og stod og trak i sin Uhrkæde.

"Ja, hvis De ikke havde gjort det, havde jeg fundet mig i det." Grevinden satte sig paa Kanten af Sofaen. "Vi har jo kun set hinanden én Gang."

William vidste ikke, hvad han skulde sige. "Ja, Fru Grevinde, én Gang," stammede han saa igen.

"Og den ene Gang var De meget vred paa mig ..."

"Jeg var meget ulykkelig, Grevinde Hatzfeldt," svarede William og satte sig uden at se paa hende.

"Og jeg beundrede Dem," sagde Grevinden efter en Pause, 'hun havde siddet og bidt i sin Viftes Perlemorsskaft. 179 "Siden har jeg ofte ønsket at træffe Dem for at forklare mig, forklare Dem en Opførsel, som De vel har bedømt meget strengt."

Hun holdt inde nogle Øjeblikke. Da William tav, vedblev hun lidt koldere:

"De vidste jo ikke, at jeg egentlig skulde være forblevet i Hamborg i otte Dage."

"Nej -"

"Men hvad skulde jeg gøre - Deres Fader var meget syg, og jeg var meget ængstelig ..."

"Grevinden forstod at beherske sig," svarede William.

Der kom noget som et Glimt i det graa Blik. Hun lænede sig lidt tilbage og slog det askeblonde Haar tilside.

"Saa fandt jeg Dem desuden interessant," sagde hun, "De var ikke som andre ..."

"Da talte jeg ellers ikke meget ..."

"Saadan noget s e r man," sagde Grevinden og saá igen paa ham. "Siden har Frøken Falk talt om Dem" - hun gjorde med ét en Pause. William sad stadig foran det aabne Album, han bukkede sig pludselig og vendte Bladet ...

"Hun roste Dem saa meget."

Dansen var forbi og Grevinden rejste sig fra Sofaen for at gaa et Par Damer i Møde. William lagde Mærke til hendes Gang, hun vuggede stærkt i Hofterne.

Nina stod i et Hjørne af Kabinettet og talte med Gerson.

"Jeg vil gerne tale med Dig," sagde William.

"Hemmeligheder?" spurgte Gerson og gik til Side.

"Det just ikke ... men Du skal ikke danse med Hoff, Nina ... og" - det varede lidt - "Margrete heller ikke. Folk taler om det."

Nina gav sig til at le.

"Hvorfor ikke?" spurgte hun.

"Han er ikke af de Herrer, man danser med."

Det var længere hen paa Aftenen. Inde i Balsalen var 180 Luften varmere, Herrerne bragte Isvand, og man sloges om Likørbakkerne; Damerne valgte de kølige Kroge bag Gardinerne, hvor de sad gemte i Halvmørket, mens de bevægede Vifterne i store Buer.

Ude paa Gulvet dansede man ivrigere. Den opførende Herre raabte, førte an i Løb i Turene. Saa fo'r Damer og Herrer mod hinanden, tilbage, sammen i tæt Kreds ; svingede atter ud, Herrerne inklinerede, og de snurrede alle rundt.

Naar Turen var forbi, var de endnu mere ophedede og stakaandede.

Endelig kom der en almindelig Inklinasjon for at give de Dansende Tid til at trække Vejret. William inklinerede for Margrete, det var første Gang.

"Jeg troede, De havde glemt mig," sagde hun.

Hun lagde sig ind i hans Arm, han vidste ikke ... men han stod lidt, inden han gik ud i Dansen ... Saa begyndte de.

Det var en Vals.

De talte ikke, Margrete dansede med Hovedet bøjet og nedslaaede Øjne, William tog ikke Blikket fra hende. Til sidst rødmede hun under Blikket, og da deres Øjne mødtes, smilede de begge.

"Det er en dejlig Melodi."

»Dejlig."

Han lagde Armen lidt fast om hendes Liv. "Ligesom den bar os" ...

De saá hele Tiden paa hinanden, blev ved at danse. Pludselig holdt Musikken op. De var alene paa Gulvet.

Margrete slap hans Arm, hun var meget rød. Da hun kom hen paa sin Plads, trykkede hun Haanden ind mod sit Bryst, hun havde Sting.

"Frøken Blom danser godt," sagde Hoff, der gik forbi William.

Man spiste ved smaa Borde. Nina havde en Baron Petersdorf som Herre, Gerson dansede Borddansen med Margrete, William med en anden af Sofies Veninder.

Det var hen i Maaltidet. Baronen havde skudt Flugtstolen 181 tilbage og sad med fremstrakte Ben og legede med sin Uhrkæde, mens han konverserede Nina, der var rød i Kinderne og havde lagt en lille Stump Is i sit Kammerdugslommetørklæde for at køle sine Øjne.

William sad imellem "Veninden" og Margrete.

Margrete havde trukket sin Stol helt ind under Divanbordet og sad lænet tilbage med Hovedet støttet paa den polstrede Ryg. Gerson viftede hende. William talte ikke meget.

De havde alle drukket megen Champagne, Margrete især, hendes Øjenlaag var næsten tunge. Hun og William havde drukket to Glas med hinanden: første Gang havde de stødt Glassene sammen, som man plejer, men anden Gang havde Margrete ligget ned i Stolen, dovent henslængt, og havde bedt Gerson om at tage Glasset. Saa havde hun rejst sig lidt op, set paa William, smilet og tømt det.

William drak ud til Bunden.

Tjeneren kom forbi med Isen, William flyttede sin Stol længere ind for at give Plads, kom saa til at røre ved Margretes Fod. Lige i det samme saá han paa hende, hun laa stadig lænet tilbage, rød i Kinderne. Hvor var de fløjsbløde - helt dunede.

Hun rørte sig ikke.

"Aa, hvor det køler," sagde hun til Gerson, som viftede hende, bøjet mod hende. Hun havde haft Hænderne liggende i sit Skød, nu faldt den ene Haand ned og strejfede William ...

Baronen læste et fransk Digt højt, han havde fundet i en Kransekage:
"Kærligheden kommer og besejrer os alle -
dens Besnærelse? er berusende søde."

William saá uafbrudt paa Margrete, som smilede.

"Kender De noget til de Besnærelser, Gerson," spurgte hun. Hun saá slet ikke William, rejste sig et Øjeblik op for at tage sit Glas. Gerson bød hende en Knallert. William lagde som i Distraktion sin Arm paa hendes 182 Stoleryg, og i et Sekund trykkede hun Nakken ned mod hans Haandled - -

Saa rykkede hun Stolen ud og tog selv Viften. - -

De dansede lidt vildt. William førte op, han havde ondt ved at holde Rækkerne, de inklinerede i ét væk og fo'r ud alle paa én Gang.

De dansede kun Galop. Herrerne førte Damerne i Løb, svingede pludseligt, førte dem ind under Lysekronen og blev ved at dreje, snurrede atter rundt. De var røde i Hovederne, Skjortebrysterne var lidt krøllede, nogle af de Atlaskesslips flagrede og var gaaet op. Damerne holdt op i Slæbene, dansede smægtende bøjet ind mod Herrerne, helt ind i deres Arme.

Det var uafbrudt Knejpemelodier.

Der blev sat seks Stole frem midt i Salen, ny Par fo'r ud, William jog dem hjem; raabte paa Skamlere, fik endelig et Par, hjalp Damerne op paa Stolene, de skreg, kunde ikke staa fast, tog sammen i Kjolerne. De fik hver et Lys og holdt det højt i Vejret.

"Saa."

Herrerne greb hinanden i Hænderne, løb i Kæde ind mellem Stolene, rejste sig paa Tæerne, Damerne hævede Lysene, Herrerne raabte, pustede; slukkede.

Gerson løftede Nina ned, tog hende om Livet.

Saa snurrede de alle rundt med løftede Slæb og stakaandede.

Man faldt ned paa Sofaerne, kølede sig med Armbaandene, trak sig tilbage bag de kinesiske Gardiner, hvor Vinduerne stod aabne.

Nede paa Gaden havde der stillet sig et Par Mennesker op og hørte paa Musikken.

Undertiden raabte de pludselig i Munden paa hinanden inde i Balsalen, saa man næppe kunde høre Klaveret, mens Støjen summede op.

Margrete svingede forbi med Gerson, Grevinde Hatzfeldt kom over Gulvet og inklinerede for William.

"Men jeg er opførende," sagde han.

Saa dansede de ud. Grevinden var højere end han.

183

Hun drog Vejret hurtigt og laa fast, meget fast, mens William indaandede Pudderlugten fra hendes Hals.

Lokkerne kom i Uorden ... "Det Haar," sagde hun. Han slap et Øjeblik hendes Haand og slog den genstridige Lok tilbage fra hendes Hals. "Tak - den irriterede mig."

De dansede lidt endnu. "Man bliver saa stakaandet," sagde Grevinden. De holdt op.

Endelig kom Kotillon. William og Margrete havde ikke talt sammen under Borddansen, deres Blikke mødtes kun, naar hun fo'r forbi i Dansen. Det var alt.

Nu skulde de danse.

William havde aldrig set Frøken Blom med saa straalende Øjne, hun sad inde i Kabinettet paa en Sofa og daskede Nina paa Armen, lidt dovent. William blev slaaet af det lade, der var udbredt over hende. Saa snart han kom hen, rejste hun sig og gav ham Armen, blev staaende saaledes, støttet til ham.

Hun blev ved at tale til Nina og saá ikke paa William. Saa gik de ind i Balsalen.

De var begge ligesom noget forlegne, ængstelige, snakkede hurtigt op orn allehaande ligegyldige Ting. Lidt efter blev det deres Tur at danse.

Han dansede straks stærkt i, fo'r Stuen rundt og svingede. Hun blev tungere i hans Arme.

"De danser saa stærkt," sagde hun. Han førte hende hurtigere.

"Det er Melodien," sagde han og blev ved at se paa hende. Han fólte Varmen i Salen, men hendes Aande skar dog igennem; den kom stødvis. Der fo'r et andet Par forbi, han maatte tage hende fastere, føre hende ud til Siden. Deres Øjne hvilede i hinandens ...

Hun hørte Musikken som en Sang, Tummelen omkring dem bedøvede hende, hun var lige ved at faa Taarer i Øjnene og lukkede dem ...

Williams Blik hvilede paa hendes Ansigt, han hørte hendes Aandedrag, hun holdt Hovedet lidt tilbage, Hagen frem. Og saa smilede hun ...

184

Han blev ved at dreje i Dansen, han mærkede det næppe selv, men han drejede stadig rundt, hurtigere og hurtigere.

Hun næsten stønnede, og hendes Bryst faldt ind imod hans.

"Jeg tror, jeg besvimer, William," sagde hun. Ordene gled ud i et Smil.

"Det er Melodien," gentog han.

Saa standsede hun med et Ryk. "Lad os gaa ud paa Gangen," sagde hun, "her er for varmt."

Der var køligt paa Gangen.

"Det gør godt," sagde hun og holdt Hovedet tilbage. "Der var for varmt inde."

De gik nogle Skridt frem. "Lad os sætte os," sagde han.

"Ja, jeg er blevet træt." Margrete lod sig falde ned paa den røde Sofa og trykkede det kolde Vifteskaf mod sin Pande. "Aa, Høg," sagde hun dovent, "drag mit Slæb lidt sammen." Hans Haand strejfede hendes Fod, han løftede Kjolen sammen og satte sig.

"Jeg er blevet helt ør," sagde hun. Hun sad, lænet tilbage og smilede inde i Nichens Mørke. "Det er Champagnen, tror jeg."

"Den var dejlig."

"Men ikke bagefter." Hun talte adspredt og sad stadig og smilede.

Man hørte Valsemusikken indefra, de Dansendes Trin over Gulvet, en utydelig Summen. En Tjener gik hurtigt over Gangen med en Bakke. Glassene klirrede.

"Det er dejligt at sidde saadan stille," sagde han, "rigtig stille."

"Ja."

Hun foldede Hænderne over Brystet og bevægede Hovedet sagte i Takt til Valsen indefra. Engang imellem aabnede hun Øjnene, saa mødte de hans, som sad lidt bøjet frem og saá paa hende. Hans Øjne skinnede.

Musikken standsede. Man hørte den opførende Herres 185 Raab: "Hver Dame en Herre, hver Dame en Herre" - saa Støj og Musikken, som begyndte igen.

"Er det Amélie-Vals?"

William nynnede lidt efter Musikken: "Jeg tror det". Noget efter: "Vil De danse?"

Hun havde rejst sig lidt i Sædet og sad og legede med Kvasterne paa det røde Forhæng: "Kan man virkelig ikke danse med Hoff?" sagde hun saa.

William førte med et Ryk sit Hoved tilbage i Skyggen, han følte, han blev blussende rød, og som Svar paa et ganske andet Spørgsmaal sagde han: "Jeg holder heller ikke af, at Nina danser med ham."

Margrete lo. "Men hvorfor? hvorfor kan man ikke danse med ham?"

"Fordi" - han stammede og søgte om Ord, saa sagde han hurtigt: "det er noget, man har paa Følelsen, Frøken Blom,"

Margrete viste lidt af sin Atlaskessko frem under Kjolen. "Hvad han skriver, er dog virkelig smukt."

"Maaske ..."

"Blomstertur - Damen to Herrer - Damen to Herrer."

De sad lidt, Williams Haand hvilede paa Sofabetrækket ved hendes Slæb, Margrete lagde sagte sin Vifte ned paa den.

Han fo'r sammen ved Berøringen med det kolde Skaft og saá paa hende.

"Er De vred?" spurgte hun.

"Hvorfor skulde jeg være vred?"

Ingen af dem kunde sige, hvordan det var gaaet til, men William havde taget hendes Arm og sad og klappede den med sin Haand.

Der blev ikke talt mere, han sad og vilde fange hendes Blik og blev ved at klappe hendes Arm. Musikken var gaaet over i Galop ...

Saa rejste han sig halvt og bøjede sig frem over hende ...

"William," det lød kun som et Suk. Han bøjede sig 186 helt ned, søgte ilfærdigt hendes Mund og gav hende et mildt Kys.

"Margrete" - -

Hun mærkede, en Taare kom frem under hendes Øjenhaar, men hun viskede den ikke bort.

"Gaa, William." sagde hun sagte, blev selv liggende ubevægelig. "Gaa..."

Han saá paa hende og smilede, rystede paa Hovedet og bøjede sig ned; han kyssede hurtigt hendes Hals.

"Slip mig - slip mig!" sagde hun og stødte ham fra sig. "SHp mig."

William besindede sig og saá sig om. De sad meget tavse og lykkelige. En Gang imellem mødtes deres Blik, hvilede længe i hinandens. Saa lo de, kort, uden Grund, og Williams Haand søgte hendes med et Tryk.

Margrete havde rejst sig i Sædet og lænede Hovedet til Nichens Væg. Hun slog med smaa Kast Viften ind mod sin Hage og sad og saá tankefuld ud.

Lidt efter lidt faldt ogsaa William i Tanker. Han blev næsten forskrækket, da hun talte:

"Det er saa besynderligt," sagde hun.

"Hvilket?"

Hun svarede ikke, sad og legede tankeløst med Kvasterne.

"Naar De blot ikke vilde være Skuespiller," sagde hun saa. Det var et højtænkt Brudstykke af en Tankegang ...

William blev bleg, førte Haanden op mod Brystet og sagde meget sagte: "Hvorfor kan De ikke tro paa det?"

"Det er saa besynderligt/" sagde hun. Han sad ligbleg og stirrede paa hende med aandsfraværende Udtryk i Ansigtet, og i en pludselig, ubestemt Angst greb hun ham i Armen: "Gør det Dem saa ondt?" spurgte hun.

"William rev sig løs: "Ondt - nok," sagde han.

Han havde bøjet Hovedet uden at se paa hende, og disse nye Minutter, hvori de ikke talte, syntes hende Evigheder. Pludselig, som Lynet, sagde hun til sig selv, 187 at under denne Tavshed gled William Høg fra hende, uigenkaldelig fra hende.

Hun lagde næsten frygtsomt sin Arm paa hans Skulder, vilde vække ham, i det mindste faa ham ud af den Dvale, hvori han sad.

"Skal vi danse?" spurgte hun mildt.

"Ja, lad os kun danse," William rejste sig, bød hende Armen og traadte i hendes Slæb for at komme frem.

Da Margrete Blom kom ind til sin Plads, viskede hun en Taare bort med Handsken.

Man var ved at bryde op. Ude paa Gangen stod de liberiklædte Tjenere med Tøjet, Stuerne var halvtomme, i Dagligstuen var Stolene hulter til bulter spredte over Gulvet, Vandkarafjerne paa Hjørnebordene stod tømte. Tjeneren samlede Kaffekopper sammen paa en Sølvbakke.

Grevinde Hatzfeldt sad foran Pillespejlet, da William kom forbi.

"Skilles vi som Venner?" spurgte hun og rejste sig halvt.

"Vi har aldrig været Uvenner, Fru Grevinde - -."

"De har dog ikke forsonet Dem med mig endnu ... Naa - det faar være, giv mig dog Armen, Jeg er træt - af at sidde saa meget/'

I samme Øjeblik kom Grevindens Tjener frem i Døren.

"Aa, der er Frederik."

Grevinde Hatzfeldt løftede sit Slæb op paa Armen og lod ham lægge det sorte Pelsværk om sig, rakte saa Høg Haanden.

"Tro mig - jeg er Deres Veninde!" sagde hun. William blev besynderlig forvirret ved det Haandtryk. Han bukkede. Grevinden ventede et Øjeblik: "Og jeg venter Dem, naar De trænger til en Ven," sagde hun og saá paa ham, inden hun vendte sig og med Tjeneren gik ned ad Trappen.

Da William lidt efter kom ned i Porten, stod Hoff der og rullede en Cigaret. "Jeg skænker Etatsraaden Cigarerne," 188 sagde han, "siden jeg ikke var ganske sikker paa, om jeg skulde have af højre eller venstre Lomme, og jeg plejer at ryge gode Cigarer."

"Højre eller venstre Lomme?"

"Ja kære, Etatsraaden har som alle andre Mennesker to Kjolelommer og femten Cigarer i hver Kjolelomme

- af forskellig Kvalitet."

De gik ud af Porten, ned om Hjørnet. "De skal?" spurgte Hoff.

"Ned ad Kongens Nytorv til."

"Naa, saa kan vi følges." De gik hver paa sin Flise, ved Siden af hinanden. Hoff fløjtede og stampede lidt med Hælene for Kulden.

"Kender De Grevinde Hatzfeldt," spurgte han, da de havde gaaet lidt, "den høje blonde?"

"Jeg har kun set hende én Gang før," William holdt inde, "i Hamborg paa en Rejse."

"Naa" - Hoff fløjtede - "det saá ud til, at Grevinden interesserede sig for Dem - men det ... vil jo - ikke sige meget ... Grevinden interesserer sig i det hele overordentlig for unge Mennesker."

"Hvor er Greven?"

"Greven? kære, han er død." Hoff studerede Brostenene.

"Død ... saa hun er Enke, det troede jeg ikke."

"Bedste Hr. Høg, det er hun rigtignok, tilmed velmeriteret : Excellencen døde efter tre Fjerdingsaars Ægteskab. Ser De, det var en ældre Kavalier, meget forelsket

"Kender De Grevinden?"

"Jo..." Han gav sig til at le: "Nej vist ikke, vi blev jo først præsenteret for hinanden iaften." De gik lidt, saa sagde Hoff: "Men jeg har hørt meget om hende ... af en Ven."

William var tung i Hovedet af Sindsbevægelse, og det anstrengte ham at tale. Han lagde ikke Mærke til, at Hoff standsede paa Hjørnet under en Gaslygte.

"Her bor jeg," sagde Hoff.

189

William saá sig om. "Allerede," sagde han, og mest for at sige noget, inden han bød "Farvel" - han følte, han havde været uhøflig - spurgte han: "Hvorfor var det saa naivt at holde den Tale?"

"Gudbevares - det var kun elskværdigt, men De kunde rigtignok ligesaa godt have sagt Abracadabra!"

"Det forstaar jeg ikke."

"Aa, det kan osse være det samme, det er nemlig ikke saa lysteligt at forstaa: for at arbejde maa man t r o, jeg mener naturligvis for at arbejde alvorligt, for at tage fat, begynde. Og for denne Generation gælder det virkelig om at tage fat ..."

De var begyndt at gaa op ad Sidegaden. William fulgte med uden at tænke over det.

"Men er den da virkelig slet ikke begyndt paa at tage

fat..."

"Jo, paa at snakke. Det vil sige - Praktikerne gør jeg naturligvis Uret. De ta'er jo fat. Jeg talte paa Ballet med en af mine Skolekammerater og spurgte - rent af Vanvare, for jeg vidste skam godt, det var en Dumhed - om han havde læst "Marie Grubbe", og saa svarede Idioten mig - det var naturligvis halvvejs en Finte til mig

- at han læste ikke saadanne Bøger, inden han havde faaet sin Eksamen - -."

William lo.

"Le ikke, kære, Manden har jo Ret. Det er hans Genre, jeg kalder Praktikerne. I deres Universitetstid læser de seks Timer og forsømmer aldrig Manuduktøren. Men de overanstrenger sig ikke - Eksamen er jo ikke det hele, knap det halve. Naar de er tyve Aar, begynder de paa at danne sig et tilkommende Klientel, og de dyrker roligt en fornuftig Selskabelighed for at lægge Miner for én tilkommende Kone ..."

"De overdriver ..."

"Aldeles ikke. De Folk har min fulde Beundring. De vil reussere - det er altid noget."

"Hvad tror de saa paa?"

"Ja, det er Sagen" - han standsede uden for en lav 190 Port, et gammelt, graat Sted - "med Troen er det jo lidt smaat. De tror, at Livet er noget behageligt, og det besynderligste af det hele er, at jeg tør dø paa, at de fleste af dem gaar ud af Tilværelsen med ganske den samme latterlige Overbevisning. Hør, gaar De ikke med op, der er Ild i Kakkellovnen, og jeg tror, jeg har en Flaske Champagne i min Buffet - -"

William takkede, men syntes det var for meget. Saa gik han dog ind med, han vilde gerne være sammen med nogen, han var angst for at være alene - -

Han turde ikke være alene. Og nu, naar han talte med Hoff eller rettere lod Hoff tale, saa trængtes de tilbage, han var bange for ...

Hoff strøg en Tændstik. "Fald for Guds Skyld ikke paa Trappen," sagde han, "den er skrækkelig!"

William snublede over et Par højst irregulære Trin, og endelig naaede de op. "Værs'go, nu skal jeg straks tænde Lys." En varm, stærkt parfumeret Luft slog dem i Møde fra Døren, William følte, der var Tæppe paa Gulvet og spurgte om Maatten.

"Bedste Ven, jeg har ingen - men det gør saamæn ingen Ting, Tæppet er allerede halvt ødelagt."

Hoff tændte et Lys og gav sig til at rasle med Hængelampen under Loftet.

"Ser De," sagde han, mens han tændte, og sprang pludselig tilbage til den forladte Samtale, "deres Lykke er, at de er uden Lidenskaber - Himlen skal vide, hvordan det kan gaa til, men de har faktisk ingen: derfor kan de lade Huslægen regulere det hele, baade Læsning og Leben. Men" - han satte Kuplen paa - "til at skabe noget nyt skal man jo rigtignok bruge andet end Fiskemennesker."

Han hjalp William Frakken af. "Sæt Dem ned, saa kommer jeg straks med Vinen."

Høg saá sig om i Stuen. Det var en stor Stue med tre Fag og mange Døre, men baade for Døre og Vinduer var der en Uendelighed af røde Portierer, saa Værelset noget nær lignede et Telt. Rundt omkring var 191 der stillet Blomster op paa Holdere, store Træer i Kroge og Hjørner, bag Puffer og Sofaer, der stod i vild Uorden blandet med en Mængde forskellige Stole, alle magelige, men yderst varierede i Facon.

Paa Pillerne stod Afrodite og Niobe paa Søjler, bag Skrivebordet Antinous.

Flygelet var stillet halvt ud paa Gulvet med en udstoppet Ørn og en stor Del Fotografier paa Laaget.

William syntes næsten ikke, han kunde aande, saa parfumeret var her.

Han stod bøjet over Skrivebordet og saá paa nogle Portrætter, der var stillet op, saa de fyldte næsten hele Bordet, da Hoff kom ind med en Flaske Champagne og to Glas.

"De drikker jo Champagne? - Naa, for jeg drikker i Vinter ikke andet." Han kom hen til William. "De gør Bekendtskab med min Omgangskreds, ser jeg," sagde han og pegede paa Billederne, "en smuk Samling."

"Jeg kender de fleste fra Gaden ..."

"Ja, det er rimeligt nok. Men lad os heller sætte os hen - jeg holder saa lidt af at staa." Han skød en Flugtstol frem foran Kakkellovnen og bød William, satte sig selv i en Lænestol, hvor han pressede sig sammen mellem nogle Puder og satte Fødderne mod Kakkellovnspladen. "Aa, hvor det er dejligt at sidde godt hjemme hos sig selv! Men à propos Billederne, jeg kunde se deres Forbavselse - De tænkte - og De tænkte egentlig højt, for De har et mærkeligt, mimisk Talent - at det var nogle besynderlige Rødder at omgaas"

"Det tænkte jeg ikke ... men ..."

"Aa Snak, hvorfor vil De nu ikke være ved det? De har jo Ret. Men jeg sympatiserer med de Folk. De er saa rart bare paa Illusioner og Følelser og det hele. De lader deres Liv være Pause mellem to minutlange Kærlighedsforstaaelser, og de dør, ødelagte af Udskejelser, uden nogen Sinde at have følt Lidenskab eller saa meget som vide, hvad det er at elske ..."

Hoff tav lidt. "Skaal, kære, det er god Champagne."

192

"De kan ikke mene alt, hvad De siger," sagde William.

"Aa - jo, det meste, og det er allerede galt nok. Men saa er det ogsaa saadan en dejlig Hvile at omgaas de Mennesker. Folk, som virkelig føler for En, skaffer En Scener og Hovedbrud og Ubehageligheder - disse er skam ligeglade, naar der bare er en Chaiselongue i min Spisestue, de kan sove paa, naar de er fulde."

Hoff talte roligt, i lidt afbrudte Sætninger, Tonen var køligt haanende, det hele kunde se ud som en Spøg. Men paa Williams Sind, der var ophidset af Sindsbevægelserne fra Ballet, gjorde denne Afklædning, netop nu, det stærkeste Indtryk.

Han var lige fra Samtalen med Margrete gaaet om i en vis Sløvhed, hvor altfor mange Tanker, altfor mange Sindsbevægelser arbejdede i den samme Hjerne til, at han kunde gribe nogen enkelt. Hvad han havde følt, havde snarest været den vage Smerte, som vi fornemmer, naar vi efter en lang Bevidstløshed, i en svær Sygdom, vaagner til halv Klarhed, vort Legeme er tungt, vi aner Slaget, forstaar, at vi lider, men Smerten har saa at sige ikke taget Form i vor Bevidsthed.

Han havde i hint Øjeblik, da Margrete sagde: "Naar De ikke vilde være Skuespiller," ligesom følt et Islagen lægge sig over alle sine Lemmer, han var blevet berørt af en rent legemligt stivnende Fornemmelse. Saa var han faldet sammen i Sløvhed.

Nu først vaagnede han.

De havde siddet noget tavse. Hoff havde rejst sig, han tog en Flakon, hvis Indhold han hældte ned ad sin Ryg.

"Vi har svage Rygrade i den Hoff'ske Familie," sagde han, "og den maa muntres."

William hørte det ikke, han var helt optaget af sine egne Tanker. Hoff gik op og ned ad Gulvet.

Saa sagde William halvt sagte: "Men hvad lever de da paa?"

"Mener De "Rødderne"?"

193

"Ja, de Mennesker," han pegede hen mod Skrivebordet.

"De lever paa "Minutterne", og saa i Pauserne taler de om "Minutterne". Lad de tre af mine Kumpaner komme sammen her i Stuen, og jeg vil ikke hedde Bernhard Hoff, om de ikke inden fem Minutter har talt i de fire Minutter om "Piger"."

William tog sig om Hovedet: "Nej, det forstaar jeg ikke," sagde han, "kan jeg ikke forstaa -"

"Kære, tag det nu ikke saa tragisk. Det er en ren Overtro, at man behøver at have noget at tro paa for at være tilfreds. Kun, naar man vil have noget gjort, er det nødvendigt. Men hvem indestaar os for, at det er saa behageligt?"

"Ja, men naar man nu vil have noget gjort?" sagde William. Hoff syntes, der var saadan noget sløvt i Tonen.

"Ja, ser De," han satte sig igen foran Ilden, "saa bliver Tingen vanskeligere."

"Nu De selv?" William spurgte hurtigt, saá op. "De arbejder jo meget?"

"Aa - mere end de fleste, men meget, naa maaske ..."

"Ja, og hvorfor arbejder De saa? Hvorfor vil De det? Hvad tror De selv paa?"

"Tror paa - tror paa? Aa, jeg har den bedste Grund til at tro, at der oppe i "Kvindelig Læseforening" findes et Dusin ældre Damer, som læser mig med Fornøjelse, og de Damer har sandelig altfor god en Smag til, at jeg ikke skulde vise mig dem taknemmelig ..."

"Ja, men -" det lød utaalmodigt og William rejste sig fra Stolen for at gaa henad Gulvet - "De siger ikke, hvad De egentlig mener."

"For det meste." Hoff saá efter ham og rystede paa Hovedet. "Ser De, De tager nu Sagen saa ungt, men Tingen er, at man, selv om man har opgivet noget, kan leve meget behageligt paa Stumperne. Naar man har opgivet at faa noget udrettet, saa indretter man sig som 194 jeg, der, mine Kreditorers Overhæng fraregnet, som De ser, 'har det grumme behageligt. Man lever uden Illusioner - det værste er, at man en Gang imellem kan faa et Anfald af den gamle Sygdom og i otte Dage, fjorten Dage, ja - med Skam at tale om - det kan hændes i tre Uger - kan faa den vanvittige Idé igen at tro godt om et Menneske. Saa har man det, naar man bliver skuffet, lidt ondt igen i tre, fire Dage, indtil man ogsaa slipper det - naa, som sagt, det er det værste ..."

"Men Deres Talent da?"

"Aa - mit Talent!"

"Men det er jo netop Sagen. Hvorfor tror De ikke paa det? De har jo dog Talent, hvorfor bliver De saa ikke hellere lykkelig ved at tro paa det og saa arbejde for det?" ...

Hoff svarede ikke, han sad og hamrede med sine Hæle paa Kakkelovnen, tog saa sit Glas og tømte det.

"Naar De har Talent, saa har De jo noget at leve for ..."

"Hvis man forresten gad - ja. Men, kære, er det Umagen værd?"

"Saa har jo Deres Uvenner Ret."

"Hvad for nogle af dem? Jeg har lidt mange, skal jeg sige Dem."

"Som siger, at De ikke sætter noget ind."

"Naa ja. Men, naar man nu ikke har noget, bedste Høg."

"Men, det er jo det, der er Modsigelsen - naar De har Talentet."

"Vist, vist saa," han rejste sig lidt utaalmodigt ... "Men lad os nu ikke tale mere om det ..."

»Ja, - men, det er netop det, jeg ikke forstaa, og som" - William talte heftigt - "jeg maa forstaa ..."

Hoff standsede. William gik frem og tilbage ovre foran Flygelet i hurtige Drejninger. Saa gik Hoff over og tog ham om Skuldrene.

"Lad os hellere tale om Dem," sagde han.

195

"Men dette er jo netop om mig," William dukkede Hovedet.

Hoff gik to Gange op og ned med ham under Armen. Han syntes, William blev lidt roligere.

"Maaske tror jeg ikke paa mit eget Talent," sagde han.

"Hvorfor skriver De saa?"

Der var noget tilbagetrængt i Tonen, da Hoff svarede: "Jeg har jo fortalt Dem om Dusinet, kære Høg, og saa koster det virkelig en Del at føre dette Hus ..."

"Ja, men hvor kan De det?"

"Naar jeg siger, at jeg ikke tror paa mit eget Talent, saa er det naturligvis ikke saadan at forstaa. Talent har jeg, men - ja, hvordan skal jeg sige for ikke at sige for meget? Ser De - bedste - Talent og Liv er ét - det er Sagen. Naar nu Livet er ormstukket, og man véd det, saa har man ogsaa lidt ondt ved at gøre noget for Talentet."

De gik igen lidt. William saá fra Siden hen paa Hoff. Det var, som pludselig en graa Maske havde lagt sig over hans Ansigt:

"Og nu De," sagde han, "hvad vil De saa mere end fri til Frøken Blom?"

"Hvad alle vil - blive til noget ..."

"Hm - naa, lidt mer end alle andre. Ellers rejser man sig ikke og gør sig latterlig ved at tale for Arbejdet til de umælende."

William vidste ikke, hvad han skulde svare. Saa sagde Hoff:

"Jeg trænger mig ikke paa, bedste Høg, jeg tænkte blot, De maaske kunde have godt af at tale med et Menneske om det ..."

Der var i Tonen noget mildt, som ikke plejede at ligge der, og som slog William. Han blev pludselig meget blød: "Men der er ingen, som tror paa mig," hviskede han, det "gik i ham". "Slet ingen."

"Aa, det skal De saamæn ikke bryde Dem om, det er 196 "Publikum" sjældent saa villig til - men tror De selv?"

William svarede ikke. Han gik og bed sig i Læben for at beherske sin Bevægelse, men saa rev han sig pludselig løs fra Hoff og satte sig hen paa Chaiselonguen i Hjørnet.

"Men det er jo det eneste, jeg selv tror paa," sagde han, tav saa, sad og rokkede med Overkroppen. "Det hele beror paa det - jeg kunde ikke leve som andre - nej, jeg kunde ikke. Men saa er det, at slet ingen tror, slet ingen tror, og jeg véd, at naar det gaar galt, saa er det forbi. Aa," han kastede sig ned, "det er forfærdeligt ... Véd De, at min Fader var sindssyg, min Moder døde af Brystsyge - -"

"Aa - Snik, Snak, saadan kunde vi jo alle sige -

_ _ i

"Maaske, men saa er det netop Ulykken, naar de andre virkelig er ligesaa ulykkelige som jeg ..."

"Kære Høg, se Tingene mere roligt ... det nytter skam ikke

"Jeg ser den jo ligesom De. Hvis det er alle Forældre, der var som mine, saa er det blot Tiden, som er haabløs ..."

"Ja, kære Ven, min private Mening er det jo nok, at Samfundet og vi forbereder en ny og forbedret Udgave af Syndfloden, men saa kan vi da idetmindste efterligne de andre: de dansede, lige til Floden kom."

"Aa nej, jeg kan ikke spørge med det. Det, jeg tror paa, har holdt mig oppe nu snart i fem Aar, jeg har levet for det, kun for det: "Ser De, jeg er hallucineret om Natten, jeg hoster - alt. Men jeg har arbejdet, kæmpet for det, fordi jeg troede - men naar jeg nu havde taget fejl - saa - ja, saa var det forbi ... Det er sandt - jeg har været forelsket i Margrete Blom i lang Tid ... og - aa, hvor er hun ogsaa smuk ... saa frisk ... Vi har set hinanden hver Dag ... Véd De, at somme Tider i disse Aar, hvor jeg har kæmpet med min Svaghed som med vilde Dyr - hvor jeg har lidt og været søvnløs - 197 jeg har vaaget om Nætterne og skreget efter En, der troede - blot En, der vilde tro ... Man kan føle en ligefrem Tørst, der svider - og saa er der ingen - heller ikke hun - nej - nej - nej - De skal ikke trøste mig ..."

Han holdt inde, rev Lommetørklædet op af Lommen og hulkede. Hoff stod ved Siden af, han lagde blidt sin Haand paa hans Haar og glattede det.

William tog Hovedet bort, som om Haanden tyngede ham.

"Nej, ingen tror paa mig," hviskede han.

"Men i Himlens Navn, saa tag fat, Menneske, og tving dem til det." Hoff kæmpede med sin Bevægelse og gik over mod Flygelet. Han aabnede det og slog nogle Akkorder an.

Bagved paa Chaiselonguen laa William og hulkede.

Saa gav han sig til at spille. Han sad, mens han spillede og lyttede til William, mærkede, at Graaden blev mindre voldsom.

Det var et Tema af Rubinstein, et brusende Tema af en Salonkomposition, en Galop. Hoff varierede det, lod det komme tilbage, glattede det ud. Bestandig blev det mildere.

William var holdt op med at hulke, han sad oprejst i Sofaen, støttet mod dens Ryg, rød og ophedet af Graaden. Lidt efter gik han hen over Gulvet og satte sig foran Kakkellovnen. Ilden var gaaet ud.

Hoff spillede stadig. Han var slaaet over i noget andet, noget vemodigt og klagende, hvor Tonerne sukkede mildt under hans Anslag. Saa gled det helt ud, og han holdt op.

"Hvad var det?" spurgte William hennefra.

"Det første var af Rubinstein," han sad og så ind i Lyset paa Flygelet.

"Det var saa mildt," sagde William.

"Aa ja," Hoff rejste sig og lukkede, "et Flygel er en ganske rar Ting."

198

De talte ikke en lille Tid. Saa sagde William for at komme bort fra dette:

"Det er dog tre underlige Buster, De har, Hoff."

"Det, véd jeg, finder de fleste Folk," svarede Hoff og så sig om, "jeg synes nu, de tre hører sammen. Den Hjerne, som tænkte den Dame dér" - han pegede paa Venus - "har været genial. Han gjorde Kærlighedsgudinden til en Skæbnegudinde. Du gode Gud, og saa kalder Folk den Statue for en fornøjelig Figur - ja, hver sin Smag ..."

Han heldte lidt Champagne op i sit Glas.

Nej, den Dame ofrer skam ikke Blomster, hun forlanger Livet. Det er det, Kunstneren har villet fortælle os. Moloch og Venus victrix - hvem mon der er ofret de fleste Liv? Menneskeofringer vil den Kone ha'e ... Jeg véd ingen Statue, der passer bedre som Pendant til Venus end Niobe, Gudinde for Smerten."

"Og saa Antinous."

"Ja rør ikke ved ham, kære Høg, ham maa vi skam ha'e Sympati for, saa sandt jeg hedder Bernhard Hoff. Pokker tro paa Sagnet - det er vel kun dumt Vaas ... Nej, jeg tror, det Billede kun er Billedet af et stakkels Barn, man maa have givet mere at bære paa, end han kunde udholde, en tidlig Sorg, altfor tidlig Erfaring, en stor Hemmelighed eller hvad véd jeg. Nok er det - hans Skuldre kunde ikke bære det, og saa lukkede han Munden fast sammen om sine Skrig og lagde Nilens og Akerons Vande imellem Verden og sig - - Nej, der er god Mening i de tre Buster ..."

William gik hen og tog sin Frakke. "Gaar De," spurgte Hoff.

"Ja, Klokken er halvseks ..."

"Er den det - ja, Tiden gaar." Han hjalp William Frakken paa, stod saa lidt og ventede:

"Og hvad saa imorgen?" spurgte han.

"Nu maa det gøres," sagde William, holdt inde, drog Vejret dybt, sagde saa sagtere: "Det er Skuespiller, jeg vil være."

199

"Jeg tænkte det."

William stod endnu et Par Øjeblikke. Derpaa rakte han Hoff Haanden: "Godnat," sagde han, "og Tak for iaften."

"God Nat, Høg - og kom snart igen."

Høg lukkede Døren, og Hoff gik tilbage i Stuen. Han aabnede et Par Breve, som laa paa Skrivebordet, tog fat paa et Ark Korrektur. Men Pennen kradsede, det vilde ikke gaa. Tilsidst slog han Korrekturen sammen og sad længe med Hovedet støttet paa sine Hænder og så ind i Lampen. Rejste sig saa og gik heftigt op og ned ad Gulvet.

Tilsidst standsede han foran Chatollet, aabnede det og stod noget lænet til Klappen, lukkede den inderste Skuffe op og tog et Billede frem. Han holdt det hen under Lampen og så længe paa det ...

Om Morgenens, da Bernhard Hoff's Værtinde kom ind, sad han med Lampen tændt og skrev ved sit Bord.

"Men Gud bevar'es, Hr. Hoff, har De nu ikke været i Seng igen inat?" sagde hun.

"Aa, det blev for sent, Madam Lund, og saa har jeg saa gyselig travlt."

Professoren saá op og ned ad ham og drejede ham rundt et Par Gange.

"De er ikke blevet meget større/* sagde han saa og skød Brillerne op i Panden. "Men sandt at sige, der er dem, som er mindre."

"Jeg er omtrent saa høj som Professoren/' sagde William og skævede til Pillespejlet.

"Saa? - nej, min kære," Professoren rettede sig og forsøgte at se William over Hovedet, "det ta'er De virkelig Fejl i - jeg er godt og vel et halvt Hoved højere. 200 Men, det forstaar sig, min unge Ven, har man Talent, saa er man stor nok, selv om man er lille."

Professoren fik Taarer i Øjnene og faldt i Tanker.

"Ja, saamæn er man saa," gentog han og skød atter til Brillerne. "Og Stemmen var jo dejlig," fortsatte han, efter at Rørelsen havde sat sig lidt. "Det var jo et pragtfuldt Organ."

William blev rød. "Ja, Hr. Professor ..."

"Har De nogen Rolle med Dem, min unge Ven, for jeg maa naturligvis høre Dem."

"Jeg har taget Sannæs med," sagde William.

"Sannæs, naa - det var en underlig, teoretisk Rolle, - men sæt Dem, kære Ven, og lad os tale om Tingen/' Professoren skød en Stol hen til William og satte sig selv i en anden. "Véd De nu ogsaa, hvad De gør?" sagde han saa og lagde sin Haand deltagende paa Williams Knæ, "at være Skuespiller, unge Ven, det er den sørgeligste Bane i Verden."

Professoren fik igen Vand i Øjnene, men William forsikrede, han vidste, hvad det var.

"Og saa er De tilmed af saadan god Familie." Professoren sukkede, lagde sig noget tilbage i Stolen og sagde noget umotiveret, maaske som Led af en stille Tankegang: "Aa, ja, det var den Gang." Saa sukkede han igen og tilføjede i en lysere Tone: "Unge Ven, jeg kendte Deres Bedstefader, det var en udmærket Mand."

William nikkede, og der blev en Pause.

William tænkte, at Professoren var blevet en meget gammel Mand.

"Naa, saa De har læst Sannæs - hvilke andre Roller har De tænkt Dem at spille ?"

Jeg véd ikke, om Professoren kender - - Lucien."

"Lucien" - Professoren gned sin Pande og tænkte sig om - "Lucien - ja, min Ven, jeg er en gammel Mand" - et let Spor af Rørelse - "nej, nej, jeg husker den ikke."

"Det er et fransk Stykke, Hr. Professor."

"Lucien - af Scribe - - Aa, Dronning Marguerites 201 Noveller, aa, min unge Ven," - Professoren lagde begge sine Hænder paa Williams Skulder - "det var den Gang."

"Stykket er af Dumas, Hr. Professor,"

"Dumas/' Professoren rystede paa Hovedet, "kender det ikke, min Ven, og jeg har dog spillet syvhundrede Roller. Naa, er det en stor Rolle?"

"Nej - men den ... han har kun én Scene ..." Professoren satte Brillerne fastere.

"En Scene," sagde han.

"Men den er vigtig/' stammede William, der begyndte at tabe Sikkerheden.

"Den kan man i det mindste ikke debutere i," sagde Professoren noget tørrere og skubbede sin Stol lidt bort. "Men - der er vel andre Roller?"

"Jo," William saá ned, han krammede lidt om Stolen og flyttede Benene, "saa er der "Tartuffe"."

Professoren rettede sig i Sædet og saá igen over Brillerne hen paa William. "Ja - den kender jeg," sagde han og lod Bagen af sin Haand glide hen under sin Næse.

Der blev en Pause.

William var blussende rød, turde ikke se op. Han vidste ikke, men han var grebet af en pludselig Angst: Om Professoren var blevet for gammel?

Og Professoren sad imidlertid med opspilede Øjne og så paa dette Menneske paa to og tyve Aar, der vilde spille "Tartuffe".

"Kan De "Tartuffe" ?" spurgte han saa.

"De store Scener," sagde William med Blikket heftet paa Gulvet. "Dem med Elmiré."

"Naa" - Professoren studerede sine Negle - "men det er en svær Rolle, min unge Ven, og man kan ikke raade til at debutere i den."

"Jeg havde tænkt at debutere i Sannæs."

"Det er sandt, Sannæs - men De sagde jo, De havde Bogen med. Lad mig saa høre den da."

Professoren fik Bogen, gav sig til at rode paa kryds og tværs efter Scenen med Valborg, skubbede Brillerne, så op og så ned.

William havde kun én Tanke, at denne gamle Mand ikke kunde afgøre hans Skæbne. Den Tanke belejrede ham: gaa, skyde det op, idetmindste gaa til en anden. Men pludseligt så han ind i dette besynderlige graa Mørke, som siden hin Samtale med Margrete saa ofte havde været hans Tankers Skræk, og han ligesom satte sig fastere i Stolen. Han maatte blive.

Professoren havde fundet det. Han læste det hurtigt igennem, halvhøjt, og hele hans Ansigt forandredes under Læsningen. Det var, ligesom han havde kastet en Maske, som var han blevet tyve Aar yngre. "Naa, nu véd jeg det" - han rejste sig, hele hans Figur var elastiskbevægelig, "nu har jeg det ..."

William tænkte paa, at man skulde tro, han havde kastet et Par Krykker. Og i samme Nu sagde han til sig selv, at nu maatte han, nu gjaldt det. Den Mand, som gik og lavede Scene paa Gulvet ved at stille Stole op i en Halvkreds, vilde dog kunne afgøre hans Skæbne, dog kunne se ...

Og pludselig blev han rolig. Han kunde, og nu maatte han. Professoren var færdig. Dér sad Tilskuerne, dér var Døren, dér Mellemdørene; nu skulde han give Replikkerne.

Han satte sig paa Tilskuerpladsen, William stillede sig op i Baggrundsdøren. "Saa begynder vi," sagde Professoren.

William kom ind og begyndte. Replikkerne er korte, afbrudte.

"Tal højere," sagde Professoren. "Meget højere, jeg kan ikke høre Stemmen."

William tog ikke Øjnene bort fra hans Ansigt, han agtede paa hans Mine; havde han haft tusind Øjne, de vilde lige skarpt, lige ufravendt have hvilet paa dette Ansigt.

Han hørte sin egen Stemme, vidste, at han sagde Replikkerne, som han vilde. Men det var ham, som en 203 Fremmed sagde dem, som om en anden spillede og bevægede sig. Han så kun paa dette Ansigt.

Men det var stadig ubevægeligt. Professoren gav Stikreplikkerne, bøjet over Bogen, uden Bevægelse i Ansigtet, uden at løfte Øjnene.

Og mens William stirrede paa Trækkene, så han ham staaende den Gang i Sorø smilende med Hænderne i Lommen - aa, det Smil. Og mens Sveden sprang frem paa hans Pande, spurgte han sig selv, naar han vilde begynde at smile - han længtes efter at se det, han maatte, maatte se det.

"Det er lutter Smaareplikker," sagde Professoren uden at løfte Ansigtet fra Bogen, "det er lidt svært at komme i Affekt paa for en Begynder."

William følte det selv: "Ja, Replikkerne er meget korte," sagde han. Professoren faldt i Tanker med Bogen i Hænderne. William ventede stillet til en Stol.

"Og man kan heller ikke høre Stemmen. De holder den nede i lutter Mellemtoner .."

"Maaske kunde jeg tage et Digt ..."

"Ja, kan De et," Professoren så op, "saa kan jeg se paa Dem med det samme."

"Et af Fiskerjenten ..."

"Naa, ja, det deklamerer de alle. Kom saa ind og buk." Professoren rejste sig, trykkede Brillerne fast mod Næsen og ventede.

William kom ind og bukkede. "Dybere," sagde Professoren, "dybere ... man maa altid bukke dybt for Publikum/'

Han bukkede om, igen om. "Bedre - begynd saa."

William begyndte dybt, i den mørke Tone, hvormed han forskønnende tilslørede sin Hæshed, og som her gav Fremsigelsen noget tilbagestængt voldsomt, der virkede stærkt.

Professoren lyttede. Han stod og bed i sine Knoer, men en Gang imellem saá han over paa William med et Glimt i Øjnene. Han gik lidt tilbage, igen frem, stadig 204 opmærksom. Saa nikkede han - en Gang til med et Smil.

William blev blussende rød, følte Taarerne staa sig i Øjnene, Varmen gød sig ud i alle Lemmer.

Det var, som han vaagnede, som han befriedes ved dette Nik. Han aandede dybt og standsede et Øjeblik som for at sole sig i dette første Glimt af Sejren. Han syntes, noget bar ham, at han blev løftet højere, mens han talte ...

Han gav sig hen, han glemte at se paa Professoren, glemte Stemmen, talte blot - -

Han havde en Følelse, som om han havde jublet de sidste Linier ud, næsten sunget dem i sin Glæde. Nu saá han med blussende Kinder paa Professoren.

Han havde sat sig igen og sad med dukkende Hoved, saá saa op.

"Men De er hæs idag," sagde han.

William blev pludselig bleg, hørte paa én Gang sin egen Stemme - ja, den var slaaet over. "Ja," stammede han, "jeg er meget hæs." Det var ham, som skulde han falde i Knæ under Løgnen.

Lidt efter gik han. Han skulde om otte Dage komme igen med "Tartuffe". - -

"Sæt Dem, kære, sæt Dem," sagde Professoren otte Dage efter, "vi maa jo tale om det først. Hvordan har De saa tænkt Dem "Tartuffe"?"

William søgte om Ord. "Ikke som den spilles paa Theatret," sagde han saa.

Professoren lo. "Naa - nej, det er ogsaa min Mening, men hvordan da? De har vel tænkt Dem en Maske - et bestemt Ydre

"Nej," William blev lidt rød i Hovedet, "jeg havde egentlig tænkt at spille som jeg ... som jeg var."

Professoren saá hurtigt paa skraa op over Brillerne.

"Det var ikke saa galt," sagde han.

"Ja - for "Tartuffe" skal ikke være styg ... styggere end jeg," rettede William sig hurtigt.

"Nej, det behøver han ikke." Det lod til, at Professoren 205 morede sig, han sad, lænet tilbage og saá paa William med store Øjne, og en Gang imellem nikkede han ligesom forleden. William blev sikrere.

"Og saa skal han slet ikke saadan gaa omkring og messe og være salvelsesfuld - slet ikke. Jeg har en Gang set en Munk i Cöln - saadan skal han være ... Han tror selv, han er hellig ..."

"Ja ... det ..." Professoren blev ved at more sig, det kunde man tydelig se.

"Jo, tror Professoren ikke, at de største Hyklere ogsaa hykler for sig selv?"

"Kan nok være, min unge Ven, kan nok være - jo, lad os saa se, hvordan De vil gøre det." Og Professoren og William gav sig ivrigt til at stille Stolene op som forleden.

"Hvem har De talt med om den Rolle?" spurgte saa Professoren.

"Ikke med nogen" - William satte den sidste Stol paa sin Plads - "jeg har altid tænkt mig den saadan."

"Naa," Professoren var meget livlig, satte sig bredt tilrette i Stolen, "ja - lad os saa begynde/'

Han saá lidt fra Siden hen paa Høg: "Hvad er det for Scener, De ta'er?"

"Dem med Elmire."

"Naa - ja, nu husker jeg. Ja" - Professoren var stadig smilende, sad og bladede i Oversættelsen - "det er nok ogsaa de nemmeste - for Opfattelsen."

"Men jeg begynder med Scenen med Dorine. Man maa se ham først."

William gik tilbage, han ventede et Øjeblik, inden han med Ryggen til Professoren begyndte:

Laurent, gem Svøben, og min Haardragt du forvare - Og bed til Himlen, at den vil dit Sind opklare . . .

Han vendte sig, gik lidt frem, derpaa atter tilbage og talte bortvendt under de næste Linier:

Hvis nogen søger mig, er jeg i Medynks Hverv Hos Fangerne, med hvem jeg dele vil min Skærv - - 206
Professoren havde set lidt paa ham ligesom forbavset, havde utaalmodigt skudt Brillerne op. Nu varede det lidt, inden han gav Replikken:
Løgn og Affektation med disse Helgenminer -

Han læste derpaa Dorines Replikker bøjet over Bogen, uden mere at se op. Kun ved "Tartuffe"s "Gerne!" saá han et Øjeblik hen, som om han vilde tale, men sænkede igen Hovedet og læste videre.

William havde spillet sikkert, selv Professorens Tavshed forstyrrede ham ikke. Han vidste jo, at han var enig med ham. Da Scenen var forbi, sagde han blot ivrigt:

"Saa kommer Elmire."

"Ja."

"Jeg plejer at sætte mig saadan ..." Han trak en Stol hen og satte sig ved Siden af Professoren.

"Naa ja, det er godt," Professoren havde travlt med sine Fingre, "jeg skal nok gi'e Elmire."

William rejste sig og gik bøjet frem:
Gid Himlens Naade Dem hver Dag beskærme maa!
Gid Sjælens Sundhed De med Legemets maa faa!
Gid al Velsignelse sig over Dem førene;
Saa be'er den ringeste af dem, som Herren tjene.

Elmire.

Saa fromt et Ønske jeg med Tak erkende maa,
Men skal vi sidde ned . . . man har det bedre saa.

William satte sig, blev ved at spille. Professoren sad endnu med dukkende Hoved, Bogen op for Ansigtet, mens han læste Replikkerne monotont, uden Overgange.

William lagde ikke Mærke dertil, sagde Replikkerne som han plejede. Men paa én Gang blev han ubestemt genert og forlegen. Han begyndte at trykkes af denne Monotoni, som ikke besvarede hans Spil, længtes febrilsk efter at se det Ansigt, der var skjult bag Bogen - -

Men Professoren sad stadig gemt bag Bindet.

Og lidt efter lidt blev hans Forlegenhed til Angst: han talte kortaaudet, stirrede paa det sorte Bind, fik en ubetvingelig Lyst til at rive det bort for dog at se Ansigtet 207 - - han følte, at Replikkerne gled fra ham, at han sagde dem uden Udtryk, at de slet ikke lød, som han tænkte dem - -

Han stammede, kunde ikke huske Ordene, blev rettet af Professoren - lidt utaalmodigt, men dog monotont - tog fejl, fortalte sig, søgte om Vejret, sukkede, tog sig til Panden, der var fugtig ...

"Jeg kan ikke," sagde han.

Professoren lod Bogen synke: "Nua," han saá saa underligt igennem ham, "saa kan De dog høre, det er galt."

William bøjede Hovedet, han følte, Taarerne kom frem i Øjnene: "Men det var heller ... ikke, som jeg havde tænkt mig."

"Nej," Professoren rejste sig 515 utaalmodigt, "for det var lige det modsatte. Saadan - se nu!"

Han tog Bogen igen, gik ud i Stuen. "Se nu," sagde han, og med Ryggen mod William begyndte han med "Tartuffe"s første Replik.

Saa gengav Professoren hele William Høgs "Tartuffe".

William havde sat sig. Professoren læste uden at se paa ham, satte sig, lod, som om han spillede med Elmire. Han karikerede ikke, læste og spillede kun akkurat i samme Tonart og Tempo som William - -

"Forstaar De?" sagde han tilsidst og lukkede Bogen, "saadan ...", men i samme Nu saá han paa William og holdt inde: Mennesket var sunket sammen med kroget Ryg, Hovedet slapt faldende ned mod Skuldrene, Hænderne var krampagtigt knyttede om Lænestolens Arme - - - Professoren vilde tale, men han stammede og søgte om Ord.

"Forstaar De," gentog Professoren, "man ..." men han kunde ikke sige noget; han vendte sig, løftede Armene med en pludselig theatralisk Bevægelse og gik hen til Vinduet.

Da han igen kom tilbage til Stolen, saá han William i samme Stilling, han gik hen til ham, rørte ved hans Skulder og sagde:

208

"De forstaar jo ... det er en svær Rolle," sagde han.

William nikkede. Og som om pludselig en Maske faldt fra hans Ansigt, kom Trækkene og alle Fibre i et Nu i bævende Bevægelse som et Net af bevægede Traade: "Jeg forstaar det," sagde han.

"Og desuden - man overdriver!" sagde Professoren.

"Men de næste Replikker skal blive bedre," William rejste sig, i det første Øjeblik holdt han Armene frem, som om han var svimmel og vilde søge Støtte. Saa tog han sig sammen og sagde noget frygtsomt:

"For De vil jo nok 'høre det næste?..."

"Naturligvis," Professoren søgte at dæmpe Tonen ned, at gøre den mere ligegyldig. "Det var altsaa de store Replikker - - naturligvis - de maa jo ogsaa ligge bedst for Dem ..."

Han skubbede Lænestolen lidt frem. "Dér sidder altsaa D e - jeg her. Nu skal jeg nok spille med - saa hjælper det."

William satte sig, han holdt Haanden for Panden for at tvinge sine Tanker, begyndte saa:
Den Kærlighed, som os til Himlens Skønhed binder,
Er jordisk Kærlighed aldeles ej til Hinder,
Og vore Sanser, i Henrykkelse fortabt,
Tør se den Herlighed, som Herren selv har skabt . . .

Tonen var forandret: Betoningen slog straks Professoren, og han blev under hele Replikken ved at stirre paa William. Der var i Øjets Udtryk en hed Flamme, som luede imod ham, i hele Stillingen en anstrengt Energi, som betog - -

William bøjede sig frem, hans Stemmes Tilsørethed snoede sig om den hviskede Replik, en hed, en opstemmet Attraa, en gammel Længsel gik sukkende gennem hans Vers. Denne "Tartuffe" havde fastet, hungret til Døden og tørstet ... Det var den lange Fastes vilde Forslugenhed - -

Scenen var forbi. William havde rejst sig, hans Haar var vaadt, Læberne bevægede sig i smaa Ryk, og han aabnede med Møje Kæberne ...

209

Det varede lidt, inden Professoren talte: "Nu saá man, hvad De vilde," sagde han.

William svarede ikke, han syntes, Professorens Tone var underlig kold og kort. Men han var altfor træt til at kunne tænke derover; som om Hjernearbejdet pludselig var standset, følte han sin Hjerne tom, hele Legemet slappet efter den forfærdelige Kamp - - - Han var til Mode som en Søsug, der sætter Foden paa Land.

"Saa er det bedst, De prøver straks," sagde Professoren. Han gik op og ned ad Gulvet. "Tingen er" - -

"De tror altsaa, at ..."

"Ja - men, som sagt, Tingen er, at hvad De mangler, kan ingen lære Dem ... uden," Professoren bed sine Knoer, "uden maaske Theatret."

William hfrte næppe, hvad han sagde, men han forstod, at han havde sejret, at han skulde prøve, at han havde kæmpet og sejret ... Og i samme Sekund sagde han til sig selv, at hans Liv havde været forbi, hvis han ikke havde vundet i denne Kamp.

Han slap Stolen, han havde støttet sig til, gik et Par Skridt frem mod Professoren, som havde sat sig foran Skrivebordet.

"Nu skal jeg skrive til Etatsraaden," sagde han. Han talte ikke mere, skrev nogle Linier, forseglede Brevet: "Jeg tænker, De saa kommer til at prøve om otte Dage."

William var for glad til at lægge Mærke til Professorens Væsen, hans Hænder rystede, da han tog Brevet, han søgte at takke, men han stammede blot.

"God Lykke," sagde Professoren. Han var gaaet hen til Døren, William følte, han maatte gaa, men han ventede nogle Øjeblikke med Haanden paa Dørlaasen. - Der var noget, som maatte siges, noget, han savnede, han kunde ikke gaa, inden ... Men saa saá han op paa Professoren. Han stod, legende med sin Uhrkæde og ventede.

"Farvel," sagde William og rakte Haanden frem. Haandtrykket var slapt, Haanden fugtig.

"Farvel ... og" Professoren aabnede Læberne som 210 for at tale, men lukkede dem igen uden at sige noget. Døren aabnedes og lukkedes, William var gaaet.

Men da han kom ud paa Trappen, opdagede han, at han havde glemt sine Handsker, han ringede paa, Professoren lukkede op.

"Det var mine Handsker," sagde han.

De gav sig begge til at lede, Professoren fandt dem paa en Stol: "Her er de." Og atter ventede disse to - William og denne Mand, som havde bestemt over saa meget i hans Liv - nogle Sekunder overfor hinanden paa et Ord, som ingen af dem talte.

Døren til Gangen var blevet staaende aaben, William stod paa Tærskelen, endnu en sidste Gang saá han spørgende paa den Gamles Ansigt, og Professoren turde ikke længere undgaa dette Spørgsmaal:

"Deres Intelligens vil hjælpe," sagde han og vendte sig.

Med det gik William.

William skulde prøve.

Det havde været lange Dage, disse ti. Hver Dag havde William ventet Tilsigelsen, og hver Dag var han blevet skuffet, hver Morgen havde han sagt til sig selv: idag; hver Aften: imorgen. Og i de sidste Dage havde han ventet fra Time til Time.

Men denne Venten, der udfyldte Minutterne med Feber, havde opslugt hans Frygt, han var gaaet op i denne Uro, der jog ham fra Ting til Ting, fra Sted til Sted. Hjemme turde han ikke være, og ud turde han ikke gaa. Han drev henad Gaderne, aandsfraværende, Sind og Tanker opslugt af den ene Idé, som gjorde ham alt andet umuligt end netop selve den rastløse Venten.

Han standsede foran Butikkerne og tvang sig til at læse Priserne paa de latterligste Ting, studere Plakater om Udsalg, Opslag om hjemkomne Varer; han blev ved at læse, indtil han greb sig i mekanisk at gentage et Ord 211 eller et Tal, som Læberne fremførte, men hans Tanker var langt borte - saa gik han videre og begyndte forfra.

Han tog en Avis paa Kaféen og sagde til sig selv, at han vilde læse tre Spalter - Ord for Ord. Han begyndte at læse, fulgte Teksten Linie for Linie - - men lidt efter vaagnede han til Bevidsthed med Bladet foran sig uden at vide, hvad han havde læst.

Saa kunde han pludselig gribe sin Hat, tage sin Frakke paa, knap have Tid til at betale og skynde sig hjem, fordi han ventede Brevet: "Nu maatte det være kommet, det var vist kommet."

Han løb, lige til han kom til deres Hus, dér standsede han og turde ikke gaa op. Undertiden vendte han om, gik nogle Gange frem og tilbage paa Pladsen, tvang sig til at blive nede. Men tilsidst kunde han ikke mere holde det ud, han stormede hjem, ind gennem Porten, op paa fjerde Sal, tog alle Trapperne i Spring, saa han var helt stakaandet, naar han naaede op og begyndte at rode i Brevkassen.

"Intet."

Han vilde roligt tage sin Frakke af, hængte den op i Entréen, rev Døren op til sin Stue. Der var intet Brev paa Skrivebordet - paa Bordet intet ... nej, intet Brev.

Altsaa ikke kommet endnu, ikke endnu ...

Men nu skulde han prøve, han havde ikke sovet om Natten, han havde ligget og kastet sig, og han havde forsøgt at falde i Søvn saa ved at tælle til tusinde, saa ved at flyve ud fra Rundetaarn, saa ved at aande dybt. Men faldt han hen i Blund, vaagnede han med et pludseligt Ryk, og hans Drømme var de samme som hans Tanker

Hans Tanker. Som om det var Tanker, den Forvirring i hans Hjerne, der bestandig flygtede og tumlede omkring det samme Punkt: om Tvivlen.

Men lade Tvivlen tale turde han ikke, han stoppede dens Mund med Fraser, som han hviskede til sig selv, kneblede den med en Overbevisning, han ikke havde. Thi inderst inde i Mørket af hans forpinte Sjæl mødte 212 ham, som Medusas forstenede Hoved, hin skrækkende Tilintetgørelse fra den sidste Dag hos Professoren ...

Det var det sidste, det yderste - det var Tingenes Afslutning. I denne forfærdende Erindring læste han det absolutte: "Forbi." Der hørte alt op ... Men nej, han havde jo sejret, da han kæmpede for Livet.

Og saa jog Tankerne videre, formummede Karnevalsgæster, der holder Maskerade paa et Skibsdæk, hvor der er Lig i Lasten.

Om Morgenen var hans Øjne hede, Øjenlaagene tørre og tunge. Det havde været en lang Nat.

Han skulde prøve Klokken elleve. Klokken var syv, Pigen var endnu ikke oppe, alle Stuerne var kolde, han gik omkring og frøs en halv Times Tid, inden han fik Kaffe, lagde sig saa paa en Sofa i Dagligstuen for at memorere sin Rolle. Han vilde prøve som "Tartuffe". Men han kunde ikke holde Replikkerne sammen, ikke samle Ordene, det var umuligt, rent umuligt, han kunde lige saa gerne lade være.

Han rejste sig igen, saá paa Taffeluhret, om tre Timer vilde det være afgjort. Tre Timer. Han stirrede paa det hvide Rum imellem de to Tal: 11 og 12. Indenfor det Rum laa det hele, den lille, hvide Plet ...

Det ringede, og han gik ud for at lukke op. Han troede, det var Avisen.

"Men," han vilde allerede til, uden at se sig om, at tage til Brevkassen, da han fik Øje paa Hoff, "er det Dem, jeg troede, det var Avisen."

Hoff havde Skindpels op om Ørene og var endnu mere graa end sædvanlig: "Ja, bedste Høg, bliv nu ikke altfor forbavset, for det er en Fornærmelse. Jeg afsluttede min Nat med en Spaseretur ud ad Bredgade, og saa kom jeg paa Hjemvejen i Tanker om, at jeg kunde tage lidt Varme i mig hos Dem." Han slog Skindkraven ned. "Men der er maaske ikke lagt i endnu."

"Jo, der er lagt i."

De gik ind i Williams Stue, snakkede lidt op og ned 213 om ligegyldige Ting. Hoff var træt og talte dæmpet, klagede over ondt i Ryggen.

"Ikke for det, jeg har været "slem", sagde han. "Jeg havde Selskab iaftes, og saa, da de gik - et Par af Rødderne med deres Damer - satte jeg mig til at skrive en Idyl. Man kan altid bedst skrive Idyller paa Baggrund af Solderi og imellem tømte Flasker. Man bliver saa forbandet sentimental, naar man ser paa al den Vederstyggelighed ..." Han varmede sine Hænder ved Kakkellovnen. "Og "Ugebladet" havde ønsket en Idyl ..."

William svarede med en ligegyldig Frase. Hoff fortalte igen lidt. Efter en lille Pause spurgte han pludselig, mens han, vendt mod Ilden, varmede sine Saaler.

"Men hvordan gaar det egentlig Dem?"

"Hvorned?"

"De har jo været oppe hos Professoren."

>Ja," William standsede, derpaa sagde han sagtere: "Og jeg skal prøve idag."

"Ja saa," Hoff vendte sig.

De tav et Par Minutter; Hoff saá stjaalent paa Høg, drejede sig igen om mod Ilden.

"Undskyld," sagde han saa, "men jeg vidste jo ikke, det var idag."

Han knappede Pelsen, tog Williams Haand, beholdt den lidt imellem sine og gik ud paa Gangen. William fulgte efter og lukkede Entrédøren op.

Dér tog Hoff endnu en Gang hans Haand:

"Og under alle Omstændigheder ingen Dumheder," sagde han. "Farvel, Høg."

Der var noget i Tonen, noget mildt, noget næsten medlidende. William Høg glemte aldrig det Farvel.

Nu gik han i Theatrets Foyer og ventede. Etatsraaden kom straks, havde Portneren sagt, om Hr. Høg vilde gaa op ... og nu havde han allerede ventet et Kvarter. Et Par Koristinder kom leende ind gennem Foyeren, maalte ham, stak Hovederne sammen og gik igen. Ude paa 214 Scenen, hvor der var ganske mørkt, rumsterede et Par Maskinkarle med nogle Sætstykker.

William interesserede sig for den mindste Ting, han lagde Mærke til hver Sprække i det store Spejl, Kviksølvet var rent gaaet af, en lang Stribe over, det maatte være svært at spejle sig i det Spejl, og til hver Plet paa Sofaen. Han havde set den Sofa i mange Stykker. Ved Dagen var den forfærdelig.

Der var en slem Luft af Gas, det var den, som ødelagde alle Blomsterne i Blomsterbordene - dem brugte man ogsaa paa Scenen, baade dér og dér. Forresten havde man ogsaa glemt at vande Planterne - de var helt tørre, William følte paa Jorden, den var næsten Sand, saa tør var den ...

Mon de dog aldrig vilde komme?

Det var naturligvis blot Klodser - alle Bøgerne i Bogskabet, med malede Rygge ... og der var heller ingen Glas for Dørene ... naturligvis.

William stod og lavede Navnetræk paa Laaget af Flygelet, han kunde skrive i Støvet. Han skrev en Mængde Navne, det ene ved Siden af det andet, saa hørte han Trin ude paa Gangen og troede det var dem. Han tørrede Navnene ud med sit Lommetørklæde - det blev helt skident - -

Nej, det var ikke dem, ikke dem endnu!

Men Klokken var dog mange, snart halv, maaske kom han slet ikke til at prøve før tolv, isaafald var der syv og tredive Minutter til, syv og tredive. Og pludselig gav han sig til at le sagte ved Tanken om alt det, han saa havde fantaseret forgæves om Morgenen ...

"De kan godt straks komme herop," vækkede saa en Stemme ham henne fra Døren til Scenen. "Etatsraaden venter heroppe."

William fo'r sammen. "Tak," sagde han. Herren, der havde talt, gik tilbage paa Scenen.

Der var stillet en stor Mængde Sætstykker op i Rummet mellem Foyeren og Kulisserne, og William maatte 215 gaa et Stykke langs med Væggen, inden han fandt et Par Trin og slap ind. Saa stod han paa Scenen.

Han blev staaende, genert, trykket op til Kulissen med Bogen i Haanden. Tilsidst fik en af Herrerne nede ved Prosceniet Øje paa ham og hviskede et Par Ord til en ældre Mand i brun Overfrakke; denne vendte sig og talte op imod ham:

"Straks," sagde han, "straks! vi skal blot prøve et Par Bagtæpper." Han satte Hænderne for Munden og raabte op i Sofitterne, et Bagtæppe rutschede op og ned; de andre Herrer skævede til William og gik hviskende ud i Kulissen ...

William stod og saå paa en Gangkone, som støvede Rykstødene af nede i Parkettet - hun slog Klapperne op med et Smæld - Række efter Række. Det var som noget spændte ham over Brystet, saa han havde ondt for at trække Vejret; han lukkede Øjnene for ligesom at besinde sig, tage sig sammen, fortælle sig selv, at nu var Øjeblikket kommet ...

For han syntes selv, han var næsten ligeglad.

Saa - det kunde nok være, det tog Rutsch i Bagtæppet, det peb i alle Trisser. Etatsraadens Stemme slog over, saadan skreg han gennem den hule Haand ...

William kom til at ryste at Kulde, Kinderne var som Is, han havde taget sin Overfrakke af inde i Foyeren. Nu var Konen helt nede i Parterret - hun gled da over det med en Harefod, og stadig smældede hun ivrigt med Klapperne ...

Lige med ét opdagede William, at der var blevet stille. Etatsraaden tog sin Stok ved første Kulisse og gik op.

"Altsaa Hr. Høg," sagde han og kneb et firkantet Øjeglase ind under de graa Bryn.

"Ja - det er William Høg." Tænderne klappede i Munden.

"De er kommen til at fryse," sagde Etatsraaden stadig med Glasset for Øjet. "De skulde have beholdt Deres Overfrakke paa." Han vendte sig ud mod Tilskuerpladsen: "Er Regissøren der?"

216

Regissørens Hoved kom med et "Ja" til Syne i Orkestret. "Og Hr. Andersen?"

Man hørte nogen falde over Sætstykkerne i Gangen og tumle ned ad de to Trin. "Det er en forbandet Økonomi, at man absolut skal brække Benene for at spare et Gasblus," det var Hr. Andersen, som brummende og hovedkulds kom ind fra bageste Kulisse.

Hr. Andersen var indhyllet i et uhyre Tørklæde, som dækkede over det halve Ansigt, og han havde en Kalot over et skaldet Hoved. Han brummede noget om Ventetid og Frokost og erklærede, at han var færdig.

"Den unge Mand prøver som "Tartuffe"," sagde Etatsraaden.

"Naa, saa er det vel El mire?" Hr. Andersen begyndte at frigøre sit Fysiognomi for Tørklædet, rømmede sig og spyttede tre Gange. "Man burde ikke have Theatre i vort Klima," henkastede han alt imens til Etatsraaden.

William gav Hr. Andersen Bogen og viste ham, hvor det var. Han vilde begynde med Scenen med El mire. "Ja, det vil vist ogsaa være nok." Hr. Andersen forsøgte at stave den smaa Skrift i Bogen, men erklærede ikke at have Kattedøjne. Der blev saa tændt en Række Gasblus i Sofitterne.

William hverken følte eller tænkte. Han var vis paa, at han ikke kunde et Ord, ikke en Replik, men det afficerede ham ikke; han saá Hr. Andersen sætte et Par Stole frem, svarede mekanisk paa hans Spørgsmaal, alt lød underligt svagt i hans Øren, og sine egne Svar sansede han næppe ...

"Ja, Etatsraaden er gaaet ned," sagde Hr. Andersen - han havde raabt forgæves to Gange - "hvis De ønsker at begynde ..."

"Begynde, ja - lad os saa begynde ..."

Han saá nede i Parkettet to Hoveder, der rokkede hviskende imod hinanden; helt oppe ved de bageste Bænke gik Gangkonen endnu og slog Klapperne op. Der blev hysset ad hende, hun slog endnu i Forbifarten et Par Sæder op, smækkede med den bageste Dør og gik.

217

"De sidder altsaa dér?" spurgte Hr. Andersen igen.

William nikkede. Etatsraaden rejste sig nede paa første Bænk. "Om vi begyndte," sagde han, satte sig igen. William saá ham tage et hvidt Lommetørklæde frem og dække Hovedet, som stadig rokkede over mod Regissøren, hvis Ansigt forsvandt bag en Pelskrave, der var smøget op lige til Ørene - -

Det var Publikum - -

William Høg maalte Tomheden i den halvmørke Sal, hvor Dagslyset fra Skoddernes Sprækker kæmpede med Skæret fra tre-fire Gasblus, der var tændt over de nærmeste Loger, og det var som om han med en forfærdelig Anstrengelse væltede dette tomme fra sig - -

Hr. Andersen gik op, kom atter ned - - William ventede endnu ...

I et Nu blev det sort for hans Øjne, det flimrede og gled ud i Mørke. Men med en Opbyden af al sin Kraft tvang han sig til at se, og midt i Mørket dukkede det hvide Lommetørklæde frem paa første Bænk i Parkettet ... Han drog et Suk, aabnede Læberne, det var som om Lyden sad fast... hans Vilje kæmpede med hans Tunge, som lammedes - - Nu fik han Lyden frem.

Saa hørte han sin egen Stemme ud i Salens Rum

Og i samme Nu, samme Minut, hvor han hørte den, vidste William Høg, han var dødsdømt. Og mens han stirrede sin egen Uformuenhed i Ansigtet, lagde Lammelsen sig over ham som et Klæde.

I Begyndelsen kæmpede han, stred imod Søvn og Lamheden. Hans Lemmer var tunge. Han syntes, at

Kæberne holdt imod hinanden, og han kæmpede for at tale; han syntes, at Tungen blev tyk i hans Gane, og den vilde ikke frembringe Lyden.

Og alt imens talte han, svarede, gav Replikker, stod, satte sig, rejste sig - -

Men alt var det i Søvn. Og inden i ham stred det, kæmpede det, hviskedes det rette; han knugede Hænderne sammen, bød al sin Vilje frem: i et eneste frelsende 218 Sekund var det, som om Aandens Kraft skulde bryde Uformuenhedens Gipsdække om ham, som om han skulde gribe det frelsende, som flygtede og veg fra ham - -

Men han vidste, han kunde ikke gribe det - -

Han hørte sin egen Stemme, saá det hvide Lommetørklæde paa Etatsraadens rokkende Hoved ... Og han syntes, at Ansigtet blev en kæmpemæssig, leende Maske med et firkantet Glas i den ene Øjenhulning, en stor Maske, der kom ham nærmere og nærmere ... helt ind paa Livet ...

Sveden sprang frem paa hans Pande, store kolde Draaber; i Krampe trykkede han Armene mod sit Bryst.

Han kæmpede nogle Øjeblikke for at tale - - Han hørte Hr. Andersen hviske, saá den store Skindkrave bøje sig over mod Lommetørklædet ...

Saa flygtede han.

Han løftede Armene, som om han vilde tage Vidne paa sin Afmagt og med et uforstaaeligt Udraab løb han op over Scenen ...

Hr. Andersen stod lidt med Bogen i Haanden. Saa lagde han sindigt Tørklædet tredobbelt om sin Hals og gik ud gennem Foyeren.

William støttede sig et Øjeblik til Væggen, drog Vejret hurtigt nogle Gange, vendte sig saa og gik ned ad Gangen. Etatsraaden stod og pudsede sit Øjeglasse i Lommetørklædet og vidste ikke rigtig, hvor han skulde se hen. ... Han stammede nogle Ord, som William ikke hørte, men blev ved at pudse nervøst paa Glasset ...

"Jeg be'er Etatsraaden undskyldte/' der var lidt Graadklang i Stemmen, men William betvang den, "den Tid jeg spildte ..."

Etatsraaden saá op fra Glasset hen paa William: "Forstaa mig vel," sagde han saa, "forstaa mig vel," men han stoppede op igen og pudsede videre.

"Jeg saá godt, jeg kunde ikke." Det kom simpelt. Etatsraaden stak Lommetørklædet i Lommen, rømmede sig: "Nej," sagde han og saá atter lidt paa skraa overpaa Høg, "det var ... var besynderligt."

Højvelbaarenheden stoppede igen, men han blev ved at lede efter Ord. "Besynderligt," gentog han saa noget slæbende, tog pludselig i og sagde: "For noget var der bag ..."

Etatsraaden drog et lettende Suk og lukkede Læberne med et Smask, som en Mand, der er tilfreds med sig selv.

"Ja, noget var der bag," gentog Regissøren, hvis Hoved pludselig dukkede frem bag Chefens Ryg omgivet af den store Krave som af en strittende Kam, "noget var der ..."

William svarede ikke. Der kom ved hans Mund en Trækning, der kunde se ud som et Smil. Saa bukkede han og gik ind i Foyeren.

Regissøren hjalp ham Frakken paa; han lo, fordi den var for snæver, talte om et Par ligegyldige Ting, trak langsomt sine Handsker paa og gav Regissøren Haanden - -

Etatsraaden stod med Øjeglasset klemt ind under Brynet og stirrede forbavset paa Døren, der faldt i for William Høg.

"Besynderligt," sagde han.

"Besynderligt," gentog Pelskraven.

Og de to Hædersmænd gav sig til at tale om andre Ting.

Ned gennem Korridoren ravede William som en drukken Mand.

Hoff ventede udenfor Theatret. Han gik frem og tilbage paa Fortovet i sin Pelsværksfrakke og krøb sammen, og to unge Damer i en Førstesals Vinduer bag nogle Urtepotter med blomstrende Nerier havde

allerede væddet om, hvorvidt "Genstanden" var blond eller brunet ...

Han var begyndt at blive utaalmodig, han stampede i Flisen for at holde Varmen og gjorde stadig Promenaden længere - -
220

Han var helt oppe ved Hjørnet denne Gang, da han vendte. Der kørte en Droske forbi, og han nikkede ind til en Dame, saa saá han William,

William Høg gik bøjet, med Skuldrene sammensunkne, Hovedet ludende forover. Nu løftede han Hovedet og drog Vejret. Han stirrede lige paa Hoff uden at kende ham og sank atter sammen.

Saa gik William forbi ham.

Hoff vendte sig, saá længe efter den sammenskrumpne Skikkelse:

"Forbi," sagde han og gemte sine Hænder i Pelsværksærmerne.